

Д О К Л А Д

**на Комисията за наблюдение и оценка
на дейността на Фонд “Научни изследвания”
при Министерството на образованието и науката**

**(назначена със Заповед на министъра на образованието и науката
№ РД09-1041/02.08.2016 г.)**

София, 2020 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	5
I. ПОДХОД В РАБОТАТА НА КОМИСИЯТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ДЕЙНОСТТА НА ФОНД „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“ ПРИ МОН	11
II. ПРОВЕДЕНИ КОНКУРСНИ ПРОЦЕДУРИ ОТ ФНИ ПРЕЗ 2019 Г.	14
2.1. Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019.....	17
2.2. Конкурс за финансиране на млади учени и постдокторанти - 2019.....	20
2.3. Конкурси по двустранно сътрудничество	24
2.4. Процедура за подкрепа на международни научни форуми, провеждани в Република България.....	28
2.5. Конкурс „Българска научна периодика - 2019 г. на ФНИ.....	29
2.6. Конкурс по Национална научна програма „Върхови изследвания и хора за развитие на европейската наука“ (ВИХРЕН)	31
2.7. Конкурс по Национална научна програма „Петър Берон. Наука и иновации с Европа“ (Петър Берон и НИЕ)	31
2.8. Текущи конкурси по програми на Мрежата на европейското научноизследователско пространство (ERA-Net) със съфинансиране от Фонд „Научни изследвания“	32
2.9. Процедура за предоставяне на национално съфинансиране за участие на български колективи в утвърдени акции по Европейската програма за сътрудничество в областта на научните изследвания и технологии COST	34
2.10. Анализ на проведените конкурси	35
III. Анализ на предоставената от ФНИ документация относно разгледани и финансирани научни проекти през 2019 г. по научни области	37
3.1. Научна област “Хуманитарни науки”	37
3.2. Научна област „Социални, стопански и правни науки“	53
3.3. Научна област “Математически науки и информатика”	64
3.4. Научна област “Физически науки и науки за земята”	65
3.5. Научна област “Химически науки”	68
3.6. Научна област „Технически науки“	70

3.7. Научна област „Селскостопански науки“	73
3.8. Научна област „Биологически науки“	82
3.9. Научна област „Медицински науки“	89
3.10. Двустранно сътрудничество	97
3.11 Текущи конкурси	98
3.11.1 Процедура за подкрепа на международни научни форуми, провеждани в Република България.....	98
3.11.2 Процедура за национално съфинансиране на текущи проекти по Програма COST	99
3.12 Конкурси по национални научни програми	100
3.12.1 Конкурс по Национална научна програма „Върхови изследвания и хора за развитие на европейската наука“ (ВИХРЕН).....	100
3.12.2 Конкурс по Национална научна програма „Петър Берон. Наука и иновации с Европа“ (Петър Берон и НИЕ).....	104
3.13. Изградени научноизследователски инфраструктури и социално-икономическо въздействие на резултатите от проектите	106
ОБЩИ ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ФНИ.....	111

Използвани съкращения

Биология и медицински науки (БМН)

Брутен вътрешен продукт (БВП)

Българска академия на науките (БАН)

Временна научно-експертна комисия (ВНЕК)

Висши училища (ВУ)

Годишна оперативна програма (ГОП)

Договори за университетски научни комплекси (ДУНК)

Държавни висши училища (ДВУ)

Европейската организация за ядрени изследвания (CERN/ЦЕРН)

Закон за насърчаване на научните изследвания (ЗНИИ)

Закон за обществените поръчки (ЗОП)

Звено за вътрешен одит (ЗВО)

Изпълнителен съвет (ИС)

Импакт фактор (IF, ИФ)

Индекс на Хирш (H Index)

Министерство на образованието и науката (МОН)

Министерство на финансите (МФ)

Научни изследвания и иновации (НИИ)

Научни институти (НИ)

Национална стратегия за научни изследвания (НСНИ)

Национален съвет за научни изследвания (НСНИ)

Постоянна научно-експертна комисия (ПНЕК)

Селско стопанство (СС)

Софийски университет (СУ)

Технически университет (ТУ)

Фонд „Научни изследвания“ (ФНИ)

ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 - 2030 г. „По-добра наука за по-добра България“ основен инструмент за финансиране на научни изследвания на конкурсен принцип в страната е Фонд „Научни изследвания“ (ФНИ). Фондът трябва да реализира финансова подкрепа на проекти и дейности за насърчаване и развитие на научните изследвания в съответствие с:

1. Европейската рамка за държавна помощ за научни изследвания, развойна дейност и иновации;
2. Националната стратегия за научни изследвания;
3. Националната програма за реформи;
4. Рамкови програми с определени приоритети на Европейския съюз, както и други европейски и международни инициативи;
5. Европейската и Националната пътна карта за научноизследователска инфраструктура.

Министърът на образованието и науката, съгласувано с министъра на финансите, привежда (какво) в съответствие със Закона за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на научните изследвания Правилника на Фонд „Научни изследвания“ (ФНИ) в срок до един месец от влизането в сила на измененията.

Настоящата оценка на дейността на ФНИ е базирана на следните данни и документация, представени на членовете на Комисията за наблюдение и оценка дейността на ФНИ за 2019 г.:

- Информацията за дейността на ФНИ във връзка с чл. 18 и чл. 19 на Правилника за наблюдение, предоставена на членовете на Комисията за наблюдение и оценка на дейността на ФНИ при МОН през 2019 г.
- Критерии по чл. 20 от Правилника за наблюдение и оценка на НИ дейност на ВУ и НО, по които се оценява и дейността на ФНИ (актуализиран през 2018 г., обн. - ДВ, бр. 54 от 29.06.2018 г.) .
- Годишна оперативна програма на ФНИ за 2019 г.
- Годишен отчет за дейността на ФНИ за 2019 г.
- Наличната информация на интърнет-страницата на ФНИ и изискана от Комисията и МОН допълнителна информация в процеса на оценяване.

Съгласно Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 - 2030 г. „По-добра наука за по-добра България“ ФНИ е основен инструмент за финансиране на научни изследвания на конкурсен принцип в страната (Доклад, ФНИ, 2019 г.). След приемането през 2016 г. на промени в Закона за насърчаване на научните изследвания и на нов Правилник на Фонда Правилата за работа са променени и през четири последователни години са проведени конкурси за финансиране на проекти за научни изследвания по научни области, както и конкурси за проекти на млади учени и постдокторанти и за Българска научна периодика. През този период са проведени също и конкурси по двустранно сътрудничество, като Фондът се включва и в редица международни научни програми (ERA-NET).

От 2009 до 2016 г. бюджетът на Фонда е намален от около 70 млн. лв. до 15.2 млн. лв. през 2016 г. През 2017 г. бюджетът нараства с 1 млн. лв. до 16.2 млн. лв. През 2014 и 2015 г. значителна част от предвидения бюджет на Фонда не се изразходва, но от 2016 г. целият бюджет се изразходва за проекти за научни изследвания и други разходи, предвидени в ЗНИИ, ПФНИ и Годишната оперативна програма (ГОП) на Фонда (фиг. 1).

През 2019 г. бюджетът на ФНИ като второстепенен разпоредител към МОН е определен на 15 758 000 лв. Тази сума е предвидена за изплащане на суми за текущи проекти по конкурси от предни години в съответствие с ГОП. **Допълнително с ПМС са представени 2 800 000 лв. за националните научни програми ВИХРЕН и Петър Берон и НИЕ, както и 12 500 000 лв. за нови конкурси и конкурси за двустранно и международно сътрудничество от предната година.** След окончателната корекция на бюджета на ФНИ и на ГОП за 2019 г. общата стойност на ГОП за 2019 г. е определена на 30 558 000 лв. (фиг. 1). През декември 2019 г. след искане от страна на НЦЗПБ сумите по договори с института (както по конкурси от 2019 г., така и за втори етапи на договори от предни години) общо в размер на 803 823 лв. не са изплатени и съответно не са усвоени.

Фиг. 1. План и изпълнение на разходите на ФНИ съгласно ГОП за периода 2014 – 2019 година

Конкурс	Общ бюджет	Макс. сума на проект	Срок /етапи	Предварител на сума за 2019 г.	Срок
ФУНДАМЕНТАЛНИ НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	19 000 000	120 000	36 мес. /2 етапа	9 500 000 50%	25.09
ФУНДАМЕНТАЛНИ НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА МЛАДИ УЧЕНИ И ПОСТДОКТОРАНТИ	1 080 000	20 000	24 мес. /1 етап	1 080 000 100%	25.09
БЪЛГАРСКА НАУЧНА ПЕРИОДИКА	400 000	7 000	12 мес. /1 етап	400 000 100%	26.09
ДВУСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО					-
Китай – изследователски проекти	600 000	300 000	36 мес./2	125 000	
Индия	400 000	28 000	24 мес./1	200 000	
Австрия	480 000	40 000	24 мес./1	240 000	
Русия	900 000	40 000	24 мес./1	450 000	
Програми ЕРА-Нет	760 000		24-36 мес.	760 000	-
Програма КОСТ	902 500	40 000	24 мес. /1 етап	902 500	-
Международни научни форуми в България	372 000	9 000		372 000	-
Национална научна програма „Петър Берон. Наука и иновации с Европа“ (Петър Берон и НИЕ).	960 000	120 000	24 мес. /1 етап	480 000 50 %	30.09
Национална научна програма „Върхови изследвания и хора за развитие на европейската наука“ /ВИХРЕН/	Зависн от продължителността на проектите	265 000 на година	60 мес. /3 етапа	2 180 000	20.09

Таблица 1. Сравнение на параметрите на конкурсите, проведени от ФНИ през 2019 г. (горе) и 2018 г. (долу)

Оценка на ФНИ, 2018 г.

Общо фактически средства, изразходвани от ФНИ през 2018 г.

(извадка от Годишен Доклад на ФНИ за 2018 г.)

Общо одобрени средства	23 739 000 лв.
За финансиране на научни проекти по обществени предизвикателства, определени в раздел 3.3. на Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 - 2020 г.	Одобрен бюджет - 5 714 28 лв.
Финансиране на научни проекти със специфични цели.	Одобрен бюджет – 9 571 42
Конкурс „Млади учени и постдокторанти“	Одобрен бюджет - 1 000 000 лв.
Конкурс „Българска научна периодика“ – 2018 г.	Одобрен бюджет - 400 000 лв.
За финансиране на международни научни форуми, провеждани в Република България	Одобрени - 400 000 лв
Финансиране на проекти по програма COST	Одобрени - 600 000 лв.
Конкурси от предходни години	Общо отпуснати в отчетната 2018 г. - 8 502 874 лв.
ДВУСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО Китай –	600 000
изслед. проекти	140 000
Франция	200 000
Китай	
Унив. агенция на франкофонията	60 000
Индия	400 000
ОБЩО:	1 400 000
ЦЕРН	780 000

ЕРА-НЕТ	250 000
<p>Общ планиран бюджет в актуализирана ГОП (и по документацията към Комисията за наблюдение и оценка):</p> <p>Одобрени са общо 23 739 000 лв., разпределени така:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Фундаментални за обществени предизвикателства - 2 000 000 лв. - Фундаментални научни изследвания - 4 350 000 лв. - Българска научна периодика – 400 000 лв. - Фундаментални научни изследвания за млади учени - 500 000 лв. - Фундаментални научни изследвания по ЦЕРН - 100 000 лв. - Международни инициативи и двустранно сътрудничество – 1 752 305 лв. - По стартирали предходни конкурси – 12 949 725 лв. - Административни 1 370 000 лв., плюс съдебни 316 970 лв. 	

Обща информация за конкурсите и финансираните проекти и дейността на ФНИ през 2019 г.:

- Увеличено финансиране по конкурсите на ФНИ.
- За всички обявени конкурсни сесии на Фонда през 2019 г. са изготвени Насоки за кандидатстване съгласно Правилника на Фонд „Научни изследвания“, които са съгласувани по установения ред с Министерството на финансите.
- Закъснението на предоставеното от МС финансиране довежда до по-късното обявяване на конкурсите (през август 2019 г.), което налага изместването на крайните дати за подаване на проектни предложения в края на септември и съкращаване времето на оценяването им на 10 седмици.
- Пилотно през 2019 г. ФНИ успешно използва електронна система за подаване на проектни предложения по двете национални научни програми ВИХРЕН и Петър Берон и НИЕ, както и за два от конкурсите по двустранно сътрудничество, обявени в края на 2019 г. Ако не бъдат установени съществени проблеми и има осигурено финансиране за нови конкурси, ФНИ предвижда използването на такава система и за регулярните конкурси през 2020 г.
- За повишаване на научното ниво на проектните предложения ИС взема решение по конкурса да не бъдат класирани и финансирани проектни предложения, които

при научното оценяване са получили комплексна числова оценка по-ниска от 80 точки.

- По предложение на ИС на ФНИ през 2019 г. Правилникът на ФНИ е променен и допълнен с процедура по разглеждане на възражения по оценяване на проектни предложения по конкурсите на Фонда, която се предвижда за прилагане за първи път в началото на 2020 г.
- В проектите, финансирани в трите конкурси на ФНИ (фундаментални изследвания и млади учени), участват 1807 членове на научните колективи през 2019 г. и 1978 през 2018 г. (табл. 2). От тях през 2019 г. 11% са млади учени, 12% са постдокторанти и 14% са докторанти. Тези стойности са по-ниски от стойностите за проектите, финансирани през 2018 г., съответно 19% са млади учени, 16% са постдокторанти и 16% са докторанти, вероятно във връзка с въвеждането от МОН на специалната Национална научна програма „Млади учени и постдокторанти“. В част от проектите участват и студенти, общо 148, т.е. около 8% от всички членове на колективите, което е с 1пункт повече от 2018 г., а учените от чужбина са около 5% също с 1пункт повече от 2018 г.

Таблица 2. Участници в проектите, финансирани от ФНИ по конкурсите за фундаментални научни изследвания и фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти, проведени през 2019 г. (горе) и 2018 г. (долу)

	Брой финансирани проекти	Участници	Млади учени	Пост-докторанти	Докторанти	Студенти	Учени от чужбина
Биологически науки	23	200	30	30	26	24	10
Математически науки и информатика	10	91	7	8	21	4	7
Медицински науки	22	216	26	33	35	14	10
Науки за земята	10	130	9	16	16	11	14
Обществени науки	11	90	6	6	14	4	4
Селскостопански науки	21	244	28	34	32	17	14
Технически науки	39	402	45	58	58	26	15
Физически науки	19	151	10	18	15	14	13
Химически науки	18	176	24	10	20	24	6
Хуманитарни науки	12	107	11	10	12	10	1
<i>Общ брой</i>	<i>185</i>	<i>1807</i>	<i>196</i>	<i>223</i>	<i>249</i>	<i>148</i>	<i>94</i>
<i>% от общ брой участници</i>			<i>11%</i>	<i>12%</i>	<i>14%</i>	<i>8%</i>	<i>5%</i>

Научна област	Брой финансиращи проекти	Участници	Млади учени	Постдокторанти	Докторанти	Студенти	Учени от чужбина
Биологически науки	26	273	60	57	40	27	11
Математически науки и информатика	7	97	10	13	18	3	10
Медицински науки	16	183	38	28	35	12	4
Науки за земята	11	88	21	10	13	6	3
Обществени науки	18	196	28	35	38	15	0
Селскостопански науки	21	186	23	53	29	4	2
Технически науки	31	330	68	56	57	25	5
Физически науки	14	159	26	12	20	17	22
Химически науки	27	303	73	45	37	26	10
Хуманитарни науки	22	163	26	13	30	5	3
<i>Общ брой</i>	<i>193</i>	<i>1978</i>	<i>373</i>	<i>322</i>	<i>317</i>	<i>140</i>	<i>70</i>
<i>% от общ брой участници</i>			<i>19%</i>	<i>16%</i>	<i>16%</i>	<i>7%</i>	<i>4%</i>

I. ПОДХОД В РАБОТАТА НА КОМИСИЯТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ДЕЙНОСТТА НА ФОНД „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“ ПРИ МОН

Комисията за наблюдение и оценка на дейността на Фонд „Научни изследвания“ при МОН (наричана за по-кратко по-нататък Комисията) се създава в изпълнение на чл. 7, ал. 2 от Правилника за наблюдение и оценка, раздел Раздел III. Наблюдение и оценка на дейността на Фонд "Научни изследвания".

Комисията в съответствие с чл. 22. (1) ”представя на министъра на образованието и науката доклад, съдържащ анализ, заключение, предложение за финансиране на следващия период и препоръки за подобряване на дейността на Фонда.”

(2) Докладът по ал. 1 се публикува на интернет страницата на Министерството на образованието и науката.

Комисията оценява напредъка на ФНИ при МОН съответно по:

- **Чл. 17.** Системата по чл. 1 осигурява възможност за ежегодна оценка на дейността на Фонда по отношение на приноса му за постигане целите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2020, европейските рамкови програми, Европейската и Националната пътна карта за научноизследователска инфраструктура, както и целесъобразността,

балансираността и обосноваността на публичните средства за научните изследвания и ефективността от изпълнението на финансираните конкурсни програми и проекти.

- **Чл. 19.** Комисията по чл. 7, ал. 2 извършва наблюдение на дейността на Фонда, като проследява напредъка в постигане на тематичните цели на конкурсите и изпълнението на годишната оперативна програма.
- **Чл. 20.** (1) Критериите, по които се оценява дейността на Фонда, са:
 1. принос на Фонда за постигане целите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания, европейските рамкови програми, Европейската и Националната пътна карта за научноизследователска инфраструктура;
 2. въздействие и ефикасност на изпълнението на годишната оперативна програма на Фонда за развитието на научните изследвания и иновациите в България;
 3. резултати от приоритизирането на финансирането на научни програми и проекти по научни области съгласно приложение № 2
 4. ефективност на дейността по осъществявания контрол на изпълнение и отчитане на финансираните проекти;
 5. социално-икономическо въздействие на резултатите от финансираните проекти;
 6. качество на работни процеси и практики, прилагани във Фонда през оценявания период, включително спазване сроковете за разглеждане и уведомяване за резултатите от оценките.
- (2) В съответствие с критериите по ал. 1 и въз основа на информацията по чл. 19 комисията оценява дейността на Фонда през съответния отчетен период.

На базата на наблюдението и оценката комисията изготви анализ на дейността на Фонда, във връзка с **чл. 22** от Правилника за наблюдение и оценка.

В своята работа по анализа, оценката и препоръките за дейността на ФНИ, Комисията взема предвид оценката по горепосочените критерии във връзка с чл. 20 на основа на информацията, предоставена от ФНИ във връзка с чл. 18 от Правилника, а именно:

„Ежегодно до края на март Фондът предоставя в Министерството на образованието и науката информация на електронен носител за предходната календарна година, както следва:

1. Списък на проведените конкурси за финансиране на научни програми и проекти през отчетния период, както и конкурсната документация към тях;
2. Докладите на временните научно-експертни комисии за резултатите от проведените конкурси и класираните проекти през отчетния период;
3. Решенията на изпълнителния съвет за определяне на проектите за финансиране и съответно размера на предоставените им средства;
4. Правилата на изпълнителния съвет за текущ финансов контрол и отчетност по изпълнението на договорите за финансиране на научни изследвания;
5. Справка за изпълнението и отчитането на финансираните проекти през отчетния период по образец съгласно приложение № 3;
6. Списък на изградените през отчетния период научни инфраструктури, които са в резултат на изпълнението на програми и проекти, финансирани от Фонда;
7. Списък на научните резултати (патенти, публикации, модели, алгоритми, програми, методологии и др.) през отчетния период, които са в резултат на изпълнението на проекти, финансирани от Фонда;
8. Списък на научните резултати през отчетния период, използвани в иновационни проекти.”

През м. март 2020 г. горепосоченият списък от документи, изискуеми за работата на Комисията, от страна на МОН и ФНИ бяха предоставени на КНОДФНИ

Съгласно решение на Комисията за оценка на дейността на ФНИ за 2015 г. с Протокол N:1 от заседанието на Комисията, проведено на 18.10.2016 г., и съгласно чл. 19 от Правилника материалите са разпределени по направления, както следва:

1. проф. д.и.н. Иван Бонев Гацов - хуманитарни науки,
2. проф. д-р Христина Лазарова Николова – обществени науки,
3. проф. д.м.н. Степан Агоп Терзиян - математически науки и информатика, физически науки, химически науки,
4. проф. д.т.н. Ивайло Иванов Христов - технически науки

5. проф. д-р Владислав Харалампиев Попов- селскостопански науки,
6. проф. д-р Радка Петрова Кънева – биологически науки, медицински науки.

В следващите точки Комисията представя анализ и оценка на работата на ПНЕК и ВНЕК в съответната научна област, включваща оценка на работата на ПНЕК, свързана с текущите и приключилите проекти, и работата на ВНЕК по проведени конкурсни процедури от ФНИ през 2019 г.

II. ПРОВЕДЕНИ КОНКУРСНИ ПРОЦЕДУРИ ОТ ФНИ ПРЕЗ 2019 Г.

Справката по приложение 3 за одобрените текущи договори по одобрени проекти от предходни конкурси (таблица 3) показва, че:

- В резултат на увеличеното финансиране на конкурсите през последните 3 години през 2019 г. се отчита повишен брой млади учени и постдокторанти, участващи в проектите (при текущите или приключващите проекти).
- Броят на договорите с отлична оценка се запазва относително постоянен.
- Много положителна тенденция са отчетените научни публикации, резултат от приключили проекти, в т.ч. в издания с импакт фактор и импакт ранг – 2404 бр. и 8 бр. патенти, резултат от приключили проекти, в т.ч. регистрирани патентни заявки през 2019 г., при 1581 бр. публикации и 0 патента през 2018 г. при общ общ брой договори за изпълнение на проекти 190 срещу 173 съответно.

Таблица 3. Разгледани и оценени проекти от ФНИ през 2019 г. по изминали или текущи конкурси по критерии и показатели за оценка (Справка по приложение 3)

Наименование на конкурса/година на обявяване ¹	Общ брой договори за изпълнение на проекти ²	Етап на изпълнение: междинен / окончателен	Брой докторанти участващи в изпълнението на договори	Брой млади учени участващи в изпълнението на договори	Брой договори изпълнени в срок	Брой завършили договори	Брой договори с отлична оценка на резултатите ³	Брой прекратени договори	Предоставени финансови средства в отчетната година (в лева)	Общо предоставени финансови средства за конкурса (в лева)	Брой научни публикации, резултат от приключили проекти в т.ч. в издания с импакт фактор и импакт ранг(...)	Брой патенти, резултат от приключили проекти, в т.ч. регистрирани патентни заявки (...)
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Конкурс за финансиране на научни изследвания в приоритетни области – 2014 г.	28	окончателен	66	98	28	0	21	0	0	6 048 425	514	0
"Финансиране на фундаментални научни изследвания 2016"	28	междинен	57	75	22	0	14	0	1 449 876	7 533 484	254	0
"Конкурс за финансиране на научноизследователски проекти България-Индия - 2009 г."	1	междинен	1	1	1	1	0	1	0	500 000	1	0

"Конкурс за Държавни университетски научноизследователски комплекси (ДУНК)"	1	окончателен	38	140	1	1	1	0	0	17 000 000	433	8
Програми ЕРА-Нет	2	междинен	2	2	2	0	1	0	197 255	632 949	14	0
Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания - 2017	120	междинен	228	324	117	0	64	0	6 991 525	15 578 339	1 130	0
Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти - 2016	10	окончателен	6	20	10	2	7	0	0	298 280	58	0
Общо 2019 г.	190		398	660	181	4	108	1	8 638 656	47 591 476	2 404	8

Общо 2018 г.	173		275	420	171	3	118	1	8 502 874	20 395 065	1 581	0
--------------	-----	--	-----	-----	-----	---	-----	---	-----------	------------	-------	---

2.1. Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019

През 2019 г. за четвърта поредна година ФНИ проведе конкурс за финансирането на проекти за фундаментални научни изследвания, в съответствие с Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 - 2030.

Прогнозният общ бюджет на конкурса за финансиране на научни изследвания – 2019 г. е 16 000 000 лв., от които 8 000 000 лв. (50% от общия размер) за първия етап на проектите (таблица 4). Предоставянето на финансирането се извършва на два транша – аванс за ЕТАП 1 (50% от сумата за проекта) и аванс за ЕТАП 2 (50% от сумата на проекта). С актуализацията на ГОП на ФНИ за 2019 г., утвърдена от министъра на образованието и науката, общият бюджет на конкурса достигна 19 000 000 лв., от които 9 500 000 лв. от бюджета за 2019 г.

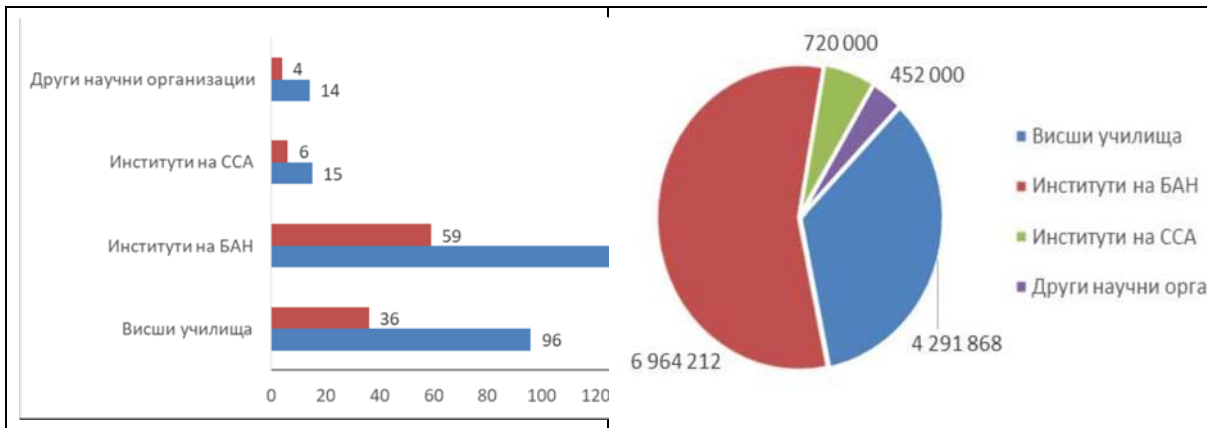
Таблица 4. Предварително разпределение на наличния общ бюджет на конкурса за фундаментални научни изследвания по научни области през 2018 г. (вляво) и 2019 г. (вдясно)

Таблица 2. Предварително разпределение на наличния общ бюджет на конкурса за фундаментални научни изследвания по научни области				Таблица 4. Предварително разпределение на наличния общ бюджет на конкурса за фундаментални научни изследвания по научни области през 2018 г. (вляво) и 2019 г. (вдясно)			
Научна област	Бюджет за двата етапа, лв.	Бюджет за ЕТАП I, лв.	Процент от общия бюджет	Научна област	Бюджет за двата етапа, лв.	Бюджет за ЕТАП I, лв.	Процент от общия бюджет
Биологически науки	1 340 000	670 000	14%	Биологически науки	2 288 000	1 144 000	14.3
Математически науки и информатика	670 000	335 000	7%	Математически науки и информатика	976 000	488 000	6.1
Медицински науки	861 429	430 714	9%	Медицински науки	1 488 000	744 000	9.3
Науки за земята	478 571	239 286	5%	Науки за земята	864 000	432 000	5.4
Обществени науки	861 429	430 714	9%	Обществени науки	1 344 000	672 000	8.4
Селскостопански науки	765 714	382 857	8%	Селскостопански науки	1 360 000	680 000	8.5
Технически науки	1 627 143	813 572	17%	Технически науки	2 752 000	1 376 000	17.2
Физически науки	1 148 571	574 286	12%	Физически науки	1 760 000	880 000	11.0
Химически науки	957 143	478 571	10%	Химически науки	1 728 000	864 000	10.8
Хуманитарни науки	861 429	430 714	9%	Хуманитарни науки	1 440 000	720 000	9.0

При някои научни области се отчита двукратно увеличение на средствата в сравнение с 2018 г.

Проектите се финансират с максимална сума от 120 000 лв., като финансирането е за три години. Дейностите по проектите са разделени на 2 етапа с междинен отчет в края на първи етап. Конкурсът е обявен на 09.08.2019 г. с краен срок за подаване на проектните предложения – 25.09.2019 г.

На фигура 2 и 3 са показани разпределенията на сумите по базовите организации – висши училища, институти на Българската академия на науките, институти на Селскостопанската академия и други научни организации.

Фиг. 2. Брой подадени и брой финансирани проектни предложения в конкурса за фундаментални научни изследвания – 2018 по базови организации

Фигура 3. Обща сума (в лв.) за финансиране в конкурса за фундаментални научни изследвания и брой финансирани проекти 2019 г. по базови организации

Анализът (фиг. 2 и 3) показва значително увеличение на средствата за финансиране на проекти, които са усвоени от висши училища (ВУ) и други научни организации, следвани от двете академии - БАН и ССА. Това кореспондира и с нарасналия брой на кандидатстващи и финансирани проекти – двойно увеличение на тези във ВУ.

В таблица 5 са представени обобщени данни за финансираните проекти по конкурса за фундаментални научни изследвания - 2018 г. и 2019 г.

Таблица 5. Обобщени данни за финансираните проекти по конкурса за фундаментални научни изследвания - 2018 г. (горе) и 2019 г. (долу)

Научна област	Подадени проекти	Проекти одобрени за финансиране	Обща сума за финансиране	Суми за 2018 г. (лв.)
Биологически науки	41	16	1 889 564	661 348
Математически науки и информатика	12	5	599 911	209 969
Медицински науки	30	12	1 393 420	329 497
Науки за земята	9	4	479 000	167 650
Обществени науки	15	7	837 566	293 148
Селскостопански науки	29	12	1 426 000	499 100
Технически науки	48	19	2 250 500	787 675
Физически науки	26	11	1 300 000	455 000
Химически науки	27	12	1 430 000	500 500
Хуманитарни науки	16	7	822 119	287 742
Общо	253	105	12 428 080	4 191 628

Фиг. 4. Брой подадени (в кафяво) и брой финансирани (в синьо) проектни предложения в конкурса за фундаментални научни изследвания – 2019 по научни области

Общо в конкурса за финансиране на проекти за фундаментални научни изследвания за 2019 г. са одобрени за финансиране 159 проекта в сравнение с 2018 г. – 105 проекта, които са разпределени по научни области (Таблица 5). Най-много проекти са финансирани в областите на технически науки - 33, следвани от биологически, медицински и селскостопански науки съответно с 19, 18 и 17 проекта.

2.2. Конкурс за финансиране на млади учени и постдокторанти - 2019

През 2019 г. за четвърта поредна година ФНИ провежда конкурс за финансирането на проекти за фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти, насочени към стимулиране на научните изследвания на следващо поколение учени, в съответствие с Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 - 2030. Целта на конкурса е да допринесе за изпълнението на следните цели на Стратегията:

- Осигуряване на висока квалификация и ефективно кариерно развитие на учените, основано на високо ниво на научните изследвания.
- Устойчиво възстановяване на международните позиции на страната по количество и качество на международно видимата научна продукция.
- Разширяване на участието на българската научна общност в европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество.
- Повишаване на количеството и качеството на научните изследвания, свързани с проблеми от регионално и национално значение.

Прогнозният общ бюджет на конкурса за финансиране на научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2018 г. е 1 000 000 лв., а за 2019 г. е 800 000 лв. (Табл. 6), като цялата сума е изплатена през 2019 г. С актуализацията на ГОП, утвърдена от министъра на образованието и науката, бюджетът за финансиране на проекти по конкурса за 2019 г. е увеличен на **1 080 000** лв.

Таблица 6. Предварително разпределение на наличния общ бюджет по конкурса за фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2018 г. (вляво) и 2019 г. (вдясно)

Научна област	Бюджет, лв.	Процент от общия бюджет
Биологически науки	132 000	16.5
Математически науки и информатика	28 000	3.5
Медицински науки	87 200	10.9
Науки за земята	28 000	3.5
Обществени науки	76 800	9.6
Селскостопански науки	87 200	10.9
Технически науки	163 200	20.4
Физически науки	52 000	6.5
Химически науки	96 800	12.1
Хуманитарни науки	48 800	6.1

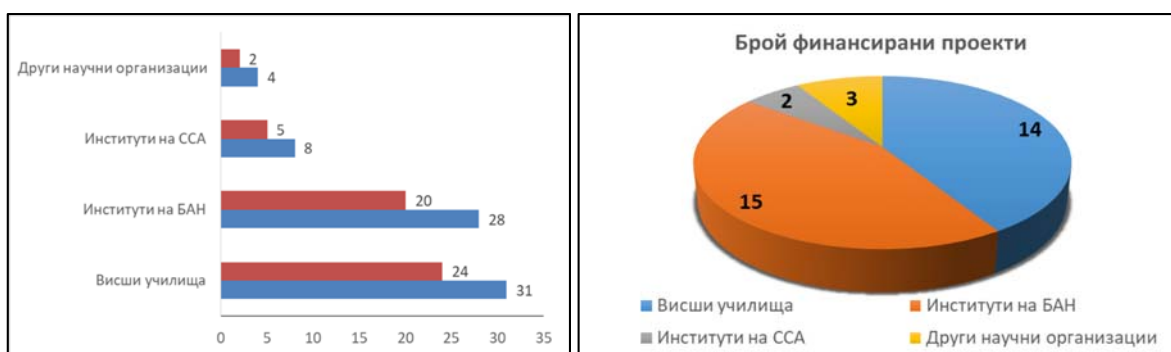
Научна област	Бюджет, в лв.	Процент от общия бюджет
Биологически науки	140 000	14%
Математически науки и информатика	70 000	7%
Медицински науки	90 000	9%
Науки за земята	50 000	5%
Обществени науки	90 000	9%
Селскостопански науки	80 000	8%
Технически науки	170 000	17%
Физически науки	120 000	12%
Химически науки	100 000	10%
Хуманитарни науки	90 000	9%

Научна област	Подадени проекти	Проекти одобрени за финансиране	Обща сума за финансиране
Биологически науки	13	9	179 994
Математически науки и информатика	0	0	0
Медицински науки	10	7	139 400
Науки за земята	1	1	20 000
Обществени науки	7	5	98 987
Селскостопански науки	10	7	139 700
Технически науки	14	10	199 980
Физически науки	2	2	40 000
Химически науки	9	6	119 910
Хуманитарни науки	5	4	80 000
Общо	71	51	1 017 971

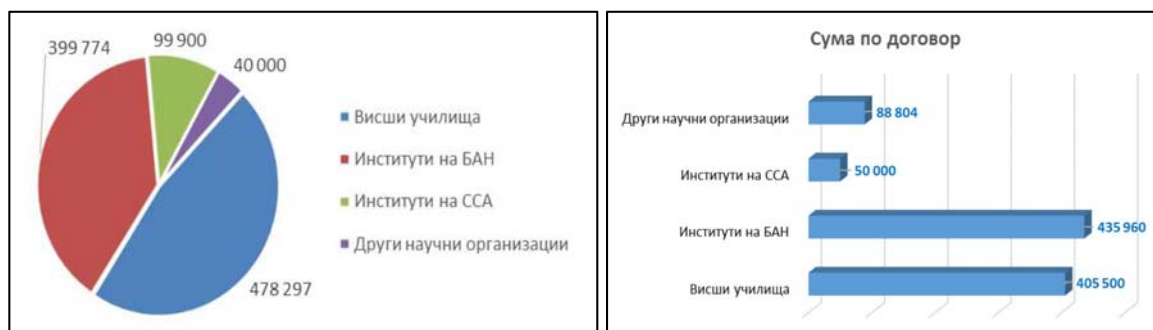

Фиг. 5. Обща сума за финансиране в конкурса за фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2018 по научни области, и брой подадени (в кафяво) и брой финансирани (в синьо) проектни предложения в конкурса за фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019 по научни области

Общо в конкурса за финансиране на проекти за фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти са одобрени за финансиране 73 проекта, разпределени по научни области (фиг. 5). Най-много проекти са финансирани по технически науки, 6, следвани от обществени науки съответно с 5 проекта. Разпределението на финансираните проекти през 2019 г. (фиг. 6) показва, че висшите училища са базови организации на 14 проекта (намаление спрямо 2018 г.), а институтите на БАН и на ССА съответно на 15 и на 2 проекта.

Фиг. 6. Брой подадени и брой финансирани проектни предложения в конкурса за фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2018 (вляво) и 2019 (вдясно) по базови организации.

Фиг. 7. Обща сума за финансиране в конкурса за фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2018 (вляво) и 2019 (вдясно) по базови организации

Очертават се следните изводи относно конкурса:

- Общата сума към ВУ и БАН е завишена спрямо 2018 г., но следва да се отчете, че през 2019 г. общо във всички конкурси на ФНИ се забелязва и завишено участие на докторанти и млади учени (табл. 3 от този доклад) в изпълнението на договорите. Паралелно се осъществява и специализираната Национална научна програма „Млади учени и постдокторанти“ на МОН.
- Указанията към участниците, вкл. условията и изискванията за допустимост в конкурса, изискванията към участниците в екипите, условията за допустимост на разходите, правилата за изпълнение на проектите и др. са подробно разписани, ясни и водещи до измерими резултати.
- Чрез промяна в Правилника на ФНИ от 2019 г. е предвидена процедура по разглеждане на възражения по оценяване на проектни предложения по конкурсите на Фонда, която ще се приложи за първи път в началото на 2020 г.

2.3. Конкурси по двустранно сътрудничество

През 2019 г. са осъществени оценяване и финансиране на конкурси по двустранно сътрудничество, обявени през 2018 г., и са обявени нови конкурси в съответствие с ГОП на ФНИ. Подкрепени са дейности, свързани с международно научно и технологично сътрудничество за осъществяване на преки контакти между учени и научни колективи от университети и научни институции на България и държавите, включени в ГОП на ФНИ, в съответствие със съответните двустранни договорености и националните законодателства на всяка от държавите.

На **таблица 7** се вижда, че финансирането за конкурса за двустранно сътрудничество е увеличено значително през 2019 г. в сравнение с 2018 г.

Таблица 7. Бюджет за конкурса за двустранно сътрудничество през 2018 и 2019 г.

ДВУСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО – 2018 г.		ДВУСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО – 2019 г.			
Държава	Прогнозен бюджет	Общ бюджет	Макс. сума на проект	Срок/ет апи	Предварителна сума за 2019 г.
Китай – изслед. проекти	600 000	600 000	300 000	36 мес./2	125 000
Франция	140 000				
Китай	200 000				
Унив. агенция на Франкофонията	60 000				
Индия	400 000	400 000	28 000	24 мес.	200 000
Австрия		480 000	40 000	24 мес.	240 000
Русия		900 000	40 000	24 мес.	450 000
ОБЩО:	1 400 000	2 380 000			

Фиг. 8. Обща сума (в лв.) за финансиране на проекти в конкурсите за двустранно сътрудничество през 2019 г. по конкурси и по тип базови организации

Конкурс за двустранно сътрудничество България – Русия – 2018 - 2019 г.

Конкурсът стартира на 20 декември 2018 г. от ФНИ и на 15 януари 2019 г. от РФФИ, като приключи на 28 февруари 2019 г. - Старт на проектите – 15 юли 2019 г. Подадени са общо 156 проектни предложения. Предвидено е финансиране на проекти във всички дефинирани научни области. Договорено е с руската страна да бъдат финансирани до 30 научни проекта, отговарящи на критериите, определени в насоките за кандидатстване по конкурса. Подадени за участие в конкурса с Русия са 156 проектни предложения. До процедурата по оценяване и класиране са допуснати 148 проекта, подадени и в двете страни. На база резултатите на заседание на ИС с протокол № 12 от 28.08.2019 г. е взето решение за одобрение и финансиране на 31 проектни предложения на обща стойност 1 234 040 лв., но са сключени договори по 30 от тях.

Конкурс за двустранно сътрудничество България – Австрия 2018 г.

Подаването на проектни предложения стартира на 04 декември 2018 г. с краен срок за подаване на проектни предложения – 28 февруари 2019 г. Предвидено е финансиране във всички научни области, включително обществени и хуманитарни науки. Договорът се изпълнява и отчита на един етап. Предоставянето на финансирането се извършва на два транша – 50% от сумата за проекта от бюджета на Фонда за 2019 г. и 50% от сумата на проекта до 20 дни след приемане на Годишната оперативна програма на ФНИ за 2020 г. Подадени са общо 32 бр. проектни предложения. До процедурата по оценяване и класиране са допуснати 30 проекта, подадени едновременно в двете страни. Резултатите от националната оценка на проектните предложения са одобрени от ИС на ФНИ с Протокол № 8/13.06.2019 г.

Срокът за изпълнение на одобрените проекти е 24 месеца, считано от датата на подписване на договора за финансиране, на заседание на ИС с протокол № 9 от 11.07.2019 г. Одобрени за финансиране са 12 проектни предложения на обща стойност 477 500 лв., но са сключени договори по 11 от тях.

Конкурс за двустранно сътрудничество България – Индия 2018 г.

Подаването на проектни предложения по конкурса стартира на 08.10.2018 г. с дата за затваряне на конкурса 26.11.2018 г. Научните областите, в които се финансират проектите, са всички дефинирани в ГОП на ФНИ. Подадени в срок за участие в конкурса са 63 проектни предложения. До процедурата по оценяване и класиране са допуснати 61 проекта. Договорът за финансиране между ФНИ и българската научна организация, участваща в проекта, се изпълнява и отчита на един етап. Предоставянето на финансирането се извършва на два транша – 50% от сумата за проекта от бюджета на Фонда за 2019 г. и 50% от сумата на проекта от бюджета за 2020 г. Решението за финансиране на проектните предложения е взето на заседание на ИС с протокол № 9 от 11.07.2019 г. Одобрени за финансиране са 16 проектни предложения на обща стойност 445 920 лв., но са сключени договори по 14 от тях. От бюджета на ФНИ за 2019 г. са заложили за изплащане суми за първи транш в размер на 50% от общата сума за всеки проект на стойност 222 960 лв., като реално са изплатени 196 000 лв.

Конкурс за двустранно сътрудничество България – Китай 2018 – Изследователски проекти

През 2018 г. е обявен Пилотен конкурс за съвместна подкрепа на големи проекти в приоритетни области от общ интерес (да бъдат финансирани 1-2 проекта) и които имат силен ефект за научния и технологичния напредък и икономическото развитие в двете страни. Научните областите, в които ще бъдат финансирани проектите са: биотехнологии; устойчиво земеделие; информационни и комуникационни технологии; енергетика и опазване на околната среда; медицински науки; химия и инженерна химия; физически науки; технически науки; икономика и мениджмънт.

Общият прогнозен бюджет на конкурса възлиза на 600 000 лв., от които за 2018 г. е предвиждано да бъдат отпуснати 300 000 лв. Максималният размер на финансиране на всеки индивидуален проект е 300 000 лв., а минималният размер - 200 000 лв. Подадени в срок за участие в конкурса са 19 проектни предложения както от българска, така и от китайска страна. Дванадесет от тези предложения са оценени от избраните по обявената процедура оценители от българска страна. С протокол № 40 от 3 декември 2018 г. по т. 2.15 е одобрено оценяването на тези 12 проекта от ИС и резултатите са изпратени на китайската страна. Решението за финансиране на проектните предложения е взето на заседания на ИС с протоколи № 5 от 22.03.2019 г. и № 7 от 17.05.2019 г. Одобрени за

финансиране са 2 проекта, на обща стойност 500 000 лв., като от бюджета за 2019 г. са изплатени суми за първи транш в размер на 50% от общата сума за всеки проект на стойност 125 000 лв. Тъй като базовите организации от българска страна са в гр. Пловдив – Пловдивски университет и Аграрен университет, в Пловдив беше организирана официална церемония по подписването на договорите за финансиране на проектите. В церемонията взеха участие зам. - министър Ангелиева, Н. Пр. г-н Дун Сяодзюн, Посланик на КНР в България, и инж. Иван Тотев - кмет на град Пловдив, ректорите на университетите и Изпълнителният съвет на ФНИ.

Усвояване на средствата по конкурсите за двустранно сътрудничество

През 2019 г. бяха изплатени и вторите траншове, в размер на 50% от общата сума за всеки проект по конкурс за проекти по програми за двустранно сътрудничество 2017 г. – България – Русия, в размер на 246 651,72 лв., конкурс 2018 г. България – Франция по програма „Рила“ - 59 486,81 лв., конкурс 2018 г. България – Университетска агенция на франкофонията – 21 522,58 лв. и конкурс 2018 г. България – Китай, в размер на 53 500 лв.

В края на 2019 г. бяха обявени и три конкурса за двустранно сътрудничество със срок за подаване на проектни предложения през 2020 г.:

- Конкурс за проекти по програми за двустранно сътрудничество България – Китай, изследователски проекти 2019 г.
- Конкурс за двустранно сътрудничество България – Китай 2019 г.
- Конкурс за двустранно сътрудничество България – Русия – 2019 – 2020 г.

Провеждането на двете текущи процедури на ФНИ, описани по-долу, се организира от една ВНЕК по процедура за финансова подкрепа на международни научни форуми в Република България и програма COST. По този начин се ограничават разходите за формиране на 2 отделни комисии за всяка от процедурите.

2.4. Процедура за подкрепа на международни научни форуми, провеждани в Република България

През 2019 г. продължи приемането на проектни предложения по процедура за подкрепа на международни научни форуми, провеждани в Република България. Поканата за представяне на проекти по процедурата е отворена, без определен краен

срок за подаване на документите, като представените проекти се разглеждат от ВНЕК всяко тримесечие. Основната цел на процедурата е чрез споделено финансиране да подпомага организирането и провеждането на международни научни форуми в България. Очакваните резултати в дългосрочен аспект са свързани с активно включване на български учени в научни проекти по актуални научноизследователски теми, популяризиране на достигнатите резултати сред международната научна област и не на последно място сравнимост на тези резултати в международен обхват.

През изминалата 2019 г. с Решения на ИС, Протоколи № 6 от 12.04., № 7 от 17.05., № 8 от 13.06., № 9 от 11.07. и № 12 от 28.08.2019 г. са одобрени за финансиране 33 проектни предложения по процедурата за подкрепа на международни научни форуми.. По сключените 33 договора беше предоставено съфинансиране от страна на ФНИ в размер на 273 048 лв.

С Решение от заседание на Изпълнителния съвет с Протокол № 6 от 22.11.2019 година са одобрени за финансиране на 12 проектни предложения, които ще се проведат до края на м. юли 2020 г. По сключените договори беше предоставено съфинансиране от страна на ФНИ в размер на 97 792,34 лв.

2.5. Конкурс „Българска научна периодика - 2019 г. на ФНИ

Конкурсът „Българска научна периодика - 2019 г.“ е открит със Заповед РД01/36 от 09 август 2019 на проф. дхн Георги Вайсилов, управител на ФНИ. Обявен е на интернет страницата на ФНИ с покана, съдържаща описание на документите за кандидатстване, с линкове към отделните документи.

Заповедта съдържа:

- Прогнозен общ бюджет за 2019 г. от 400 000 лв.
- Минималната и максималната сума на проектите е 4000 – 7000 лв.
- Срок на изпълнение на проектите - 12 месеца

Основни индикатори за резултат по настоящата процедура са:

- брой автори/съавтори на статии извън институцията, към която принадлежи научното списание;
- брой чуждестранни автори/съавтори на статии;
- брой млади учени, автори/съавтори на статии;
- брой чуждестранни рецензенти спрямо всички рецензенти;

- брой публикувани научни книжки и статии;
- допълнителен брой книжки, издадени извън регламентираната периодичност.

Критерии и показатели за оценка:

- Строго научен характер на периодичното издание, което публикува само оригинални научни статии и съобщения
- Наличие на международна редколегия (Editorial Board) и/или Издателски съвет (Advisory Board)
- Наличие на импакт фактор (IF), импакт ранг (SJR) или рефериране/индексиране в международни бази данни; Изданието публикува изследвания, чийто предмет е проблематика, свързана с националното културно наследство или националната идентичност
- Изданието публикува резюмета на чужд език
- Наличие на процедура за анонимно рецензиране
- Изданието поддържа интернет страница

Проектните предложения се класират от временната научно-експертна комисия на основа на получените числови стойности на техническата и финансовата оценка. В класирането се включват проекти за българска научна периодика, чиято обобщена или окончателна оценка надвишава прага от 31 точки от възможните 60 точки в картата за оценка

По конкурс „Българска научна периодика – 2019“ са постъпили общо 80 бр. проектни предложения, всички преминали етапа на административно съответствие и допустимост. Допуснатите проекти са оценени от експерти в съответствие с публично обявени критерии и са получили от 41 до 60 точки.

По конкурс „Българска научна периодика – 2019.“ са одобрени 61 проекта, получили комплексна оценка, равна или надвишаваща 55 точки. Комплексна оценка под 55 точки са получили 14 проекта, които са обявени като резервни. Общата сума на финансираните проектни предложения възлиза на 417 209 лв.

Създаден е сайт за въпроси и отговори, където се вижда че на всеки въпрос има своевременен аргументиран отговор.

Като цяло, може да се даде много добра оценка по работата на ФНИ и на ВНЕК по организацията и изпълнението на конкурс „Българска научна периодика - 2019 г. на ФНИ.

2.6. Конкурс по Национална научна програма „Върхови изследвания и хора за развитие на европейската наука“ (ВИХРЕН)

През 2019 г. се проведе за първи път конкурс по Национална научна програма „Вихрен“, приета от МС. Националната научна програма “Вихрен” е предназначена да подкрепи учени с високи постижения в два етапа на тяхната научна кариера. Схемата за финансиране на водещи изследователи има за цел да подпомогне учени в етапа на тяхната кариера, при който те са установени лидери в научните изследвания със значителни научни постижения. Схемата за финансиране на установени изследователи има за цел да подпомогне учени, които са в процес на организиране на собствен независим изследователски екип или изследователска програма. Изследователите, кандидати по програмата, трябва да демонстрират новаторски характер, да притежават амбиция и да могат да докажат осъществимостта на своето научно предложение.

Проектите по програмата “Вихрен”, предназначени да подкрепят пионерните научни изследвания, са основани на принципа „отдолу нагоре“ без предварително определени приоритети. По-специално се насърчават предложения от интердисциплинарен характер, които пресичат границите между различни области на науката, пионерни предложения, насочени към нови и нововъзникващи области на научни изследвания или предложения, които въвеждат неконвенционални, иновативни подходи и научни изобретения.

2.7. Конкурс по Национална научна програма „Петър Берон. Наука и иновации с Европа“ (Петър Берон и НИЕ)

През 2019 г. беше проведен конкурс по Национална научна програма „Петър Берон“. Общата цел на програмата е да ускори реинтеграцията и кариерното развитие в български висши училища и научни организации на перспективни учени с международно признати научни резултати (Experienced researchers). Програмата ще стимулира развитието на изследователския потенциал в България като необходима фундаментална стъпка за създаването на устойчива научна и иновационна среда и за развитието на конкурентна високотехнологична икономика в България. Специфични цели са привличане в България на перспективни учени с международно признати научни резултати и подпомагане на тяхната бърза реинтеграция в българските висши училища и научни организации; насърчаване и подпомагане на интензивната изследователска дейност на учените по оригинални и конкурентни теми, без да се ограничават темите и

научните области на изследванията (bottom-up подход); подпомагане на бързото изграждане на критична маса от перспективни учени в дадена област с международно признати научни резултати, позволяващи развитието на съвременни конкурентни научни направления в България; повишаване качеството на висшето образование в България чрез трансфер на съвременни научни направления, знания, умения и технологии към обучителния процес и принос за откриване на нови таланти в България; трансфер на знания и умения към базовата организация.

Стипендиите на “П. Берон” предоставят финансова подкрепа на изследователи, участващи в международна мобилност. в осем научни области:

- Химия (CHE)
- Обществени и хуманитарни науки (SOC)
- Икономически науки (ECO)
- Информатика и инженерни науки (ENG)
- Околна среда и науки за Земята (ENV)
- Науки за живота (LIF)
- Математика (MAT)
- Физика (PHY)

2.8. Текущи конкурси по програми на Мрежата на европейското научноизследователско пространство (ERA-Net) със съфинансиране от Фонд „Научни изследвания“

През 2019 г. Фонд „Научни изследвания“ продължава активното си участие в дейности по програми по схемата ERA-NET COFUND за насърчаване на транснационални научноизследователски проекти и изграждане на мрежи от национални и регионални организации за съвместни дейности по тематични направления. През изминалата година ФНИ се включва към три нови програми:

- ICT-AGRI FOOD – насочена към подкрепа на транснационални научноизследователски проекти, които предлагат иновативни методи при дигитализацията в селското стопанство и хранителната промишленост.
- HERA – насочена към финансиране на научноизследователски проекти в областта на хуманитарните науки.

- JPI Urban Europe – EXPAND II – насочена към съвместно финансиране на проекти в областта на развитието на градската среда.

През 2019 г. бяха одобрени за финансиране два проекта с българско участие по програма M-ERA и един проект по програма EuroNanoMed, като изплатената сума по сключените договори за първи транш беше в размер на 97 791,50 лв. С доклад от 05.12.2019 г. от проф. Вайсилов ИС утвърждава състава на екипа за текущи дейности по програми ERA-NET и натоварва с допълнителни административни и технически дейности следните служители на ФНИ:

- Роза Кондова, координатор по програми **BiodivClim/BiodivERsA, Core Organic**
- Боряна Хаджиева, координатор по програми **FLAG ERA, Quant ERA, ICT-Agri-FOOD**
- Людмила Сотирова, координатор по програми **JPI Urban Europe – EXPAND II, HERA**
- Милена Александрова, координатор по програми **CHIST-ERA, M-ERA, EuroNanoMed**

ФНИ участва в следните програми ERA-NET

- BiodivERsA: www.biodiversa.org
- CHIST ERA: www.chistera.eu
- Core Organic: www.coreorganic.org
- FLAG ERA: www.flagera.eu
- M-ERA: <https://m-era.net>
- Quant ERA: <https://ncn.gov.pl/quantera>
- ERA.Net RUS Plus: <http://www.eranet-rus.eu/>

Във връзка с дейността на ФНИ през годината по действащи програми са реализирани командировки във връзка с участието в работни групи на представители на ФНИ съответно по следните програми;

Милена Хрулева Александрова, координатор по ERA-Net във Флоренция, Италия, за участие в работна среща по QuantEra.

Проф. Георги Вайсилов, управител на ФНИ, в Париж, Франция, за участие в FlagEra и QuantEra

Проф. Д-р Диана Копева, член на ИС, в Ереван, Армения, във връзка с подготовка на договор за двустранно сътрудничество и в Москва, Русия, във връзка с работна група за обсъждане на параметрите на третата конкурсна сесия по ERA-Net Rus PLUS.

2.9. Процедура за предоставяне на национално съфинансиране за участие на български колективи в утвърдени акции по Европейската програма за сътрудничество в областта на научните изследвания и технологии COST

Основната цел на процедурата по Европейска програма COST е да създаде условия за пълноценно участие на български научни колективи в одобрените по програмата акции чрез предоставяне на национално съфинансиране, както и да засили интереса и присъствието на българската академична общност в програма COST като цяло.

На заседание, с Протокол 2 от 18.01.2019 г. Изпълнителният съвет на ФНИ приема предложението на ВНЕК за пакет от документи за кандидатстване по Процедура за предоставяне на национално съфинансиране за участие на български колективи в утвърдени акции по Европейска програма COST. Отсъствието на такива документи досега затруднява кандидатите при оформянето на проектните предложения, а и Комисията при разглеждането им. В пакета документи се предвижда и промяна на някои от финансовите условия, които като цяло да бъдат както следва:

1. Апаратура и специфично оборудване
2. Материали, химикали и консумативи
3. Възнаграждение на научния колектив (до 35% от общата сума)
4. Заплащане за външни услуги за изпълнение на проект
5. Участие в конференции, извън организирани в рамките на акцията
6. Отчисления за базовата организация (5% от общата сума)
7. Разходи за финансов одит (1% от общата сума)

Максималният срок на договора за съфинансиране е две години. След приключване на договора и в случай, че акцията не е приключила и се предвижда участие на българския колектив, ръководителят на проекта може да кандидатства отново за оставащото време до приключване на акцията, след като подаде отчет по

приключилия договор. Приема сроковете за подаване на документите по процедурата през годината да не бъдат фиксирани. Документите влизат в сила от 21.01.2019 г.

Временната научно-експертна комисия по Програма COST разглежда документите и прави проверка по 24 проектни предложения за национално съфинансиране. Всички 40 проектни предложения са одобрени за финансиране, като по сключените 24 договора е предоставено съфинансиране от страна на ФНИ в размер на 855 473,40 лв. На 18 от договорите финансирането е предоставено на два транша.

2.10. Анализ на проведените конкурси

Промени в методиката за оценка на проектните предложения

След разглеждане на възраженията по конкурсите от предходни години и проведени редица срещи с ръководители на проектни предложения ИС на ФНИ внесе значителна част от предложените промени в Насоките за конкурсите, засягащи най-вече картата за научна оценка на проектните предложения. Бяха въведени максимални стойности на числовите оценки за всеки подкритерий и задължително изискване за обосноваване на оценката.

При инструктирането на членовете на ВНЕК е обърнато специално внимание на изискването за проверка на обосновките в картите за научна оценка на всяко проектно предложение и връщане на оценителя, ако оценката не е обоснована. Направените промени в Насоките и отговорното отношение на членовете на ВНЕК дават положителен резултат, ако се съди по значително по-малкия брой на подадените възражения по картите за научна оценка на проектните предложения. За конкурсите през 2018 г. в деловодството на ФНИ са подадени 14 възражения, не е ясно колко са постъпилите възражения през 2019 г. За всяко от постъпилите възражения е изготвено становище от докладчика от ВНЕК, което обосновава в по-голямата част от случаите поставените оценки от оценителите.

Указанията към участниците, вкл. условията и изискванията за допустимост в конкурса, изискванията към участниците в екипите, условията за допустимост на разходите, правилата за изпълнение на проектите и др. са подробно разписани, ясни и водещи до измерими резултати.

Чрез промяна в Правилника на ФНИ от 2019 г. е предвидена процедура по разглеждане на възражения по оценяване на проектни предложения по конкурсите на Фонда, която ще се приложи за първи път през 2020 г.

ИС приема предложените от ВНЕК изменения на Насоките по процедура за предоставяне на национално съфинансиране за участие на български колективи в утвърдени акции по Европейска програма COST, както и на пакета документи при кандидатстване

За първи път през 2019 г. беше използвана електронна система за подаване на проектни предложения по двете национални научни програми ВИХРЕН и Петър Берон и НИЕ. Използването на системата беше успешно и тя се използва и за два от конкурсите по двустранно сътрудничество, обявени в края на 2019 г. Ако не бъдат установени съществени проблеми и има осигурено финансиране за нови конкурси, ФНИ предвижда използването на такава система и за регулярните конкурси през 2020 г. Системата е опростена и позволява лесно прилагане на различни особености за подаваните по конкурсите проектни предложения.

III. Анализ на предоставената от ФНИ документация относно разгледани и финансирани научни проекти през 2019 г. по научни области

3.1. Научна област “Хуманитарни науки”

През 2019 г. в направление „Хуманитарни науки“ от Фонд „Научни изследвания“ са проведени конкурсни сесии за финансиране на проекти:

- Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019, Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019
- Конкурс за българска научна периодика – 2019
- Конкурс за проекти по програми за двустранно сътрудничество 2019 г. България – Русия
- България – Австрия – 2019
- Конкурс по Национална научна програма „Върхови изследвания и хора за развитие на европейската наука“ (ВИХРЕН)
- Конкурс по Национална научна програма „Петър Берон. Наука и иновации с Европа“ (Петър Берон и НИЕ)
- Текущи конкурси по програми на Мрежата на европейското научноизследователско пространство (ERA-Net) със съфинансиране от Фонд „Научни изследвания“.
- Програма ERA - Net RUS PLUS - Научноизследователско сътрудничество между държавите членки на общността и Русия
- Процедура за финансова подкрепа на международни научни форуми в Република България и Програма COST към ФНИ

Конкурсна сесия „Финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019, област „Хуманитарни науки”

В предварителния бюджет за двата етапа в област „Хуманитарни науки“ е предвидена сумата от 1 440 000 лв., или 9% от общия бюджет за конкурса. За първия етап от бюджета са предвидени 720 000 лв (Отчет на ФНИ за 2019 г., с. 15-16). От общо 20 постъпили проектни предложения след проверката за допустимост за допуснати 19 (деветнадесет), които са адресирани за административане. (Приложение 40А). Едно от предложенията КП-06-ПН-40/20 не е допуснато за класиране. (Приложение № 1; Доклад от 27.09.2020, Изх. № 80-0510). На база получените от рецензентите комплексни оценки с праговата стойност равна или над 80 точки, ВНЕК класира в низходящ ред 15 (петнадесет проектни предложения) (Приложение Н40В).

ВНЕК предлага за финансиране 12 (дванадесет проектни предложения) с обща сума на отпуснатите средства 1 379 803 лв. В научно направление „Хуманитарни науки“

в рамките на реализацията на първи етап от сключените 12 договора, получили комплексна оценка над 86,5 точки, е изплатена сумата от 689 901,37 лв., при споменатата обща сума по договорите от 1 379 803 лв. (Протокол 6 от 22.11.2019 г.) Разликата между предварителния бюджет от 1 440 00 лв. отпуснатата за финансиране сума на 12 проектни предложения е 60 197лв.

ВНЕК препоръчва на ИС да одобри за финансиране следните проекти: КП-06-ПН-40/19, КП-06-ПН-40/12 , КП-06-ПН-40/2, КП-06-ПН-40/3, КП-06-ПН-40/1, КП-06-ПН-40/18, КП-06-ПН-40/7, КП-06-ПН-40/4, КП-06-ПН-40/16, КП-06-ПН-40/10, КП-06-ПН-40/14, КП-06-ПН-40/15 (Приложение Н40В).

ВНЕК предлага на ИС да бъдат финансирани при наличие на необходимите финансови средства и 3 проектни предложения, които са с обща числова оценка над праговата стойност от 80 г.: КП-06-ПН-40/5, КП-06-ПН-40/20, КП-06-ПН-40/9. (Приложение Н40Г).

- Конкурсна сесия „Финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти“ – 2019, област „ Хуманитарни науки”

В рамките на наличния общ бюджет за тази конкурсна сесия се е предвиждало предварително разпределение от 48 800 лв. или 6.1%, като пълният размер на сумата е изплатен през 2019 г. В научно направление „Хуманитарни науки“ в конкурсна сесия „Финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти“ – 2019 са кандидатствали 4 проектни предложения. (Приложение М40А).

Три проектни предложения са участвали в класирането с числова оценка над праговата стойност от 80 точки, като обобщената числова оценка от 80,16 точки. Това са проектни предложения: КП-06-ПМ-40/1, КП-06-ПМ-40/2 и КП-06-ПМ-40/3. (Доклад от 27.09.2019, Изх.№ 80-0510). След извършената административна проверка от оценителите едно от проектните предложения е определено като нефундаментално и не е допуснато до оценяване: КП-06-ПМ-40/4 (Доклад от 27.09.2019 г., Изх. № 80-0510).

ВНЕК по хуманитарни науки предлага на ИС на Фонд „Научни Изследвания“ да бъде финансирано 1 проектно предложение: КП-06-ПМ-40/2 със сума от 30 000 лв. (Приложение М40В, Протокол 6 от 22.11.2019 г.).

Конкурс “Българска научна периодика - 2019”, област „ Хуманитарни науки”

Общо 23 броя проектни предложения са одобрени за финансиране от област „Хуманитарни науки“: КП-06-ПП/9, КП-06-ПП/32, КП-06-ПП/40, КП-06-ПП/42, КП-

06-ПП/43, КП-06-ПП/47, КП-06-ПП/44, КП-06-ПП/55, КП-06-ПП/ 56, КП-06-ПП/ 58, КП-06-ПП/94, КП-06-ПП/96, КП-06-ПП/50 , КП-06-ПП/72 , КП-06-ПП/25, КП-06-ПП/12 , КП-06-ПП/7, КП-06-ПП/60, КП-06-ПП/ 35, КП-06-ПП/ 41, КП-06-ПП/51, КП-06-ПП/93, КП-06-ПП/99. (Доклад от 5.12.2019 г., 94РР- 0054, Приложение В).

Общо 3 броя резервни проектни предложения са одобрени за финансиране: КП-06-ПП/34, КП-06-ПП/53, КП-06-ПП/54.(Доклад от 5.12.2019 г., 94РР- 0054, Приложение Г).

Конкурс за проекти по програми за двустранно сътрудничество 2018 - 2019 г. Двустранно сътрудничество България – Русия

За съвместно участие в конкурса са подадени едновременно от България и Русия общо 148 проектни предложения. Предвидената сума за проекта е в размер на 1 234 040 лв., като сумата за първи транш възлиза на 617 020 лв. В рамките на „Конкурс за проекти по програми за двустранно сътрудничество 2018 г. България – Русия“ към област „ Хуманитарни науки“ са насочени 18 проектни предложения, които са оценени от български независими рецензенти:

ФНИ 67, р-л от бълг. страна доц. д-р Маринела Младенова, оценка 88,5, сума 40 000 лв.

ФНИ 78, р-л от бълг. страна проф. д-р Андрей Димов Андреев, оценка 84, сума 39 883 лв.

ФНИ 91, р-л от бълг. страна доц. д-р Марко Скапа, оценка 95,5, сума 40 000 лв.

ФНИ 106 р-л от бълг. страна проф. дфн Нина Димитрова, оценка 62, сума 35 000 лв.

ФНИ 126 от 27.02.2019, р-л от бълг. страна проф. дин. Бисер Христов Георгиев, оценка 92,5, сума 39 400 лв.

ФНИ 128 от 27.02.2019, р-л от бълг. страна проф. дфн Живка Стефанова Колева-Златева, оценка 96,5, сума 39 600 лв.

ФНИ 134 от 27.02.2019, р-л от бълг. страна проф. дфн Иванка Мавродиева, оценка 91,5, сума 40 000 лв.

ФНИ 140 от 27.02.2019, р-л от бълг. страна доц. д-р Димо Пенков, оценка 85, сума 40 000 лв.

ФНИ 177 от 28.02.2019, р-л от бълг. страна доц. д-р Надя Чернева, оценка 96, сума 39 000 лв.

ФНИ 178 от 28.02.2019 , р-л от бълг. страна доц. д-р Юлиана Чакърва, оценка 97, сума 39 000 лв.

ФНИ 179 от 28.02.2019, р-л от бълг. страна доц. д-р Борян Георгиев оценка 97, сума 40 000 лв.

ФНИ 181 от 28.02.2019, р-л от бълг. страна доц. д-р Мария Андреева Аврамова оценка 96,5, сума 40 000 лв.

ФНИ 200 от 28.02.2019, р-л от бълг. страна чл.-кор. проф. дфн Стоян Панайотов Буров, оценка 98,5, сума 40 000 лв.

ФНИ 213 от 28.02.2019, р-л от бълг. страна доц. д-р Красимира Теофилова Марулевска, оценка 79,5, сума 40 000 лв.

ФНИ 223 от 28.02.2019, р-л от бълг. страна доц. д-р Петко Христов, оценка 99, сума 39 990 лв.

ФНИ 240 от 28.02.2019, р-л от бълг. страна гл. ас. д-р Кристияна Симеонова, оценка 98, сума 40 000 лв.

ФНИ 250 от 28.02.2019, р-л от бълг. страна проф. дин Орлин Стаменов Събев, оценка 85, сума 40 000 лв.

ФНИ 260 от 28.02.2019, р-л от бълг. страна Йордан Люцканов, оценка 84,5, сума 30 000 лв.

В рамките на конкурса са одобрени 4 проектни предложения:

ФНИ 91, р-л от бълг. страна доц. д-р Марко Скапа, оценка 95,5, сума 40 000лв., I транш - 20 000 лв.

ФНИ 181 от 28.02.2019, р-л от бълг. страна доц. д-р Мария Андреева Аврамова 96,5, сума 40 000лв., I транш - 20 000 лв.

ФНИ 223 от 28.02.2019, р-л от бълг. страна доц. д-р Петко Христов, оценка 99, сума 39 990лв., I транш – 19 995 лв.

ФНИ 178 от 28.02.2019 , р-л от бълг. страна доц. д-р Юлиана Чакърва, оценка 97, сума 39 000лв., I транш – 19 500 лв.

Двустранно сътрудничество България – Австрия

От българска страна са подадени за конкурса с Австрия 32 проектни предложения, от които 30 броя отговарят по процедурата за конкурса. Протокол № 8/13.06.2019 г. Предварителният бюджет на конкурсната сесия е 480 000 лв. , като

максимална сума за всеки отделен проект не трябва да надхвърля 40 000 лв. Предвижда се изпълнението на договорите да се изпълнява и отчита в рамките на един етап. След оценяване и класиране на проектните предложения към област „Хуманитарни науки“ е насочено едно проектно предложение: ФНИ 117 „Инвентаризация на късноантични и средновековни пристанища по Западното Черноморие“, Р-л доц. д-р Преслав Пеев, средна оценка 95,5 (Приложение 2, Доклад от 7.06.2019 г. Изх. № 94ВВ/ 41).

Конкурс по Национална научна програма „Върхови изследвания и хора за развитие на европейската наука“ (ВИХРЕН)

Към тази научна програма и 13-те подадени проектни предложения отговарят на изискванията за административно съответствие и допустимост. Това са проектни предложения с вх. № КП-06 ПВ. (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 8, 9, 10, 11, 12, 13). Доклад от 22.10.2019 г. В съответствие с резултатите от оценяване са одобрени за финансиране 10 проектни предложения, от които 6 на водещи изследователи и 4 на установени изследователи. При процедурата за оценяване на резултатите и класиране на проектните предложения областите обществени науки и хуманитарни науки са представени заедно. Едно проектно предложение е одобрено за финансиране с :

1. Проекти за водещ изследовател. Панел по обществени и хуманитарни науки: Проектно предложение за водещ изследовател с: акроним JustEdu. Кандидат: проф. Пепка Бояджиева. Базова организация: Институт за изследване на обществата и знанието Продължителност на проекта: 48 месеца. Обща сума за финансиране: 1 013 100 лв. Сума за финансиране за първата година: 220 000 лв.

Национална научна програма „Петър Берон. Наука и иновации с Европа“ (Петър Берон и НИЕ). Проектни предложения за оценяване и финансиране

Към тази научна програма и 13-те подадени проектни предложения отговарят на изискванията за административно съответствие и допустимост. Това са проектни предложения с вх. № КП-06 ПВ.(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 8, 9, 10, 11, 12, 13). (Доклад от 22.10.2019 г., 94/ВВ82). Проектните предложения, подадени по конкурса, бяха оценени от независими чуждестранни оценители, които отговарят на изискванията за оценител по МСК-ИФ (MSCA-IF).

Едно проектно предложение от проекти тип 2 от област „Обществени и хуманитарни науки“, е одобрено за финансиране по Национална научна програма Петър Берон и НИЕ, Научни направления: Social Sciences and Humanities.

Проектното предложение е с акроним: MAFIO с р-л д-р Елена Цанкова и базова организация – И-т за изследване на населението и човека, БАН, Продължителност 24 месеца. Обща сума за финансиране: 120 000 лв. Сума за финансиране за първата година: 60 000 лв.

Текущи конкурси по програми на Мрежата на европейското научноизследователско пространство (ERA-Net) със съфинансиране от Фонд „Научни изследвания“

ERA NET RUS PLUS - Научноизследователско сътрудничество между държавите-членки на общността и Русия. Подадени проектни предложения в конкурсна сесия по програма ERA-NET RUS PLUS (Протокол 11 от 28/2.2020).

ФНИ-114 от 27.01.2020 г., Акроним на проекта: UT-SCT. Тема на проекта: Свои и чужди в славянските професионални текстове и тяхната проекция в постмоделното общество. Р-л на бълг. колектив: доц. д-р Ваня Мичева, И-т за български език „Проф. Любомир Андрейчин“, БАН Заявен бюджет за българския колектив: 97 791 лв.;

ФНИ-142 от 31.01.2020 г. Акроним на проекта: MIR-EU Тема на проекта: Миграция и интеграция в Европа и Русия: нови предизвикателства и възможности. Р-л на българския колектив: проф. д-р Анна Кръстева, НБУ, Заявен бюджет за бълг. колектив: 149 998 лв.;

ФНИ-147 от 31.01.2020 г. Акроним на проекта: N/A Тема на проекта: Образът на миграцията – миграция на образите. Р-л на бълг. колектив: доц. д-р Иво Инджов, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“. Заявен бюджет за българския колектив: 145 000 лв.

Процедура за финансова подкрепа на международни научни форуми в Република България и Програма COST към ФНИ

От постъпили проектни предложения за подкрепа на международни научни форуми в Република България на обща стойност 189 480 лв., ИС към ФНИ одобрява за съфинансиране 6 проектни предложения, насочени към тази област (Протокол № 6/22.11.2019 г.).

ФНИ-856 от 16.10.2019 г. р-л: доц. д-р Александра Багашева, искана сума 8842.32 лв.

ФНИ-1018 от 24.10.2019 г. р-л: проф. дфн Баян Райханова, искана сума: 9000 лв.
 ФНИ-1030 от 30.10.2019 г. р-л: доц. д-р Емануел Мутафов, искана сума: 9000 лв.
 ФНИ-1031 от 30.10.2019 г. р-л: доц. д-р Мая Влахова-Ангелова, искана сума: 9000 лв.
 ФНИ-1035 от 31.10.2019 г. р-л: доц. д-р Галина Богданова, искана сума: 8980 лв. за
 ФНИ - 412 от 06.06.2019 г. р-л: доц. д-р Димитър Веселинов Димитров, исканата сума
 7935 лв. (Протокол 9 от 11.07.2019 г.).

ИС на ФНИ приема да осигури съфинансиране 2 проектни предложения:

ФНИ- 397 от 31.05.2019г., р-л доц. д-р Ана Лулева, И-т за етнология и
 фолклористика с етнографски музей, БАН, искана сума 8950лв.

ФНИ- 362 от 13.05.2019г., р-л проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак, искана сума
 9000лв. (Протокол 8 от 13.06.2019 г.).

**Приключили проекти. Оценка на научната и финансовата част за втори
 окончателен етап (Протокол 6 от 12.04.2019)**

Договор	Ръководител Отчет (година)	Оценка на изпълнението на научната част на проекта	Оценка на финансовия отчет – втори окончателен	Публикации/ Патенти
ДФНИ- К02/1 от 2014 г. Протокол 6 от 12.04.2019	Чл.-кор. проф. д. изк. Светлана Куюмджиева Пр. 6 от 12.04. 2019 г.	Отлична.	Положителна, неизразходваните средства от 8151,15 лв. и непризнатите разходи от 153,35 лв. да бъдат възстановени към бюджета на ФНИ,.	Изпълнение и по 3-те направления: том за печат в размер на 314 страници. Изготвени: методика за описание на двуезичните музикални ръкописи, Библиографска справка за филиграноложки албуми за хартия от XVIII-XIX в.

				Аналитичен Научен опис на двуетичните музикални ръкописи, палеографски албум от илюстрации
--	--	--	--	---

ПНЕК по хуманитарни науки през 2019 - Оценка по научната и финансовата част на изпълнение на първи етапи на проекти, оценявани от, предоставени за разглеждане на Комисията (Протокол 5 от 2.10.2019 г., Протокол 6 от 29.11.2019 г. Протокол 7 от 06.12.2019 г., Протокол 9 от 11.07.2019 г.)

Договор	Ръководител Отчет (година)	Оценка на изпълнението на научната и финансова част на проекта за първи етап	Оценка на работната програма за първи етап	Публика ции/ Патенти
ДН 10/10 от 16.12.2016 г. Протокол 9 от 11.07.2019	проф. Румяна Дамянова	много добра неизразходван ите средства от 9 654. 02 .	Според изискванията, процентно изпълнение на раб. програма- не е указано	- събиране и дигитализиране на материали. - изработване на сайт на Б. Йоцов - популяризиране на резултатите

<p>ДН 20/2 от 2017 г. Протокол 5 от 8.11. 2019 г.</p>	<p>Профдин Александър Костов</p>	<p>много добра неизразходван ите средства от 8 045.74 лв.</p>	<p>Според изискванията, изпълнение на работната програма е 100%</p>	<p>- колективна монография - тематичен сборник - 4бр.студии и статии в реферирани списания - 1 статия в тематичен сборник - 2 статии в нереферирани издания участия в научни форуми, 1 докторант Брой млади учени в проекта: 1 студент</p>
<p>ДН 20/7 от 2017 г. Протокол 5 от 8.11.2019 г</p>	<p>доц. д-р Христо Попов</p>	<p>добра , да се приложи Раб. програма и Фин. план за следващия етап. Неизразходва ни средства: 16 054.75 лв.</p>	<p>Според изискванията, изпълнение 80% според чл.82 от ПФНИ</p>	<p>- Участие на членове на екипа в 3 международни научни конференции. - подготовка на 2 публикации в сферата на дендро хронологията с импакт фактор. - подготовка за представяне на проекта на международна</p>

				<p>научна конференция.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Докторант-1 - Млади учени – 3
<p>ДН 20/10 2017 г. Прот.5 от 8.11.2019 г</p>	<p>проф. д изк. Лозанка Пейчева</p>	<p>много добра, Неизразходва ни средства: 1906.15 лв.</p>	<p>Според изискванията, изпълнение 90% според чл.82 от ПФНИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - изнесени 16 доклада на конференции. - 3 публикации, от които 2 под печат, няма информация за импакт фактор. - сборник от конференция по проекта с 14 доклада на членове на екипа, но - докторанти -3 - млади учени – 3
<p>ДН 20/1. от 2017 г. Протокол 5 от 8/11.2019</p>	<p>проф. дфн Александър Кьосев</p>	<p>Задоволителна , Финансиране на втория етап -на 70% от предвидената сума от 59 670 лв., и да допълнително споразумение. Неизразходва</p>	<p>Според изискванията, Изпълнението според рецензенти е съответно 70% и 80% , според чл.82 от ПФНИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - няма данни за публикации по проекта - представен е списък с планирани бъдещи публикации - участие на членове на екипа в 9 научни форума у нас и в чужбина - докторанти – 2 +1 постдокторант

		ни средства: 28 691.73 лв.		- млади учени – 6
ДН 20/5 от 2017 г. Протокол 5 от 8/11.2019	доц. Еля Александрова Цанева	много добра Неизразходва ни средства: 77.51	Според изискванията, изпълнение на работната програма е 100%	- Проектът включва 11 работни пакета, от които през първия етап са изпълнени 7 - 5 публикации, - Участие в 15 научни форуми - докторанти - 2
ДН 20/11 от 11.02.2017 г Протокол 7 от г.	проф. д-р Лучия Антонова- Василева	Добра Неизразходва ни средства: 3 639.67	Според изискванията , изпълнение на работната програма е 90%	- Подготвени са 9 публикации, 2 от които са излезли от печат. От тези 9 броя - 5 статии в издания с импакт фактор. - участие в 3 международни научни форуми - Докторанти-1 - Млади учени -1
ДН 20/6 от 11.12.2017 г. Протокол 7 от г.	доц. д-р Диана Попова	много добра Неизразходва ни средства: 87.20	Според изискванията , изпълнение на работната програма е 100%	- 8 броя публикации без импакт фактор и импакт ранг - докторанти – няма - млади учени - 3

<p>ДН 20/8 от 11.12.2017 г.</p> <p>Пр.9 от 1 3</p>	<p>доц. д-р Петко Христов</p>	<p>Задоволителна Неизразходва ни средства: 1620.58</p>	<p>Според изискванията , изпълнение на работната програма е 80%</p>	<p>- 13 броя публикации без импакт фактор и импакт ранг - Докторанти- 2 - Млади учени - 4</p>
<p>ДН 20/12 от 20.12.2017 г Протокол 7 от г.</p>	<p>доц. д-р Валентина Ганева-Райчева</p>	<p>много добра. Неизразходва ни средства: 4670.17</p>	<p>Според изискванията, изпълнение на работната програма е 100%</p>	<p>- 10 броя научни публикации без импакт фактор и импакт ранг - Докторанти- 2 - Млади учени -1</p>
<p>ДН 20/3 от 2 0 1 7</p>	<p>доц. д-р Пенка Ватова</p>	<p>много добра Неизразходва ни средства: 1687.73</p>	<p>Според изискванията, изпълнение на надхвърля изискванията</p>	<p>- 242 пълни речникови статии, няма импакт фактор и импакт ранг - Докторанти- 2 - Млади учени - няма</p>
<p>ДН 20/13 от 20. 12. 2017 г. Протокол 9 от 13.12.2019 г.</p>	<p>доц. д-р Атанас Атанасов</p>	<p>задоволителна ИС- решението след предоставяне на допълнителна информация</p>	<p>Според изискванията изпълнение на работната програма е 80%</p>	<p>публикации - няма импакт фактор и импакт ранг - Докторанти-няма - Млади учени -няма</p>

		Неизразходвани средства: 1476.61		
ДН 20/4 от 20.12.2 Протокол 7 г. г.	Проф. д-р Надежда Михайлова (Маринчевска)	много добра Неизразходвани средства: 4822.81	Според изискванията, Раб. Прог. Е изпълнена 100%	50 броя научни публикации без импакт фактор Налични са публикации в издания, регистрирани в НАЦИД - 21 броя - Докторанти- 1 - Млади учени - 6
ДН 20/9 от 20.12.2017 г. Протокол 7 от г.	доц. д.ф.н. Борис Димитров Вунчев	много добра Неизразходвани средства: 14833.46	Според изискванията, изпълнение на работната програма е 100%	3 публикации публикувани в издания с Web of Science или Scopus; 5 публикувани публикации с двойно научно рецензиране; 7 публикации приети за печат в издания с двойно научно рецензиране; 1 публикация за печат в издание индексирано в Web of Science ; 8 студии и 1 въпросник

				- Докторанти- 1 - Млади учени - 2
--	--	--	--	--

**Неизразходваните средства се прехвърлят към 2 етап.*

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПНЕК ПО ХУМАНИТАРНИ НАУКИ

През календарната 2019 г. са проведени 8 заседания на ПНЕК по хуманитарни науки към ФНИ, от които 1 присъствено. Комисията е разгледала доклади и уведомителни писма от ръководителите на проекти относно промени в състава на научни колективи, промени във финансовите параметри, срокове на изпълнение и др., свързани с изпълнението на съответните договори. Разгледани са и финансирани проекти от конкурсните сесии на ФНИ през 2019 г., като са определени отговорници поотделно за всеки проект. Комисията е разгледала междинни отчети на проекти от 2017 г., и е приела финансовите и научните отчети със съответната оценка. ИС на ФНИ е взел решение за отпускането на средства за изпълнение на втория етап от реализацията на договорите в общ размер от 452 563 лв. Заедно с това е взето решение неизразходваните средства от първи етап да бъдат прехвърлени към втори етап от изпълнението на договорите. През отчетния период ПНЕК по хуманитарни науки освен оценката на научната и финансовата част на междинни отчети е приела отчет за втори окончателен етап на приключил проект с оценка „отличен“ (Годишен отчет за дейността на ФНИ за 2019г., с. 50).

Положителен факт е, че през споменатия период има и определено акцентиране върху международната и популяризаторската дейност при реализацията на проектите. Според резултатите от финансовите отчети за първи етап от 14 проекта работната програма е изпълнена между 80% и 100% и само при един от проектите не е указана степента на изпълнение. Независимо от спецификата на област „Хуманитарни науки“ в почти половината от отчетите има публикации в реферирани издания с импакт фактор и импакт ранг, Scopus и Web of Science. Това е една много положителна тенденция, която в немалка степен се дължи и на усилията на Комисията за наблюдение дейността на ФНИ.

По отношение на така предоставената документация от ФНИ на Комисията за наблюдение и оценка на дейността на Фонда и специално тази от област „Хуманитарни науки“ е в значителна степен по-добре структурирана и прегледна от предишните години.

Работата на ВНЕК по „хуманитарни науки“ към ФНИ през отчетната 2019 година до голяма степен е довела до подобряване качеството на приетите междинни и окончателни отчети и може да бъде оценена като положителна и инструктивна.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

- Все още се представят протоколи, които не позволяват търсенето в документите, което би улеснило работата с тях. Забелязва се известна неяснота по отношение на разграничаването на млади учени от докторанти, постдокторанти и студенти в рамките на отделните проекти.
- Продължава тенденцията за неизразходвани средства в първи етап от реализацията на всички проекти, което вече бе отбелязвано и при предишните отчети. Независимо че този факт е по всяка вероятност по-скоро в резултат на „презастраховане“, то това е и индикация за недобро планиране на разходите при менажирането на проектите. В тази връзка трябва да се отбележи, че има вероятност тази тенденция да се превърне в системна грешка през следващите години.
- През отчетния период се забелязва намаляване броя на участниците от групата на млади учени, постдокторанти, докторанти и студенти. През 2019 г. от 107 участници в научни колективи от област „Хуманитарни науки“ 40.2% са млади специалисти. През отчетната 2018 година обаче процентът на младите специалисти е бил по-висок - 45.4%. Остава открит въпросът, дали тази негативна тенденция ще бъде преодоляна през следващите години.
- Що се отнася до представяне на резултатите, които през този отчетен период са на значително по-добро ниво спрямо предишните години, трябва да се подчертае следното: При отчетите от област „Хуманитарни науки“ следва да бъде изискван списък с публикациите, подобен на този в „пояснителна бележка“, (отчет на проект ДН 20/4 от 20. 12. 2017) или в „списък на публикациите“ (отчет на проект

ДН 20/12 от 20.12.2017 г.). Тази информация трябва да бъде унифицирана: данни за брой монографии, студии, стадии, презентации и участия с доклади в научни конференции, популяризаторска дейност в регионален, национален или международен мащаб. Унифицираната информация трябва да дава представа за наличието или липсата на импакт фактор (IF, ИФ) и/или импакт ранг, Индекс на Хирш (H Index).

- Спецификата на област „Хуманитарни науки“ предполага препоръчителен характер на тези изисквания, но въпреки това тенденцията да се публикува в реферирани и индексирани издания, като Scopus и Web of Science, а също и European Reference Index for the Humanities - ERIH PLUS и пр., трябва да продължи. Оттук и необходимостта за изработване на повече или по-малко диференцирани критерии при отчитане на проектите, вземайки под внимание спецификите на отделните научни направления на ФНИ.

3.2. Научна област „Социални, стопански и правни науки“

Научните проекти, финансирани от ФНИ по научна област „Социални, стопански и правни науки“, се оценяват от ПНЕК по *обществени науки* на базата на приетата от ФНИ методика за оценка по процедурите от конкурсите за финансиране на фундаментални научни изследвания. За целите на анализа на резултатите от дейността на ФНИ по-нататък в текста ще бъде използвано наименованието „Обществени науки“ за уеднаквяване на терминологията и поради неговата употреба от комисиите на ФНИ.

Конкурсът за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019.

През 2019 г. в рамките на проведения конкурс за фундаментални научни изследвания са предвидени 1 344 000 лв. за финансиране на проекти от научна област „Обществени науки“, което представлява 8,4% от общия бюджет на конкурса и е с 56% повече в сравнение с финансирането за същата научна област, отпуснато през 2018 година (861 429 лв.), като за първи етап на реализация на проектите са предвидени 672 000 лв..

Съгласно справката за резултатите от конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания през 2019 г. в област „Обществени науки“ са постъпили и са оценени 26 проектни предложения¹, от тях в класиране (с оценки над 80 точки) участват общо 22 проекта, 2 са определени като нефундаментални. Одобрени за финансиране са 14 проектни предложения, съответно 11 - първоначално (приложение Н35А - Конкурс „Финансиране на фундаментални научни изследвания - 2019“, научно направление „Обществени науки“ - Резултати от оценяването на проектните предложения) и 3 – с допълнително с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ след актуализация на Годишната оперативна програма (ГОП) и одобрение на министъра на образованието и науката. Максимално допустимата сума за финансиране на един проект е до 120 000 лв. Общата сума на отпуснатото финансиране за проектите е 1 617 819 лв., от които 808 909,50 лв. са отпуснати и изплатени през 2019 г. За сравнение, осигуреното финансиране по двата конкурса – за фундаментални научни изследвания и за такива по

¹ За сравнение през 2018 г. в Конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания и този по обществени предизвикателства са подадени съответно 15 и 16 проектни предложения.

обществени предизвикателства през 2018 г., по които са финансирани общо 13 научноизследователски проекта, е сумарно 1 531 149 лв.

Конкурсът за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти, проведен през 2019 г., има прогнозен общ бюджет от 800 000 лв., а с одобрението на Министъра на образованието и науката неговият бюджет достига до 1 080 000 лв. От тях за научна област „Обществени науки“ са предвидени 76 800 лв., което представлява 9,6% от прогнозния бюджет. Максимално допустимата сума за финансиране на 1 проект е 30 000 лв. (увеличена с 10 000 лв. или 50% спрямо допустимата сума от 20 000 лв. през 2018 година и предходните години).

По конкурса са подадени 10 проектни предложения², от които 2 са определени като нефундаментални. След получаване на експертните оценки в класирането участват 7 проектни предложения, чиято комплексна числова оценка надвишава праговата стойност от 80 точки. В рамките на предварително предвидения бюджет са одобрени за финансиране 2 проекта. След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ допълнително се финансират още 3 проектни предложения с обща сума за финансиране, възлизаща на 85 500 лв. Така общата сума по договорите, подписани през 2019 г. за 5 бр. проекти в Конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти в научна област „Обществени науки“, възлиза на 145 500 лв. За сравнение през 2018 г. за финансиране са одобрени отново 5 проекта, но осигуреното финансиране за тях възлиза на 79 997 лв.

При обобщаване на информацията в Годишния отчет за работата на Фонд „Научни изследвания“ през 2019 г. в таблица 3 на стр. 27 е допусната грешка и фактически са отчетени само първоначално одобрените за финансиране проекти по конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания за 2019 г., но липсва информация за допълнително одобрените за финансиране проекти и тези за млади учени и постдокторанти. Съгласно тази таблица участниците в тези 11 одобрени за финансиране

² За сравнение през 2018 г. за същия конкурс са подадени 7 проектни предложения.

проекти са 90, от които 6 са млади учени, 6 - постдокторанти, 14 докторанти, 4 студенти и 4 учени от чужбина.

АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА ВНЕК ПО ОБЩЕСТВЕНИ НАУКИ

Предоставените 6 копия от докладите на ВНЕК по обществени науки към ФНИ дават основание да се заключи, че допускането и оценяването на проектните предложения по Конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019 и Конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019 са извършени в съответствие с изискванията на Правилника на ФНИ и Методиката за оценяване и класиране на кандидатстващите за финансиране проекти, утвърдена от Изпълнителния съвет на ФНИ.

Съгласно докладите от заседанията на ВНЕК и резултатите от оценяването и класирането на постъпилите проектни предложения по основните конкурси за финансиране на фундаментални научни изследвания и такива на млади учени в научна област „Обществени науки“ са налице следните факти:

- Постъпили са 26 проектни предложения по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019“, от които за 8 са изискани допълнителни документи за отстраняване на административни несъответствия. След отстраняването на тези несъответствия всички 26 проектни предложения са допуснати до оценяване. Два проекта са оценени като нефундаментални. На базата на получените оценки е направено класиране на 22 проекта, оценени с над 80 точки и съответно 11 от тях са предложени за финансиране. Изготвен е списък с 11 резервни предложения, от които 3 са финансирани допълнително.
- Разгледани са 10 проектни предложения по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“, от които при 3 са констатирани административни несъответствия. След отстраняването им всичките 10 проекта са допуснати за оценяване. Две от предложенията са оценени като нефундаментални. В класирането по конкурса участват 7 проектни предложения с комплексна числова оценка над 80 точки. ВНЕК по обществени науки е предложила за финансиране 2 проектни предложения в рамките на първоначално предвидения бюджет. Изготвен е списък с 5 резервни проекта, от които 3 са одобрени за допълнително

финансиране от ИС на ФНИ след актуализация на ГОП и с одобрението на министъра на образованието и науката.

Всеки допуснат до оценяване проект е разглеждан и оценяван при спазването на принципите за безпристрастност, компетентност и избягване конфликт на интереси, посочени в чл. 51, ал. 1 от Правилника на ФНИ, както и в съответствие с Насоките и методиката за оценка по процедурата на конкурса.

АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА ПНЕК ПО ОБЩЕСТВЕНИ НАУКИ

През 2019 г. Постоянната научно-експертна комисия (ПНЕК) по Обществени науки е провела 8 заседания. Първите две заседания (Протоколи №17 и 18) са проведени в състав на комисията с мандат 2017 - 2019 г. с членове:

Проф. д-р Петко Тодоров, УНСС - председател

Проф. д-р Людмила Иванчева, Институт за изследване на обществото и знанието при БАН – зам.-председател

Проф. д-р Желю Владимирова, СУ „Климент Охридски“

Проф. д-р Емил Константинов, УНСС

Проф. д-р Матилда Александрова, УНСС

В рамките на мандата на тази комисия през 2019 г. са приети доклади за оценка на финални етапи на два проекта (Протоколи №17 и 18), както следва:

- проект № ДКОСТ 01/13 – 04.08.2017 г. към ФНИ в рамките на национално съфинансиране, обвързано с дейности по участие в COST акция № IS1404 на тема: „Evolution of reading in the age of digitization (E-READ)“, с ръководител проф. д-р Лилия Райчева Тодорова - Коларова. По проекта са представени 18 публикации, 3 от които са реферирани в SCOPUS. Присъдената от комисията оценка е „много добра“;

Проект № ДКОСТ 01/2 – 17.05.17 г. към ФНИ в рамките на национално съфинансиране, обвързано с дейности по участие в COST Акция № IS1404 на тема: “Populist Political Communication in Europe: Comprehending the Challenge of Mediated Political Populism for Democratic Politics”, с ръководител проф. д-р Лилия Райчева Тодорова - Коларова. По проекта са представени 18 публикации, 1 от които е реферирани в SCOPUS. Присъдената от комисията оценка е „много добра“.

В рамките на двете заседания на тази комисия са разгледани и текущи доклади от ръководители на проекти, свързани с:

- Промяна на финансов план за втори етап – за 2 проекта;
- Прехвърляне на средства от първи към втори етап – за 3 проекта;
- Въпроси относно отчитане на дейности по проекти – за 2 проекта;
- Промяна в предварително предвидено закупуване на техника – за 2 проекта;
- Преразпределяне на суми от различни пера – за 2 проекта;
- Обосновка на разходи – за 2 проекта;
- Промяна в състава на научния колектив – за 1 проект.

На 20.05.2019 г. е влязла в правомощия нова ПНЕК по обществени науки в състав:

Проф. д-р Матилда Александрова, УНСС - председател

Проф. д-р Желю Владимирова, СУ „Климент Охридски“, зам.-председател до 28.08.2019 г., когато подава молба за освобождаване като член на ПНЕК и на негово място с Решение на ИС на ФНИ, Протокол № 2 от 04.10.2019 г. за член на Комисията е избрана проф. д-р Соня Милева – Божанова

Проф. д-р Людмила Иванчева, Институт за изследване на обществото и знанието при БАН – зам.-председател от 04.10.2019 г.

Проф. д-р Елка Василева, УНСС

Проф. д-р Аделина Проданова Миланова, Институт за икономически изследвания при БАН.

От представените протоколи от проведените заседания на новия състав (Протоколи № от 1 до 6 от 2019 г.) е видно, че Комисията е разгледала 27 доклада и 45 уведомителни писма от ръководители на проекти по договори с ФНИ от конкурсни сесии от 2014, 2016, 2017 и 2018 г. ПНЕК по обществени науки докладва на Изпълнителен съвет за взетите решения по тях, както и решенията и оценките по 16 междинни отчета от конкурси от 2017 г. В рамките на заседанията на Комисията са вземани решения за определяне на оценители на постъпили регулярни междинни отчети по проекти за оценка на извършените дейности в рамките на първия етап от проектите и е взела решения да се сключат анекси за втори етап (таблица 1).

Таблица 1. Разгледани проекти и сключени анекси за следващ етап на изпълнение от ПНЕК по обществени науки през 2019 г.

№ по ред	Код на проекта	Година	Ръководител	Научна организация	Наименование
1	ДН05/1	2017	Гл.ас. д-р Диана Манолова Стоянова	УниБИТ	Съвременни подходи за дифузия на информация, знания и хипотези – иновативен модел за мотивация на постдокторанти, докторанти, млади учени и студенти
2	ДН05/2	2017	Доц. д-р Маргарита Русева	Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство - Пловдив	Артмениджмънт: Пловдив – нови тенденции и класически артистизъм
3	ДН05/4	2017	Гл. ас. д-р Георги Алексиев	Тракийски университет – Стара Загора	Производствен потенциал и радикално потребление на биопродукти от животновъдството в Югоизточен район
4	ДН15/01	2017	Проф. д.ф.н. Оля Борисова Харизанова	СУ „Климент Охридски“	Проектиране и разработване на прототип на информационна система „Указател за цитируемост на публикации от български автори“
5	ДН15/02	2017	Ас. д-р Миряна Павлова	УниБИТ	Концептуален модел за генериране на доверие и лидерски позиции на базата на имидж в университетска информационна среда
6	ДН15/03	2017	Проф. д.с.н. Таня Неделчева Христова - Димитрова	Институт за изследване на обществата и знанието при БАН	Бежанците в представите на Българите – страхове, разбиране и съпричастност
7	ДН15/04	2017	Проф. д-р Мария Николова	УниБИТ	Създаване на модел на запазване, социализация и популяризиране на

					християнските паметници в България
8	ДН15/05	2017	Доц. д.с.н. Милена Якимова Якимова	СУ „Климент Охридски“, Изследователски център Социални науки	Политически употреби на Възраждането: исторически наследства и съвременност
9	ДН15/06	2017	Гл.ас. д-р Милена Славчева Михайлова	Институт по невробиология, БАН	Психофизиологични подходи за откриване на биомаркери при деца и юноши от аутистичния спектър чрез изследване на зрителното възприятие
10	ДН15/07	2017	Доц. д-р Надежда Борисова Илиева	Национален институт по геофизика, геодезия и география, БАН	Пространствената сегрегация и отражението ѝ върху социалната интеграция на ромите от „Харман махала“, гр. Пловдив
11	ДН15/08	2017	Проф. д-р Юлия Дойчинова	УНСС	Устойчиви мултифункционални селски райони: преосмисляне на моделите и системите на земеделието при нараснали изисквания и ограничени ресурси
12	ДН15/09	2017	Проф. д-р Веселин Петров Петров	ИИОЗ, БАН	Синергия между процесуална философия и елементи на изкуствен интелект
13	ДН15/10	2017	Доц. д-р Силвия Трифонова Трифонова	УНСС	Иновативната неконвенционална парична политика на водещите централни банки и нейните ефекти за развитие на развиващите се държави с акцент върху България
14	ДН15/11	2017	Проф. д-р Нина Михайлова Котева	Институт по аграрна икономика – София	Иновационни модели за повишаване на конкурентоспособността на земеделските стопанства в България
15	ДН15/13	2017	Проф. д.ф.н. Мартин	ИИОЗ, БАН	Анализ и философско осмисляне на ролята на рода „Берон“ за

			Матеев Табаков		духовното развитие на България и интегрирането ѝ в световната култура
16	ДН/14	2017	Проф. д.ф.н. Ангел Стефанов Стефанов	ИИОЗ, БАН	Некласическа наука и некласически логики. Философско– методологически анализи и оценки

Комисията е определила по един оценител за първите три и по двама – за междинните етапи на останалите проекти и е приела техните доклади за оценка на извършените дейности. ПНЕК е осъществила своята дейност и в рамките на предвидените срокове е приела отчетите, като е възложила и получила рецензии и одитни оценки по всички проекти. Съответно 7 от проектите са получили **много добра** оценка за тяхната реализация на първия (междинен) етап и 5 са получили **добра** оценка.

В рамките на същата година ПНЕК по обществени науки не е разглеждала отчети на приключили проекти поради липсата на такива в този период от годината.

В рамките на своята дейност през 2019 г. ПНЕК по обществени науки е разглеждала рецензии по договори и становища на финансисти за правомерност на извършените разходи; доклади на експерти на ПНЕК по отношение на сключване на анекси по текущи проекти; вземала е решения за промени в съставите на проектните екипи при запазване на съотношенията за численост на младите учени спрямо общата численост на екипите; решения за възстановяване на финансиране при констатиране на неправомерно направени разходи, както и за прехвърляне на средства по сключени договори от един период в друг или от едно перо в друго, а също и решения за промени в сроковете за изпълнение на дейности от работни пакети.

Констатирани са много малко пропуски и са предприети съответните мерки за ограничаване на разходите, които са оценени като недопустими от страна на финансовите одитори. ПНЕК по обществени науки е разгледала и се е произнесла, както следва по:

- 6 доклада от ръководители относно промени по договорите, свързани с промяна на членове на научните колективи по проектите;
- 5 доклада за удължаване за изпълнение на договори по проектите;

- 16 доклада за промяна във финансовите планове, свързани с прехвърлянето на средства от едно разходно перо в друго ;
- 9 доклада за прехвърляне на средства в от първи във втори етап от работата по проектите;
- 1 доклад за промяна на работна програма, касаещ промени в сроковете за изпълнение на дейности от работните пакети.

През 2019 г. с решения на ПНЕК по Обществени науки не са прекратявани договори за научни изследвания с ФНИ поради липса на основания за това.

В рамките на представените отчети за приключили междинни етапи по проекти в научна област „Обществени науки“ са отчетени 181 бр. научни публикации. Внимателният преглед на предоставените междинни научни отчети по проекти показва обаче липсата на конкретика в отчитането на публикационната активност в индексирани издания и относително нисък брой на публикациите в реферирани издания – 16.6% от всички публикации (30 бр., вкл. 21 бр. в издания с импакт фактор и 9 бр. в издания с Импакт ранг). Налице е обаче почти трикратно нарастване на броя на публикациите в издания с импакт фактор и импакт-ранг спрямо 2018 г. (11 бр.), което е добър атестат за активиране на публикационната активност и разпространението на резултатите от научните изследвания, финансирани от ФНИ в тази научна област. В научните колективи на обсъжданите през 2019 г. проекти са взели участие общо 36 докторанти и 29 млади учени.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ:

- Общият извод за активността на научните организации и степента на финансиране на проекти от направление „Обществени науки“ е, че се забелязва тенденция на намаление в броя на постъпилите проектни предложения и в броя на финансираните проекти в тази научна област в сравнение с годините преди 2018 г. Това поставя учените, работещи в тази научна област пред затруднения с изпълнението на наукометричните показатели поради ограничения размер на националното финансиране за научноизследователски проекти.
- Очевидно е, че първоначално предвиденият бюджет за финансиране на фундаментални научни изследвания и такива на млади учени и постдокторанти в

направление „Обществени науки“ през 2019 г. е увеличен съответно с 273 819 лв. и 68 700 лв., което свидетелства за усилията на ръководството на Фонда за провеждане на целенасочена политика и предприемане на мерки за насърчаване на научните изследвания на млади учени и за създаване на необходимите предпоставки за повишаване квалификацията на научните кадри; за разпространение на резултатите от изследователската дейност и за поощряване проекти с участието на млади учени и постдокторанти в научното направление.

- Оценките на изследователските проекти, финансирани от ФНИ в област „Обществени науки“ се разглеждат и приемат от ПНЕК по обществени науки, която има за цел точното идентифициране и адекватна оценка на приноса на проектите, реализирани в тази научна област по отношение на постигане целите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания, европейските рамкови програми, Европейската и Националната пътна карта за научноизследователска инфраструктура, както и във връзка с приоритизирането на финансирането на научни програми и проекти по научни области.
- Анализът на дейността на ПНЕК по обществени науки към ФНИ през 2019 г. позволява да се направи извод, че Комисията е осъществявала работата си по оценка изпълнението на финансирани от ФНИ проекти и е представяла решенията си пред ИС в съответствие с всички нормативни изисквания.
- На базата на представени рецензии и становища на финансисти ПНЕК по обществени науки не е взимала решения за прекратяване договори по проекти, поради липса на основания за това, което е атестат за наложената стриктна финансова дисциплина и подобро управление на научната дейност, финансирана от Фонда.
- Предоставената документация на Комисията за мониторинг, анализ и оценка на дейността на ФНИ през 2019 г. не съдържа извлечения и справки от специализирания софтуер „Регистър за кандидатстване и управление на проекти във Фонд „Научни изследвания“. Липсват обобщени справки, създадени с помощта на този софтуер, които да позволяват систематизиране на информацията за реализираните проекти и оценка на постигнатите резултати от научните изследвания. Тази информация се предоставя на Комисията под формата на сканирани копия на документите от отделните проекти.

- За пръв път през 2019 г. пилотно е използвано изцяло електронно подаване на проектни предложения за два от конкурсите от двустранно сътрудничество, както и конкурсите по Национални научни програми . “ВИХРЕН” и “Петър Берон и НИЕ”. Предвид обществените предизвикателства във връзка с COVID19 пандемията, спешната необходимост от електронно и дистанционно извършване на голяма част от административната дейност на ФНИ, е изключително важно използването и оценката на електронната платформа и нейната функционалност да се включи в следващия годишен доклад на ФНИ.
- Необходимо е пълноценно използване на електронна система с цел прилагането на адекватни и прозрачни съвременни процедури за кандидатстване, оценяване мониторинг и контрол на изпълнението на финансираните научни проекти.

3.3. Научна област “Математически науки и информатика”

Представени са 6 (шест) доклада на председателя на ВНЕК по Математически науки и информатика (МНИ) по ***“Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания - 2019”*** за 13 (тринадесет) проектни предложения, от които две не отговарят на изискванията. Оценяването на проектите е извършено съгласно Методиката за оценяване и класиране на проектите, в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ. ВНЕК предлага за финансиране 13 (тринадесет) проектни предложения в област МНИ, получили над 80 точки в рамките на бюджет от 976 000 лв. като за 2019 г. са определени 488 000 лв. Към доклада са дадени 4 приложения (КП-06 ПН 32А-32Г).

По ***“Конкурс за фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти - 2019”*** ВНЕК допуска 9 (девет) проектни предложения. ВНЕК предлага за финансиране 6 (шест) предложения, получили оценки над 80 т. в рамките на бюджет от 20 000 лв. До достигане на предварително определената сума от 28 000 лв. остават 8 000 лв. Към доклада са дадени 4 приложения (КП-06 ПМ 32А-32Г).

В предварителния бюджет на ФНИ по ***“Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019”*** за научно направление ***“Математически науки и информатика”*** са определени 976 000 лв. Оценяването на проектите от ВНЕК по математически науки и информатика е извършено съгласно Методиката за оценяване и класиране на проектите, определена в Насоките за кандидатстване в конкурса в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ. ВНЕК предлага на Изпълнителния съвет на Фонд ***“Научни изследвания”*** да бъдат финансирани 8 проектни предложения с получена обобщена числова оценка над 92,5 точки на обща стойност 899 950 лв. До достигане на предварително определените средства за научното направление 976 000 лв. остават 76 050 лв. Предложението е утвърдено от ИС. Сумата, изплатена за 2019 г. в научно направление ***“Математически науки и информатика”*** на 8 бр. класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор, е 449 975 лв.

В Годишния доклад на ФНИ за 2019 г., стр. 56 са отбелязани 17 отчетени проекта, 325 публикации и 13 проекта с най-висока оценка.

ВНЕК оценява безпристрастно и в съответствие с изискванията допуснатите проектно-предложения, като се спазва процедурата за оценяване.

ПНЕК по математически науки и информатика е провела 3 (три) заседания до Април 2019 г. и 5 (пет) след май 2019 г., на които са разгледани проекти от 2016 и 2017 г. Разгледани са доклади, молби, заявления от ръководители, избор на оценители, молби за удължаване на договори, избор на председател и заместник-председател след май 2019 г., доклади на ръководители на проекти, оценки на постъпили доклади. ПНЕК по математически науки и информатика е разгледал и докладвал на ИС за постъпилите доклади от ръководители на финансирани проекти за промени по договорите, касаещи промяна в срока на договорите, промяна в състава на научните колективи, корекции във финансовите планове и др.

Прегледът на Протоколите от седемте редовни заседания на ПНЕК по МНИ проведени през 2019 г., и докладите на докладчиците в ПНЕК по приключили проекти или такива на междинен етап, показва че:

- Представени са публикации по 18 проекта в списания с импакт фактор или ранг и в научни форуми по договори ДМ 02-3 2016 до ДН 02-15 2016 и от ДН 12-1-2017 до ДН 12-12-2017; Протоколите от седемте заседания са представени като сканирани файлове.

В доклада на ФНИ за 2019 г., Приложение 2 като успешни проекти по математически науки са посочени проекти ДН 12/2 2017 “Риманова и комплексна геометрия” (14 публикации) и ДН 12/4 от 2017 “Съвременни аналитични и числени методи за нелинейни диференциални уравнения с приложения във финансите и опазването на околната среда” (20 публикации).

Обобщената оценка на Фонд “Научни изследвания” през 2019 г. в научната област “Математически науки и информатика” е отлична.

3.4. Научна област “Физически науки и науки за земята”

Представени са доклади на Председателя на ВНЕК по физически науки и науки за земята (ФННЗ) по **“Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания - 2019”**, 32 (тридесет и две) проектни предложения. ВНЕК предлага за финансиране 25 (двадесет и пет) проектни предложения в област „Физически науки, получили над 80 точки“. В научна област „Науки за земята“ са допуснати 14 (четирнадест) проектни предложения, като едно е насочено към Биологически науки. ВНЕК предлага за финансиране 7 (седем) научни предложения в рамките на бюджет от

864 000 лв. (Приложение Н34А). В направление „Физически науки“ комисията предлага за финансиране 15 (петнадесет) от 17 (седемнадесет) проектни предложения в рамките на бюджет от 1 760 000 лв. (Приложение Н38В). Комисията е представила 9 (девет) протокола от три заседания на комисията..

По **“Конкурс за фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти - 2019”** са по ФННЗ са допуснати 9 (девет) проектни предложения. ВНЕК предлага за финансиране едно предложение в рамките на бюджет от 28 000 лв. за науки за земята (Доклад от 20.11.2019 г.). ВНЕК предлага на Изпълнителния съвет на ФНИ да бъдат финансирани 2 проектни предложения. Предварителният бюджет в направлението за **“Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019”**, е в размер на 52 000 лв. Общата сума по договорите, подписани през 2019 г. на 4 бр. проекти в научно направление изически науки“ в **“Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019”**, е в размер на 116 000 лв.

За публикационната дейност през отчетния период Комисията може да направи изводи по предоставените в отчетите списъци с публикации в списания с импакт фактор или ранг. Съгласно тези списъци са отчетени 314 публикации.

В Годишния доклад на ФНИ за 2019 г., стр. 56 са отбелязани 31 отчетени проекта, 314 публикации и 22 проекти с най-висока оценка.

ПНЕК по физически науки и науки за земята (ФННЗ) е провела 4 (четири) заседания до април 2019 г. и 6 (шест) след май 2019 г., на които са разгледани проекти от 2016 и 2017 г. Разгледани са доклади, молби, заявления от ръководители, избор на оценители, молби за удължаване на договори, избор на председател и зам.-председател след май 2019 г., доклади на ръководители на проекти, оценки на постъпили доклади.

Прегледът на протоколите от 10-те заседания на ПНЕК по Физически науки и Науки за земята, проведени през 2019 г., и докладите на докладчиците в ПНЕК по приключили проекти или такива на междинен етап, показва че:

- Разгледани са 53 доклада и 16 бр. уведомителни писма от ръководители на договори и доклади на Изпълнителния съвет за взетите решения по тях;
- Разгледани са 4 бр. окончателни отчети на проекти от Конкурс - 2014 г. с оценка “Отличен” (съгласно изискванията по ПФНИ - отменен). По Конкурс млади учени - 2016 г. бяха разгледани 3 бр. окончателни отчети, от тях 2 бр.

с оценка “Много добра” и 1 бр. с оценка “Добра”. (съгласно изискванията по ПФНИ - 2016);

- Разгледани са 10 бр. междинни отчети на проекти от 2017 г., от които 3 бр. с оценка “Много добра”, 7 бр. с оценка “Добра”. С решение на Изпълнителния съвет са финансирани вторите етапи на обща стойност – 588 077 лв.;
- Представени са публикации по 19 проекта в списания с импакт-фактор или ранг и в научни форуми по договори ДМ08-1, ДМ08-2, ДН18-1 до ДН18-16, и от Т02-10 до Т02-26;
- Протоколите от десетте заседания са представени като сканирани файлове.

В доклада на ФНИ за 2019 г., Приложение 2 като успешни проекти по ФННЗ са посочени проекти ДН08/3 2016 “Калибровъчно/гравитационна дуалност, черни дупки и струнни компактификации ” и ДН08/19 2016 “Нови кохерентни и кооперативни ефекти в горещи алкални пари ”.

3.5. Научна област “Химически науки”

Представени са доклади на председателя на ВНЕК по химически науки по **“Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания - 2019”**, 23 (двадесет и три) проектни предложения. Оценяването на проектите е извършено съгласно Методиката за оценяване и класиране на проектите, в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ. ВНЕК предлага за финансиране 15 (петнадесет) проектни предложения в област „Химически науки“ получили над 80 точки в рамките на бюджет от 864 000 лв. Към доклада са дадени 4 приложения. Комисията е представила 7 (седем) протокола от три заседания на комисията.

По **“Конкурс за фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти - 2019”** са допуснати 3 (три) проектни предложения, а едно не е допуснато. ВНЕК предлага за финансиране трите предложения в рамките на бюджет от 96800 лв. Представени са четири доклада, придружени с 3 (три) приложения.

ВНЕК по химически науки предлага на Изпълнителния съвет на Фонд “Научни изследвания” да бъдат финансирани 14 проектни предложения с получена обобщена числова оценка над 96 точки на обща стойност 1 679 400 лв., предложението е утвърдено от ИС. ВНЕК предлага на Изпълнителния съвет на ФНИ при наличие на допълнителни възможности по този конкурс да бъдат финансирани и част от резервните проектни предложения, които са получили 80 или повече точки, но не са предложени за финансиране поради недостиг на достатъчно средства. След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд “Научни изследвания” допълнително се финансира още едно проектно предложение (първата резерва) с обща сума за финансиране 118 000 лв.

Сумата, изплатена за 2019 г. в научно направление “Химически науки” на 15 бр. класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор, е 898 700 лв., общата сума по договорите е 1 797 400 лв.

ВНЕК оценява проектите при спазване на принципите на безпристрастност и компетентност. За оценяване на допуснатите проекти на всеки оценител са изпратени съответните нормативни документи.

За публикационната дейност през отчетния период Комисията може да направи изводи по предоставените в отчетите списъци с публикации в списания с импакт-фактор

или ранг. Съгласно тези списъци са отчетени 194 публикации, които са повече в сравнение с минали години.

В Годишния доклад на ФНИ за 2019 г., стр. 56 са отбелязани 26 отчетени проекта, 194 публикации и 16 проекти с най-висока оценка.

ПНЕК по химически науки е провела 4 (четири) заседания до април 2019 г. и 8 (осем) след май 2019 г., на които са разгледани проекти от 2016 и 2017 г. Разгледани са доклади, молби, заявления от ръководители, избор на оценители, молби за удължаване на договори, избор на председател и зам.-председател след май 2019 г., доклади на ръководители на проекти, оценки на постъпили доклади.

Прегледът на протоколите от 10-те заседания (6 присъствени и 4 не присъствени) на ПНЕК по химически науки, проведени през 2019 г., и докладите на докладчиците в ПНЕК по приключили проекти или такива на междинен етап показва, че:

- Разгледани са 51 доклада и 18 бр. уведомителни писма от ръководители на договори и доклад на Изпълнителния съвет за взетите решения по тях 51 доклада и 18 бр. уведомителни писма от ръководители на договори и докладва на Изпълнителния съвет за взетите решения по тях;
- Разгледани са 8 бр. окончателни отчети на проекти от Конкурс - 2014 г. с оценка "Отличен" (съгласно изискванията по ПФНИ - отменен). По Конкурс млади учени - 2016 г. бяха разгледани 5 бр. окончателни отчети, от тях 4 бр. с оценка "Много добра" и 1 бр. с оценка "Добра" (съгласно изискванията по ПФНИ - 2016);
- Представени са публикации по 26 проекта в списания с импакт-фактор или ранг и в научни форуми по договори ДМ 09-1 до ДМ09-6, ДН 09-7 до ДН 19-17, Е02-11, и от Т02-7 до Т02-24;
- Протоколите от десетте заседания са представени като сканирани файлове.

В доклада на ФНИ за 2019 г., Приложение 2 като успешни проекти по химически науки са посочени проекти ДН09/5 2016 "Интегриран подход за получаване на чист водород с оползотворяване на парниковия газ CO₂" и ДН09/18 2016 "Дизайн на нови мезопорести нанокompозитни лекарство-доставящи системи за цитостатици и модулатори на множествената лекарствена резистентност".

Обобщената оценка на Фонд "Научни изследвания" през 2019 г. в научната област „Химически науки“ е отлична.

3.6. Научна област „Технически науки“

Поради изтичане на мандата на ПНЕК с председател проф. д-н Чавдар Дамянов на 21.05.2019 бе сформирана нова комисия, за председател на която, с тайно гласуване, бе избран проф. д-р Огнян Бумбаров.

През 2019 бе проведен **„Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания“**. Предварителният бюджет на ФНИ за научно направление „Технически науки“ беше определен в размер на 2 752 000 лв. Общият брой на постъпилите проектни предложения в направлението беше 61 проекта, като всички бяха допуснати до оценяване. Класираните в научното направление с комплексна оценка, равна или надвишаваща праговата стойност от 80 точки, бяха 53 проектни предложения. По предложение на ВНЕК по Технически науки и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ бяха финансирани 23 проектни предложения с получена обобщена оценка над 90.5 точки на обща стойност 2 733 364 лв. След приемане на актуализираната ГОП за 2019 г. и с решение на ИС на ФНИ бяха финансирани допълнително още 10 проектни предложения с обща сума за финансиране в размер на 1 200 000 лв. Сумата, изплатена за 2019 г. в научно направление „Технически науки“ за 33 класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор е 1 966 682 лв.

Сравнен с 2018 г., където предварителният бюджет на ФНИ за научно направление „Технически науки“ по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания“ е бил 1 627 143 лв, през 2019 г. има значително покачване – 2 752 000 лв.

По „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019 г.“ в научно направление „Технически науки“, прогнозният бюджет е 163 200 лв. Общият брой на постъпилите проектни предложения в направлението е 13 проекта, като всички са допуснати до оценяване. Пет проекта са получили оценка 90-84 точки на обща стойност 150 000 лв. Три проекта, получили оценка 81-80 точки, са определени за резерва.

Сравнен с 2018 г. където предварителният бюджет на ФНИ за научно направление „Технически науки“ по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти“ е бил 170 000 лв., през 2019 г. има незначително намаление – 163 200 лв.

През 2019 г. ПНЕК по Технически науки е провел общо 6 присъствени заседания, на които са разгледани 45 доклада и 53 уведомителни писма от ръководители на договори. Комисията е прегледала списъците с финансирани проекти от конкурсните сесии на ФНИ през 2018 г. и е определила отговорник за всеки проект.

Членовете на ПНЕК са определили чрез жребии оценители за следните проекти, финансирани от ФНИ, разпределени към ПНЕК по технически науки: Конкурс за финансиране на научни изследвания в тематични области 2014 г. – 5 бр., Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти 2016 г. – 8 бр. и Конкурс за финансиране на научни изследвания 2017 г. – 25 бр. За всеки проект е избран отговорник от комисията.

Членовете на ПНЕК са разгледали 16 окончателни научни отчета на проекти от Конкурс 2014 г. От тях 9 отчета са приети с оценка „Отличен“, 6 отчета ПНЕК прие с оценка „Много добър“ и един отчет с оценка „Добър“.

Чрез жребий са определени оценители за окончателен отчет по договор ДУНК01/3 от 29.12.2009 г. на тема „Създаване на Университетски научно-изследователски комплекс (УНИК) за иновации и трансфер на знания в областта на микро/нано технологии и материали, енергийната ефективност и виртуалното инженерство“, с ръководител проф. д-р инж. Камен Веселинов, базова организация Технически университет – София. Научният отчет по договора е приет от ПНЕК с оценка „Отличен“.

Чрез жребий са определени оценители за окончателен отчет по договор ДО-02/126 (БИН-4/09) от 2009 г., от Конкурс за финансиране на научноизследователски проекти България - Индия, с ръководител проф. Иван Василев Иванов, на тема „Изследване и приложение на високотемпературна технология за газификация на биомаса за производство на чист газ“, базова организация Технически университет - София. Научният отчет по договора е приет от ПНЕК с оценка „Добър“.

Комисията е разгледала 23 междинни отчета на проекти от 2017 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий е определила оценители, след което е обсъдила и приела финансовите и научните отчети. От тях 14 отчета са приети с оценка „Много добър“, 8 отчета - с оценка „Добър“ и 1 отчет - с оценка „Задоволителен“. На основание предложението на ПНЕК по технически науки Изпълнителният съвет е решил за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер на 1 279 745 лв.

Обобщената оценка на Фонд „Научни изследвания“ през 2019 г. в научната област „Технически науки“ е много добра.

3.7. Научна област „Селскостопански науки“

ДЕЙНОСТ НА ВНЕК ПО СЕЛСКОСТОПАНСКИ НАУКИ

Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания 2019 г.
(доклад от 19.11.2019 г.).

Според Годишния отчет на ФНИ (2019) в предварителния бюджет на ФНИ по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019“ за научно направление „Селскостопански науки“ е определена сумата от 1 360 000 лв. Постъпилите проектни предложения в направлението са 35 бр., но след проверка за допустимост в съответствие с чл. 51 от Правилника на ФНИ до процедурата по оценяване и класиране са допуснати 34 (тридесет и четири) проектни предложения, адресирани за администриране към ВНЕК по ССН. Оценяването на проектите от ВНЕК по селскостопански науки, е извършено съгласно Методиката за оценка и класиране на проектите, определена в Насоките за кандидатстване в конкурса, в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ.

След научната оценка 31 проектни предложения с числова оценка над праговата стойност от 80 точки участват в класирането. ВНЕК по селскостопански науки предлага на ИС на ФНИ да бъдат финансирани 11 проектни предложения с получена обобщена числова оценка над 97,3 точки на обща стойност 1 316 800 лв. Предложението е утвърдено от ИС, като ВНЕК предложи на ИС при наличие на допълнителни възможности по този конкурс да бъдат финансирани и част от резервните проектни 13 предложения, които са получили 80 или повече точки, но не са предложени за финансиране, поради недостиг на достатъчно средства. След утвърждаване на актуализацията на ГОП с допълнителните средства по конкурса и с решение на ИС допълнително се финансират още шест проектни предложения с обща сума за финансиране 720 000 лв.

Сумата, изплатена за 2019 г. в научно направление „Селскостопански науки“ на 17 класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор, е 1 360 000 лв. В сравнение с 2018 г., през 2019 г. допуснатите до оценяване проекти се увеличават от 29 на 34 бр., а одобрените за финансиране - от 12 на 17 проекта.

Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдикторанти - 2019 г. (доклад от 03.10.2019 г.).

Според Годишния отчет на ФНИ в конкурса са кандидатствали 8 проектни предложения в научно направление „Селскостопански науки“. Едно проектно предложение не се допуска до по-нататъшно участие в конкурса, тъй като в списъка на колектива са вписани трима участници, които не отговарят на дефинициите за „млад учен“ или „постдокторант“, дадени в Насоките за провеждане на конкурса.

След получаване на експертните оценки в класирането участват 5 проектни предложения, чиято комплексна числова оценка надвишава праговата стойност от 80 точки и е със средна оценка 92,9 точки.

ВНЕК по ССН е предложил на ИС на ФНИ да бъдат финансирани три проектни предложения. Предварителният бюджет в това направление е 87 200 лв. След утвърждаване на актуализацията на ГОП с допълнителните средства по конкурса и с решение на ИС на ДНИ допълнително се финансира още 1 проектно предложение (първата резерва) с обща сума за финансиране 30 000 лв.

Общата сума по договорите, подписани през 2019 г. на четири проекта в научно направление ССН „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“, е в размер на 110 000 лв.

Работата на ВНЕК по ССН по Доклади от Председателя на ВНЕК

В Докладите си, председателя на ВНЕК декларира, че при допускане, оценяване и класиране на проектопредложенията, членовете са се придържали стриктно към *Правилника на ФНИ* и *Насоките* и *Методиката за оценяване и класиране на кандидатстващите за финансиране проекти*, утвърдена от ИС на ФНИ. ВНЕК ССН оценява безпристрастно и в съответствие с изискванията допуснатите проектопредложения, спазва се процедурата за оценяване, като на всеки оценител се изпраща пакета от документи: *Насоките за кандидатстване по конкурса*; *Правилник на ФНИ*; *Методиката за оценяване и класиране на кандидатстващите за финансиране проекти*. Декларира се, че оценката се извършва в съответствие с чл. 53 от *Правилника на ФНИ* и съгласно „Методиката за оценка и класиране на проектите“, определена в *Насоките за кандидатстване*, и включва следните етапи:

а) научно оценяване на проектните предложения, оценка на капацитета на екипа и плана за изпълнение на проекта, оценка на въздействието на резултатите от изпълнението на проекта, вкл. и общественото въздействие;

б) формиране на комплексна числова оценка на проектните предложения и класиране на проектните предложения с оценка, по-висока от праговата (70 точки). Числовите оценки и обосновките на избраните по обявената процедура оценители са представени под формата на експертна карта, в съответствие с публично обявените критерии.

Представени са на Комисията доклади на председателя на ВНЕК към председателя на ИС на ФНИ за дейността на ВНЕК по ССН по следните конкурси:

1. **Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания 2019 г.** (доклад от 19.11.2019 г.).
2. **Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти - 2019 г.** (доклад от 29.11.2019 г.).

ИЗВОДИ

1. Обявени са два конкурса в сравнение с три през 2018 г., като липсва финансиране по **Конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания по обществени предизвикателства**.
2. Общото финансиране е увеличено спрямо 2018 г., както и спрямо предварителния бюджет на конкурса за млади учени. Отчетливото повишение при конкурса за млади учени и при допълнителния конкурс за фундаментални научни изследвания по обществени предизвикателства е ясен знак за усилията за МОН и ФНИ да стимулират по-вирокото привличане на младите учени в националната и международна научна общност.
3. ВНЕК работи по установени законосъобразни процедури за прием, оценка и класиране на проектопредложения по конкурси на ФНИ, което гарантира законосъобразност на разходване на отпуснатите публични средства. Нормативните документи включват *Насоките за кандидатстване* по конкурса; *Правилник на ФНИ*; *Методиката за оценяване и класиране на кандидатстващите за финансиране проекти*. ВНЕК декларира се, че **оценката се извършва в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ** и съгласно „Методиката за оценка и класиране на проектите“, определена в *Насоките за кандидатстване*.
4. Негативен характер има намалението на одобрените проекти в **Конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и**

постдокторанти - 2019 г. общо 4 проекта от 8 подадени, в сравнение с финансираните 7 проекта от общо 10 подадени през 2018 г. Трябва да се потърсят причините за този резултат.

5. Положителното в доклада на Председателя на ВНЕК е представената в нейните доклади до Управителя на ФНИ Таблица с детайлно описание на посочените проектопредложения, които са отхвърлени, и причините, поради които те не отговарят на изискванията за административно съответствие и допустимост. Това е един добър пример за прозрачност и възможност колективите да оценят своите грешки, както и да имат възможност за възражение (по целесъобразност). В допълнение, ВНЕК ССН прави повторен преглед на всички експертни карти, изготвени от независими оценители по двата конкурса, и на среща с Управителя на ФНИ потвърждава извода, че е спазена конкурсната процедура и решението си за класиране на проектните предложения по двата конкурса.
6. Прави впечатление относително намаляване на броя подадени проекто предложения в **Конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания през последните две години**. Трябва да се проучат и адресират причините за този резултат, като например:
 - ефекта от промените в Насоките за конкурсите от 2018 г.
 - незаинтересованост от страна на научните колективи, поради малкия брой проекти, които ще бъдат финансирани,
 - ограничената информираност за конкурса,
 - административни натовареност на научните колективи – документацията и процедурите, изисквани при кандидастване.
7. Невъзможност за оценка на качеството поради недостиг на информация
 - 7.1 В Докладите на Председателя на ВНЕК по ССН за финансиране по трите конкурса липсва аналитична част, т.е. предоставена е само фактологията, включително процедурите и нормативните документи, в рамките на които работи ВНЕК по ССН.
 - 7.2 Тъй като не разполага с Протоколите от заседанията на ВНЕК за трите конкурса и съответните доклади на всеки докладчик за получените оценки на рецензентите на проектопредложенията (чл. 7 на Правилата за работа на ВНЕК), настоящата Комисията не може да се произнесе за:

- обективността на ВНЕК и нейните членове по отношение процедурата по допускане и одобряване на проектопредложенията по всяка сесия,
- качеството на допуснатите проектопредложения – релевантност на тематиката, обществена значимост – и съответно одобрението за тяхното финансиране.

ДЕЙНОСТ НА ПОСТОЯННА НАУЧНО-ЕКСПЕРТНА КОМИСИЯ (ПНЕК) по ССН

Изплатени са и средства по предходни конкурси в научна област ССН, след одобрение на междинните доклади.

Таблица 15. Разгледани проекти и изплатени средства през 2019 г. по предходни конкурси за научни изследвания в научна област Селскостопански науки през 2016 и 2018 г.

Наименование на конкурса/година на обявяване ¹	Общ брой договори за изпълнение на проекти ²	Етап на изпълнение: междинен / окончателен	Брой докторанти участващи в изпълнението на договори	Брой млади учени участващи в изпълнението на договори	Брой договори изпълнени в срок	Брой завършили договори	Брой договори с отлична оценка на резултатите ³	Брой прекратени договори	Предоставени финансови средства в отчетната година (в лева)	Общо предоставени финансови средства за конкурса (в лева)	Брой научни публикации, резултат от приключили проекти в т.ч. в издания с импакт фактор и импакт ранг (...)	Брой патенти, резултат от приключили проекти, в т.ч. регистрирани патенти и заявки (...)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания - 2016	9	междинен	11	17	9	0	3	0	500 611	1 239 905	28	0
Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти - 2016	1	окончателен	1	1	1	1	0	0	0	99 750	2	0
Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания - 2017	8	междинен	5	27	8	0	0	0	471 525	1 245 035	26	0
Програми ERA-NET	1	междинен	2	0	1	0	0	0	50 568	339 574	1	0
Общо	19		19	45	19	1	3	0	1 022 704	2 924 264	57	0

По данни от Годишния Отчет на ФНИ за 2019 г., ПНЕК по ССН провежда общо 8 заседания – 6 присъствени и 2 неприсъствени, като разгледа 45 доклада и 50 уведомителни писма от ръководители на договори и докладва на Изпълнителен съвет за взетите решения по тях.

ПНЕК също преглежда списъците с финансирани проекти от конкурсните сесии на ФНИ през 2018 г., и определя отговорник за всеки проект.

ПНЕК разглежда 9 междинни отчета на проекти от 2016 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определя оценители, след което обсъжда и приема финансовите и научните отчети със средна оценка „Добър“ – „Много добър“ – 3, „Добър“ – 4, „Задоволителен“ - 2. На основание предложението на ПНЕК по ССН, ИС, взема решение за втори етап да се изплатят средства в общ размер от 500 611 лв. По Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти 2016 са определени оценители за 4 от общо пет проекта. Един от проектите е приключен с оценка „Добър“. С оценка „Добър“ е оценен втори етап и финансиран трети етап на проект по програма Biodiversa.

Комисията разглежда 11 междинни отчета на проекти от 2017 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определя оценители, след което обсъжда и приема финансовите и научните отчети на 8 от тях с оценка „Добър“. На основание предложението на ПНЕК по ССН, ИС взема решение за втори етап да се изплатят средства в общ размер от 471 525 лв.

Общата стойност на преведените средства в ПНЕК по Селскостопански науки през 2019 г. е 1 291 433 лв. (вкл. втори транш на подкрепените проекти през 2018 г.).

ИЗВОДИ ЗА РАБОТАТА НА ФНИ В ОБЛАСТ СЕЛСКОСТОПАНСКИ НАУКИ:

На основа на представените документи от страна на ФНИ към Комисията, в частта за направление Селскостопански науки, могат да се направят следните заключения:

Положителни страни:

1. Прегледът на Протоколите от осемте редовни заседания на ПНЕК по ССН, проведени през 2019 г., вкл. докладите на докладчиците в ПНЕК по приключили

проекти или такива на междинен етап, доклади на ръководителите проекти, и подадените жалби и доклади на одитори показва съответствие с приетите правила и процедури.

2. ПНЕК по ССН разглежда и одобрява/неодобрява по надлежния ред и чрез обсъждане на заседания постъпилите доклади от ръководители на финансирани проекти в предходен период за промени по договорите, касаещи: промени в сроковете на договорите, промяна в състава на научните колективи, корекции във финансовите планове, прехвърляне на средства по перата на бюджета, признаване или непризнаване на извършени разходи и други. ПНЕК обективно разглежда, обсъжда и приема рецензии на отчети за междинен етап на проекти за периода 2014 - 2018 г., като изслушва докладчиците в ПНЕК във връзка с рецензиите, разглежда възражения на научните колективи, относно оценките и обективно преценява целесъобразността на изразходваните финансови средства.
3. В докладите на докладчиците за оценка на проектите от изминали сесии се забелязва сравнително добра аналитичност при разглеждане на постигнатите научни резултати, предвидени по Работна програма, както и в много случаи градивна критика към авторските научни колективи по отношение на качеството на научната работа (методична и др.), както и по отношение изразходването на финансовите средства.
4. В работата на ПНЕК взема участие адвокат, който представя становище по постъпили доклади по текущи и приключили конкурси. По този начин, много по-обективно и обосновано ПНЕК може да взема решения относно целесъобразността на исканите в докладите на ръководителите на проекти, промени или корекции във финансовите планове или промени в състава на колективите.
5. ПНЕК засилва критичността си в оценката на текущите и приключващите проекти. При констатиране на значими пропуски в извеждането на проектите (липса или забавяне на международни публикации в реномирани (с ИФ) научни издания, което не бива да се допуска, тъй като публикациите са наукометрични показатели за ефекта от финансираните научни изследвания, пропуски при целесъобразното разходване на финансовите средства и др.), по доклади на рецензенти на междинни етапи, ПНЕК по ССН дава ниска оценка, което е последвано от санкция в намаляване на бюджета за следващ етап.

6. Представени са надлежно списъци с публикации и участия на научни колективи в научни форуми в страната и чужбина, вкл. по сесиите за научни изследвания 2014 - 2018 г. и двустранно сътрудничество.
7. ПНЕК следи стриктно преразпределението на финансови средства между отделните етапи и между отделните пера да не надвишава 15% от общия размер на допустимите преки разходи и да не нарушава максималните стойности.
8. Проектите се подлагат на външен финансов одит, а спорните се одитират повторно от финансовия одитор на ФНИ.

Отрицателни страни:

9. Копията на Протоколите от заседанията на ПНЕК, представени на Комисията, имат пропуснати страници, което възпрепятства проследяването на докладите от ръководителите на проекти и оценката им от членовете на ПНЕК.
10. Не е представен отчет от ПНЕК Селскостопански науки за *«изградените през отчетния период или реновирани научни инфраструктури, които са в резултат на изпълнението на проекта, финансиран от Фонда, както и тяхното използване»*, както изисква **точка 6. от чл. 18 на Правилника за Наблюдение и оценка**, въпреки направените забележки в предходните Доклади на Комисията.
11. Все още не е възможна цялостна оценка за това дали е подобрена ситуацията по отношение на по-доброто **прецизиране (вкл. чрез постоянно актуализиране) на правилата за оценка на отчетите на проектите от ПНЕК**.
12. Забелязва се тенденция да се допуска сравнително висока оценка «много добър» на междинни и окончателни отчети за финансирани проекти от предходни сесии (2016 или 2017 г.), дори при установяване на значителни нарушения като нецитиране на ФНИ при изказване на благодарност, деклариране на публикации в научни издания, които в действителност нямат импакт-фактор или импакт-ранг, финансови отклонения и т.н. Други проекти получават оценка «задоволителен», но без задълбочени изводи и препоръки (вкл. по определени показатели) от страна на рецензентите на отчетите и ПНЕК като цяло, с цел подобряване на работата на научните колективи на следващите етапи на проекта.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАУЧНА ПРОДУКЦИЯ В НАУЧНА ОБЛАСТ СЕЛСКОСТОПАНСКИ НАУКИ

По т.7. Списък на научните резултати (патенти, публикации, модели, алгоритми, програми, методологии и др.) през отчетния период, които са в резултат на изпълнението на проекти, финансирани от Фонда, съгласно чл.18 от Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“ на Комисията е представена обобщена Справка на ПНЕК по Селскостопански науки за оценени проекти за 2016 и 2017 г. (виж Таблица 15 по-горе, според Приложение 3 към Чл. 19 т.5 от Правилника за оценка, виж по-горе).

Забелязва се значително увеличение - в договори по 19 проекта вземат участие 19 докторанти и 45 млади учени през 2019 г. в сравнение с 11 проекта, в които участват 17 докторанти и 16 млади учени през 2018 г.

Броят на научните публикации, в резултат от приключили проекти в т.ч. в издания с импакт-фактор и импакт-ранг, на финансираните от Фонда проекти, оценени през 2019 е 57, в сравнение с 14 през 2018 г. Това е значително увеличение. Предоставени са данни за участници в научните колективи по отделните конкурси и по научни направления. Броят отчетени научни публикации в междинните и окончателните отчети по ПНЕК по научни области, както и брой проекти с най-висока оценка на научния отчет (отлична за конкурси до 2015 г. и много добра за конкурси след 2015 г.), спрямо броя на отчетените проекти, сочи, че по този критерий научната област ССН изостава значително в сравнение с другите научни области.

Представени са копия от научните публикации в съответните научни издания, изискуеми по договор от съответните конкурси от 2016 и 2017 г., както следва:

ДМ 06-4 2016 – 2 бр.; ДН 06-1 2016 – 6 бр.; ДН 06-2 2016 – 1 бр.; ДН 06-3 2016 – 1 бр.; ДН 06-4 2016 – 4 бр.; ДН 06-9 2016 – 6 бр.; ДН 06-11 2016 – 1 бр.; ДН 06-12 2016 – 1 бр.; ДН 16-2 2017 – 3 бр.; ДН 16-3 2017 – 6 бр.; ДН 16-6 2017 – 13 бр.; ДН 16-7 2017 – 2 бр.; ДН 16-8 2017 – 2 бр.; ДН 16-9 2017 – 1 бр.; ДН 16-10 2017 – 1 бр.; ДН 16-11 2017 – 3 бр.; ДН 16-12 2017 – 2 бр.; ДО 02-2 2016 – 2 бр.

3.8. Научна област „Биологически науки“

ДЕЙНОСТ НА ВНЕК ПО БИОЛОГИЧЕСКИ НАУКИ

Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания 2019 г.
(доклади от 17.10.2019 г; 20.11.2019 г.).

В предварителния бюджет на ФНИ по конкурса, сумата определена за научно направление „Биологически науки“, е 2 288 000 лв. Постъпилите проектни предложения в направлението са 27 бр. Оценяването на проектите, разпределени към ВНЕК по биологически науки, е извършено съгласно Методиката за оценка и класиране на проектите, определена в Насоките за кандидатстване в конкурса, в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ. Числовите оценки и обосновките на избраните по обявената процедура оценители са представени под формата на експертна карта, в съответствие с публично обявените критерии. Няма направени предложения от оценителите за изменение на заявените за финансиране суми. Всички 27 проектни предложения участват в класирането. ВНЕК по Биологически науки предлага на ИС на Фонд „Научни изследвания“ да бъдат финансирани 19 проектни предложения с обобщена оценка над 96,5 точки на обща стойност 2 259 760 лв. Предложението е утвърдено от ИС. Също така ВНЕК предлага на ИС на ФНИ при наличие на допълнителни възможности по този конкурс да бъдат финансирани и част от резервните проектни предложения, които са получили 80 или повече точки, но не са предложени за финансиране поради недостиг на достатъчно средства. След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на ИС на Фонд „Научни изследвания“, допълнително се финансира още 1 проектно предложение с обща сума за финансиране 98 000 лв. Сумата, изплатена за 2019 г. в научно направление „Биологически науки“ на 20 бр. класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор, е 1 178 880 лв., при обща сума по договорите 2 357 760 лв.

Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти - 2019 г. (доклад от 20.11.2019 г.).

Кандидатствали са 7 проектни предложения в научно направление „Биологически науки“, които са минали административната проверка, без забележка от ВНЕК и са допуснати до оценяване. След получаване на експертните оценки в

класирането участват всичките 7 проектни предложения, чиято комплексна числова оценка надвишава праговата стойност от 80 точки и е със средна оценка 93,2 точки. ВНЕК по Биологически науки предлага на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни Изследвания“ да бъдат финансирани 4 проектни предложения. Предварителният бюджет в направление „Биологически науки“ в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“ е в размер на 132 000 лв. След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ допълнително се финансира още 1 проектно предложение (първата резерва) с обща сума за финансиране 30 000 лв. Общата сума по договорите, подписани през 2019 г. на 5 бр. проекти в научно направление “Биологически науки” в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти –2019“, е в размер на 150 000 лв.

РАБОТАТА НА ВНЕК ПО БН ПО ДОКЛАДИ ОТ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ВНЕК

Оценката от работата на ВНЕК се базира единствено на **Доклади от Председателя на ВНЕК по проведените конкурси**. В представените доклади от Председателя на ВНЕК по биологически науки се декларира, че при допускане, оценяване и класиране на проектопредложенията, членовете са се придържали стриктно към *Правилника на ФНИ* и *Насоките и Методиката за оценяване и класиране на кандидатстващите за финансиране проекти*, утвърдена от ИС на ФНИ. ВНЕК по Биологически Науки оценява безпристрастно и в съответствие с изискванията допуснатите проектопредложения, спазва се процедурата за оценяване, като на всеки оценител се изпраща пакета от документи: *Насоките за кандидатстване* по конкурса; *Правилник на ФНИ*; *Методиката за оценяване и класиране на кандидатстващите за финансиране проекти*. **Декларира се, че оценката се извършва в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ** и съгласно „Методиката за оценка и класиране на проектите“, определена в *Насоките за кандидатстване*, и включва следните етапи:

а) научно оценяване на проектните предложения, оценка на капацитета на екипа и плана за изпълнение на проекта, оценка на въздействието на резултатите от изпълнението на проекта, вкл. и общественото въздействие;

б) формиране на комплексна числова оценка на проектните предложения и класиране на проектните предложения с оценка, по-висока от праговата (80 и повече точки). Числовите оценки и обосновките на избраните по обявената процедура оценители са представени под формата на експертна карта, в съответствие с публично обявените критерии.

Представени са на Комисията 3 доклада на Председателя на ВНЕК към Председателя на ИС на ФНИ за дейността на ВНЕК по биологически науки по следните конкурси:

- 1. Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания 2019 г.** (доклади от 17.10.2019 за административно съответствие и 20.11.2019 г. за оценяване, класиране и предложения за финансиране).
- 2. Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти - 2019 г.** (доклад от 20.11.2019 г. за административно съответствие и 05.12.2019 за класиране и предложения за финансиране.).

Списъкът на оценители и експертните карти по конкурса са предоставени за ползване и отговорно съхранение във ФНИ.

ИЗВОДИ ЗА РАБОТАТА НА ВНЕК В ОБЛАСТ БИОЛОГИЧЕСКИ НАУКИ:

1. ВНЕК работи по установени законосъобразни процедури за прием, оценка и класиране на проектопредложения по конкурси на ФНИ, което гарантира законосъобразност на разходване на отпуснатите публични средства. Изполват се Нормативните документи и оценката се извършва **в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ** и съгласно „Методиката за оценка и класиране на проектите“, определена в Насоките за кандидатстване.
2. В докладите на Председателя на ВНЕК се посочват проектите, които се допускат, и са приложени списъците на класираните и предложените за финансиране проекти. Предлага се остатъкът от финансиране от Конкурса за фундаментални изследвания да се използва за финансиране на 1 допълнителен проект от Конкурса за фундаментални изследвания за млади учени, оценен високо и близо до предложените за финансиране проекти. Предлага се и списък с резерви, които

са получили оценка над 80 т., но поради изчерпане на предвиденото финансиране за научната област, не са сред предложените за финансиране проекти.

3. Поради липсата на аналитична част в докладите на Председателя на ВНЕК до ИС и липсата на достъп до протоколи от заседанията на ВНЕК, не може да се направи заключение за обективността на ВНЕК и нейните членове по отношение одобряване на проектопредложенията по всяка сесия, процеса и качеството на рецензиране, както и качеството на допуснатите проекто-предложения – релевантност на тематиката, обществена значимост. Единствената информация, с която разполага комисията, са публично достъпните списъци със заглавията на проектните предложения и крайната оценка на проектните предложения.
4. Прави впечатление относително големият брой одобрени, спрямо подадени проектни предложения в **Конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания - 2019 г.** Одобрени и финансирани са общо 20 проекта от 27 подадени, с високи средни оценки от 96,5 т. Това представлява много висока успеваемост от 74%.
5. Прави впечатление относително малкият брой подадени проектни предложения в **Конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания за млади учени и постдокторанти - 2019 г.** Одобрени са общо 4 проекта от 7 подадени. Вероятната причина за това е, че предлаганото финансиране е недостатъчно за експериментална работа на високо ниво в тази област и получаване на значими резултати. Други възможни причини са недостатъчно популяризиране сред младите специалисти в областта, сравнително малкият брой останали млади специалисти в България в тази област, неподходящото време на обяване и относително краткият срок за подготовка и подаване на проектните предложения.

ДЕЙНОСТ НА ПОСТОЯННА НАУЧНО-ЕКСПЕРТНА КОМИСИЯ (ПНЕК) ПО БИОЛОГИЧЕСКИ НАУКИ

Според Годишния отчет на ФНИ, през 2019 г. ПНЕК по Биологически науки провежда общо 8 заседания – 6 присъствени и 2 неприсъствени, като разглежда 14 доклада и 52 уведомителни писма от ръководители на договори и докладва на ИС за взетите решения по тях. Комисията преглежда списъците с финансирани проекти от конкурсните сесии на ФНИ през 2018 г. и определя отговорник за всеки проект.

Комисията разгледа 3 междинни отчета на проекти от 2016 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъжда и приема финансовите и научните отчети със средна оценка „Много добър“ – 2, с оценка „Много добър“ и 1 с оценка „Добър“. На основание предложението на ПНЕК по Биологически науки, ИС взема решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер от 177 500 лв. Комисията разглежда 11 междинни отчета на проекти от 2017 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъди и приеме финансовите и научните отчети със средна оценка „Много добър“ – 7 проекта с оценка „Много добър“ и 3 с „Добър“, 1 „Задоволителен“. На основание предложението на ПНЕК по Биологически науки, ИС взема решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер от 588 050 лв. Допусната е техническа неточност в Годишния отчет на ФНИ.

ИЗВОДИ ЗА РАБОТАТА НА ПНЕК В ОБЛАСТ БИОЛОГИЧЕСКИ НАУКИ:

На основа на представените документи от страна на ФНИ към Комисията, в частта за направление Биологически науки, могат да се направят следните заключения:

1. Прегледът на протоколите от 8 редовни и дистанционни заседания на ПНЕК по биологически науки проведени през 2019 г., показва, че комисията функционира ефективно, като разглежда и обсъжда на заседанията си и одобрява/неодобрява постъпили доклади от ръководители на финансирани проекти в предходен период, свързани с различни въпроси: промени в сроковете на договорите, промяна в състава на научните колективи, корекции във финансовите планове, прехвърляне на средства по перата на бюджета, признаване или непризнаване на извършени разходи и други.
2. Новият състав на ПНЕК избира председател и зам. председател, разглежда доклади от ръководители на проекти, списъците на проекти от конкурсите от 2014, 2016 и 2017 в областта и определя отговорник за всеки проект. Определят се оценители и докладчици на проектите от 2016 и 2017 г.
3. Обективно се разглеждат, обсъждат и приемат рецензии на отчети за междинен етап на проекти от 2016 и 2017 г., и се оценява изпълнението на работната програма, научната продукция, като се дава оценка на проекта, и се прави предложение за финансиране на следващия етап.

4. Правят добро впечатление изключително подробните протоколи от заседанията на ПНЕК, от които се получава много добра представа за степента на изпълнение на работни пакети по проектите, начина, по които отделните рецензенти са оценили проекта, приложените стриктно критерии, степен на изпълнение на научната програма, количествена информация за наукометричните показатели и участието на млади учени.
5. Разглеждат се финансовите одити на отделните проекти и се преценява целесъобразността на изразходваните финансови средства.
6. ПНЕК проявява критичност в оценката на текущите и приключващите проекти и съобразяване с правилата, свързани с брой на публикации в реномирани (с ИФ) научни издания, брой научни участия, цитирания на приноса на ФНИ, целесъобразното разходване на финансовите средства и др., по докладите на рецензенти на междинни етапи.
7. ПНЕК следи стриктно за спазване на правилата при преразпределение на финансови средства между отделните етапи и между отделните пера и съответно не одобрява недопустими искания.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАУЧНА ПРОДУКЦИЯ В НАУЧНА ОБЛАСТ БИОЛОГИЧЕСКИ НАУКИ

Според Годишния отчет на ФНИ в област Биологически науки са отчетени 14 научни проекта с 24 публикации, като 9 са проектите с висока оценка. Представена е на комисията научната продукция за 13 проекта, финансирани през 2017 г. въз основа на представените междинни отчети, ДН11-1,2,3,5,7,9,10,11,13,14,15,16,20. Представени са общо 19 публикации, като 12 от тях са в списания с ИФ. Част от тях са подготвени за печат или подадени, но все още не са приети.

Прави впечатление, че формата на представяне на научната продукция, предоставена за оценка от комисията, не е унифицирана. За част от проектите са представени списък с публикации, за други самите публикации в pdf. **Това затруднява работата на комисията по верификацията, обобщаването на информацията и оценка на дейността на ФНИ.**

Делът на публикациите в списания с импакт - фактор от всички публикации е около 65%. Броят на публикациите на проект варират от 0 до 5, като по 3 проекта няма реализирани публикации в рамките на етап, а средния брой е около 2 публикации.

В приложение 2 към Годишния отчет на ФНИ в област Биологически науки са представени два успешни проекта с базова организация Институт по молекулярна биология – БАН. Това са ДН 11/15 от 2017, “Изследване на нови прицелни молекули за терапия на преждевременно стареене и болести, свързани със стареенето” , с Ръководител Доц. Георги Ангелов Милошев, дб, Институт по Молекулярна биология, БАН и ДН 11/16 от 2017 “Нови фeroцен съдържащи камфор сулфонамиди - антитуморна активност и механизъм на действие”, с ръководител Проф. Евдокия Пашева – дбн.

Обобщената оценка на Фонд “Научни изследвания” през 2019 г. в научната област “Биологически науки” е отлична.

3.9. Научна област „Медицински науки“

ДЕЙНОСТ НА ВНЕК ПО МЕДИЦИНСКИ НАУКИ

Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания 2019 г.
(доклад от 03.12.2019 г.).

Предварителният бюджет на ФНИ за научно направление „Медицински науки“ по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019 г.“ е определен в размер на 1 488 000 лв. Общият брой на постъпилите проектни предложения в направлението е 40 проекта, като всички са допуснати до оценяване. Класираните в научното направление с комплексна числова оценка, равна или надвишаваща праговата стойност от 80 точки, са 36 проектни предложения. Проектите с еднаква комплексна оценка са класирани на базата на точките, посочени от оценителите по критерий 4 и при необходимост по критерий 5, съгласно т. 6.3. от Насоките по конкурса. По предложение на ВНЕК по Медицински науки и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ са одобрени за финансиране 12 проектни предложения с получена обобщена числова оценка над 97.5 точки на обща стойност 1 429 800 лв., като ръководителите на две проектни предложения депозират писмен отказ за финансиране във връзка с одобрени за финансиране проекти по ННП ВИХРЕН. След приемане на актуализираната ГОП за 2019 г. и с решение на ИС на ФНИ са финансирани допълнително още 8 проектни предложения с обща сума за финансиране в размер на 960 000 лв. Сумата за изплащане за 2019 г. в научно направление „Медицински науки“ за 18 класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор е 1 194 900 лв., но част от сумата не е изплатена поради искане на базовата организация НЦЗПБ за получаване на финансирането през следващата година.

Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдикторанти - 2019 г. (доклад от 05.12.2019 г.).

Според годишния отчет на ФНИ и протоколите от ВНЕК, през 2019 г. в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти“ в научно направление „Медицински науки“ са кандидатствали общо 9 проектни предложения, като след административната проверка без забележка от ВНЕК са допуснати до оценяване 7 проектни предложения. Класираните в научното направление с комплексна числова оценка, равна или надвишаваща праговата стойност

от 80 точки, бяха 7 проектни предложения. При предварителен бюджет в размер на 87 200 лв. с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ бяха финансирани 4 проектни предложения с получена числова оценка над 95 точки на обща стойност 118 804 лв. След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ допълнително се финансира допълнително още 1 проектно предложение с обща сума за финансиране 30 000 лв. Общата сума за договорите, подписани през 2019 г. по 5 договора в научно направление „Медицински науки“ след класирането в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019 г.“, е в размер на 148 804 лв.

Работата на ВНЕК по МН по Доклади от Председателя на ВНЕК

В представените доклади от председателя на ВНЕК по медицински науки, се декларира, че при допускане, оценяване и класиране на проекто-предложенията, членовете са се придържали стриктно към *Правилника на ФНИ* и *Насоките и Методиката за оценяване и класиране на кандидатстващите за финансиране проекти*, утвърдена от ИС на ФНИ.

ВНЕК по медицински науки оценява безпристрастно и в съответствие с изискванията допуснатите проектопредложения, спазва се процедурата за оценяване, като на всеки оценител се изпраща пакета от документи: *Насоките за кандидатстване по конкурса; Правилник на ФНИ; Методиката за оценяване и класиране на кандидатстващите за финансиране проекти*. Декларира се, че оценката се извършва в съответствие с чл. 53 от *Правилника на ФНИ* и съгласно „*Методиката за оценка и класиране на проектите*“, определена в *Насоките за кандидатстване*, и включва следните етапи:

- a) научно оценяване на проектните предложения, оценка на капацитета на екипа и плана за изпълнение на проекта, оценка на въздействието на резултатите от изпълнението на проекта, вкл. и общественото въздействие;

б) формиране на комплексна числова оценка на проектните предложения и класиране на проектните предложения с оценка, по-висока от праговата (70 точки). Числовите оценки и обосновките на избраните по обявената процедура оценители са представени под формата на експертна карта, в съответствие с публично обявените критерии.

Представени са на Комисията 4 доклада на Председателя на ВНЕК към Председателя на ИС на ФНИ за дейността на ВНЕК по медицински науки по следните конкурси:

- 3. Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания 2019 г.** (доклади от 21.10.2019 за административно съответствие и 03.12.2019 г. за класиране и предложения за финансиране).
- 4. Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти - 2019 г.** (доклади от 21.10.2019 г. за административно съответствие и 05.12.2019 за класиране и предложения за финансиране.).

ИЗВОДИ ЗА РАБОТАТА НА ВНЕК В ОБЛАСТ МЕДИЦИНСКИ НАУКИ:

1. ВНЕК работи по установени законосъобразни процедури за прием, оценка и класиране на проектопредложения по конкурси на ФНИ, което гарантира законосъобразност на разходване на отпуснатите публични средства. Спазват се нормативните документи и оценката се извършва в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ и съгласно „Методиката за оценка и класиране на проектите“, определена в Насоките за кандидатстване.
2. В доклада на Председателя на ВНЕК детайлно са описани проектопредложения, които са отхвърлени, и причините, поради които те не отговарят на изискванията за административно съответствие и допустимост.
3. Поради липсата на аналитична част в докладите на Председателя на ВНЕК до ИС и липсата на достъп до протоколи от заседанията на ВНЕК, не може да се направи заключение за обективността на ВНЕК и нейните членове по отношение одобряване на проектопредложенията по всяка сесия, процеса и качеството на рецензиране, както и качеството на допуснатите проекто-

предложения – релевантност на тематиката, обществена значимост. Единствената информация, с която разполага комисията, са публично достъпните списъци със заглавията на проектните предложения и крайната оценка на проектните предложения.

4. Прави впечатление малкият брой подадени и одобрени проектни предложения в **Конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти - 2019 г.** Одобрени са общо 4 проекта от 7 подадени, в сравнение с финансираните 7 проекта от общо 10 подадени през 2018 г. Вероятната причина за това е изключително недостатъчното финансиране, предлагано за двугодишен проект, за извършване на научни изследвания на добро ниво и постигане на значими резултати в областта на медицинските науки. Други възможни причини са недостатъчно популяризиране сред младите медицински специалисти, неподходящото време на обяване и относително краткият срок за подготовка и подаване на проектните предложения.
5. Продължава тенденцията одобренията за финансиране проектопредложения в Конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания да са с много висока оценка средно 97,5 за първоначално одобренията 12 проекта. Финансирани са допълнително 8 проектни предложения с обща сума за финансиране в размер на 960 000 лв, актуализиране на ГОП за 2019 г. и с решение на ИС на ФНИ, с което в крайна сметка сумата за изплащане за 2019 г. в научно направление „Медицински науки“ за 18 класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор е 1 194 900 лв., което е повече в сравнение с първоначалния предварителен бюджет от 744 000 лева за 1 етап, 9.3%, от общия бюджет за този конкурс.
6. Прави впечатление, че са одобрени 18 от 36 от допуснатите проекти в направлението, с много висока средна оценка от 97,5 точки, което прави 50 % успеваемост.

ДЕЙНОСТ НА ПОСТОЯННА НАУЧНО-ЕКСПЕРТНА КОМИСИЯ (ПНЕК) по МН

Според Годишния отчет на ФНИ през 2019 г. ПНЕК по Медицински науки провежда общо 7 заседания, като разглежда 18 доклада и 64 уведомителни писма от ръководители на договори и докладва на ИС за взетите решения по тях. Комисията преглежда списъците с финансирани проекти от конкурсните сесии на ФНИ през 2018 г. и определя отговорник за всеки проект. Комисията разглежда 3 междинни отчета на проекти от 2016 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определя оценители, след което обсъжда и приема финансовите и научните отчети с оценка добър. ИС взема решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер от 175 000 лв. Комисията разглежда 13 междинни отчета на проекти от 2017 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определя оценители, след което обсъжда и приема финансовите и научните отчети със средна оценка „Много добър“ – 8 проекта, с оценка „Много добър“ и 4 с „Добър“. Липсва оценката на 1 проект в Годишния отчет на ФНИ. На основание предложението на ПНЕК по Медицински науки, ИС взема решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер от 718 146 лв.

Предоставени са за преглед от Комисията 5 протокола от заседанията на ПНЕК, като 2 от тях са със състава на комисията до 2019 г., с председател Проф. Р. Аргирова и 3 са с новия състав на ПНЕК с председател Проф. Дамянка Гетова-Спасова.

ИЗВОДИ ЗА РАБОТАТА НА ПНЕК В ОБЛАСТ МЕДИЦИНСКИ НАУКИ:

На основа на представените документи от страна на ФНИ към Комисията, в частта за направление Медицински науки, могат да се направят следните заключения:

1. Прегледът на Протоколите от редовните заседания на ПНЕК по медицински науки, проведени през 2019 г., показва, че комисията функционира ефективно, като разглежда и обсъжда на заседанията си и одобрява/неодобрява постъпили доклади от ръководители на финансирани проекти в предходен период, свързани с различни въпроси: промени в сроковете на договорите, промяна в състава на научните колективи, корекции във финансовите планове, прехвърляне на средства по перата на бюджета, признаване или непризнаване на извършени разходи и други.

2. Новият състав на ПНЕК избира председател и зам.председател, разглежда доклади от ръководители на проекти, списъците на проекти от конкурсите от 2014, 2016 и 2017 в областта и определя отговорник за всеки проект. Определят се оценители и докладчици на проектите от 2016 и 2017 г.
3. Обективно се разглеждат, обсъждат и приемат рецензии на отчети за междинен етап на проекти от 2016 и 2017 г., и се оценява изпълнението на работната програма, научната продукция, като се дава оценка на проекта, и се прави предложение за финансиране на следващия етап.
4. Разглеждат се финансовите одити на отделните проекти и се преценява целесъобразността на изразходваните финансови средства. Прави добро впечатление критичността и акуратността в действията на ПНЕК, внимателното разглеждане на детайлите във финансовите одити, включително установяване на технически пропуски и връщане за отстраняването им.
5. ПНЕК проявява критичност в оценката на текущите и приключващите проекти и съобразяване с правилата, свързани с брой на публикации в реномирани (с ИФ) научни издания, брой научни участия, цитиране на приноса на ФНИ, целесъобразното разходване на финансовите средства и др., по докладите на рецензенти на междинни етапи.
6. ПНЕК следи стриктно за спазване на правилата при преразпределение на финансови средства между отделните етапи и между отделните пера и съответно не одобрява недопустими искания.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАУЧНА ПРОДУКЦИЯ В НАУЧНА ОБЛАСТ МЕДИЦИНСКИ НАУКИ

Според Годишния отчет на ФНИ, в научна област медицински науки през 2019 г. са отчетени 16 проекта, 98 от които са с висока оценка, с общо 71 публикации. Представена е на комисията научната продукция за 15 проекта, финансирани през 2017 г. въз основа на представените междинни отчети, ДН13-1,2,3,4,5,6,7,9,10,11,12,13,14,15,16. Представени са общо 43 публикации, като част от тях са подготвени за печат или подадени, но все още не са приети. Не е представена, като приложения информацията за научната продукция на 1 проект от 2017 ДН13-8,

както и 3 проекта с междинни отчети от 2016 г., като източник на информация за тях са протоколите от заседанията на ПНЕК.

Прави недобро впечатление, че не е унифицирана формата на представяне на научната продукция, като не е ясно дали това е технически пропуск, или такъв е начина, по който научните колективи са представили своите публикации. Не са представени отделно публикациите и отделно участията в научни форуми в някои от случаите. За част от проектите са представени списък с публикации, за други самите публикации в pdf, за един проект е представена презентация от публичното представяне на проектите, организирано от ФНИ, а за 2 проекта липсва информация. Всичко това затруднява работата на комисията по верификацията, обобщаването на информацията и оценка на дейността на ФНИ.

Делът на публикациите в списания с импакт-фактор от всички публикации е около 40 %. Броят на публикациите на проект варират от 0 до 7, като средният брой е около 3 публикации.

Положителна тенденция в годишния отчет е представяне на данни за общата научна продукция, както и процентът на научните статии, финансирани от ФНИ, от всички публикации с автори от България, които са публикувани в издания, включени в базата данни Web of Science (WoS) и Scopus по години за периода 2015 -2019 г. Отчетена е устойчива тенденция на повишаване на дела на публикации финансирани от ФНИ, спрямо всички публикации от български автори, който нараства от 4 % през 2015 до 8% за публикациите, включени в Web of Science (WoS), и до 15% за публикациите, включени в Scopus. През 2019 г. (Фиг.10.)

Показани са и данните по научни организации, с най-голям брой публикации, като в областта на Медицинските науки водещи са МУ-София БАН и СУ.

В приложение 2 към Годишния отчет на ФНИ в област „Медицински науки“ са представени два успешни проекта с базова организация МУ-Варна, ДН 13/10 от 2017, “Постисхемична невропротекция: роля на грелина и транскрипционния фактор Рахб” с ръководител Доц. д-р Ирина Стоянова-ван дер Лаан, д.м. и МУ-София, ДН 13/12 от 2017, “Изследване на регулацията на

**неоангиогенезата при напреднал карцином на ларинкса” с Ръководител Гл. д-р
Тодор Мирославов Попов, дм.**

**Обобщената оценка на Фонд “Научни изследвания” през 2019 г. в научната
област “Медицински науки” е отлична.**

3.10. Двустранно сътрудничество

Работата на ПНЕК по двустранно сътрудничество

Информация за работата на ПНЕК по двустранно сътрудничество получаваме от предоставените на комисията за преглед 4 протокола от дейността на ПНЕК и протоколите от заседания на ИС, както и от Годишния отчет на ФНИ.

През 2019 г. с Протокол № 12 от 28.08.2019 г. на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ беше създадена ПНЕК по Двустранно сътрудничество. Информация за работата на ПНЕК по двустранно сътрудничество получаваме от предоставените на комисията за преглед 4 протокола от заседания на ПНЕК и от Годишния отчет на ДНИ.

Първото заседание на комисията е проведено през месец октомври 2019 г. На него се избира председател и зам.председател на комисията.

Общо ПНЕК провежда 4 присъствени заседания, на които разглежда 26 доклада и 18 бр. уведомителни писма от ръководители на договори и докладва на Изпълнителен съвет за взетите решения по тях. ПНЕК разглежда и взема решения по доклади и уведомителни писма свързани с удължане срокове за отчитане на проекта, промени в състава, прехвърляне на средства по пера, промени в изследователските екипи.

В своята дейност, ПНЕК се ръководи от действащата нормативна уредба. Също така разпределя получените отчети по договори в направления Селскостопански науки и Математически науки и информатика от всички години и определя отговорник за всеки проект, спазвайки условията за липса на конфликт на интереси, а именно че отговорникът на проект не може да бъде от организация, участваща в проекта, в роднински връзки с ръководител или член на колектива, или да има съвместни публикации през последните 5 години с член на колектива.

3.11. Текущи конкурси

Провеждането на двете текущи процедури на ФНИ, описани по-долу, се организира от една ВНЕК по Процедура за финансова подкрепа на международни научни форуми в Република България и Програма COST. По този начин се ограничават разходите за формиране на 2 отделни комисии за всяка от процедурите.

3.11.1. Процедура за подкрепа на международни научни форуми, провеждани в Република България

През 2019 г. продължава приемането на проектни предложения по **Процедура за подкрепа на международни научни форуми, провеждани в Република България**. Поканата за представяне на проекти по процедурата е отворена, без определен краен срок за подаване на документите, като представените проекти се разглеждат от ВНЕК всяко тримесечие. Основната цел на процедурата е чрез споделено финансиране да подпомага организирането и провеждането на международни научни форуми в България. Очакваните резултати в дългосрочен аспект са свързани с активно включване на български учени в научни проекти по актуални научноизследователски теми, популяризиране на достигнатите резултати сред международната научна област и не на последно място сравнимост на тези резултати в международен обхват.

Представени са по т. 2 Доклади от председателя на ВНЕК, проф. Юрий Кълвачев до ИС на ФНИ с предложения за финансиране и Протоколи от заседания на ИС. През изминалата 2019 г., с Решения на ИС са одобрени за финансиране **33 проектни предложения** по Процедурата за подкрепа на международни научни форуми, които ще се проведат до края на 2019 г. По сключените 33 договора е предоставено съфинансиране от страна на ФНИ в размер на 273 048 лв. С Решение от заседание на ИС са одобрени за финансиране на **12 проектни предложения**, които ще се проведат до края на м. юли 2020 г. По сключените договори е предоставено съфинансиране от страна на ФНИ в размер на 97 792,34 лв.

На свое заседание, проведено на 11.12.2019, ВНЕК, по научни форуми и Програма COST към Фонд „Научни изследвания”, приема изменения на Процедурата за финансова подкрепа на международни научни форуми, провеждани в Република България, които са предложени за утвърждаване от ИС.

3.11.2. Процедура за национално съфинансиране на текущи проекти по Програма COST

Основната цел на процедурата по Европейска програма COST е да създаде условия за пълноценно участие на български научни колективи в одобрените по програмата акции чрез предоставяне на национално съфинансиране, както и да засили интереса и присъствието на българската академична общност в програма COST като цяло (Годишен отчет на ФНИ, 2019 г.).

На заседание, с Протокол 2 от 18.01.2019 г. ИС на ФНИ приема предложението на ВНЕК за пакет от документи за кандидатстване по Процедура за предоставяне на национално съфинансиране за участие на български колективи в утвърдени акции по Европейска програма COST. Отсъствието на такива досега затруднява кандидатите при оформянето на проектните предложения, а и Комисията при разглеждането им. В пакета документи се предвижда и промяна на някои от финансовите условия (Годишен отчет на ФНИ, 2019 г.).

Работата на ВНЕК по Процедура за финансова подкрепа на международни научни форуми в Република България и Програма COST към Фонд „Научни изследвания” е оценена на базата на предоставената документация по т. 2, доклади на ВНЕК, Протоколи от заседанията на ИС и Годишния отчет на ФНИ.

Представени са 8 Доклади от Председателя на ВНЕК Проф. Юрий Кълвачев до ИС. ВНЕК по Програма COST разглежда документите и направи проверка по **24 проектни предложения за национално съфинансиране, в сравнение със 17 проекта през 2018 г.** Всички проектни предложения са одобрени за финансиране, като по сключените 24 договора е предоставено съфинансиране от страна на ФНИ в размер на 855 473,40 лв. На 18 от договорите, финансирането е предоставено на два транша.

На свое заседание, проведено на 11.12.2019, ВНЕК по Процедура за финансова подкрепа на международни научни форуми в Република България и Програма COST към Фонд „Научни изследвания”, приема изменения на Насоките по Процедура за предоставяне на национално съфинансиране за участие на български колективи в утвърдени акции по Европейска програма COST, както и на пакета документи при кандидатстване, които са предложени за утвърждаване от ИС.

3.12. Конкурси по Национални научни програми

3.12.1. Конкурс по Национална научна програма „Върхови изследвания и хора за развитие на европейската наука“ /ВИХРЕН/

През 2019 г. се провежда за първи път конкурс по Национална научна програма „ВИХРЕН“, приета от МС. За първи път проектните предложения се подават единствено по електронен път.

Оценяването на проектните предложения за конкурса ВИХРЕН е проведено от оценителни панели, съставени от външни експерти - бивши или настоящи членове на панели на ERC в следните научни области, по които са подадените проектни предложения:

- Физически науки и инженерство (PSE панел),
- Науки за живота (LS Panel)
- Обществени науки и хуманитарни науки (SSH панел).

Прогнозният бюджет за финансиране на проекти по поканата от 2019 година е 2 180 000 лв. Програмата се изпълнява чрез прилагане на две отделни процедури, съответно за два вида проектни предложения - едното за „установен изследовател“, а другото за „водещ изследовател“. Бюджетът на предложението зависи от неговата продължителност и се изчислява като максималната сума е 265 000 лв. годишно за проект за „Водещ изследовател“ и 210 000 лв. годишно за проект за "Установен изследовател" за максимален период от пет години.

Подадени са 39 проектни предложения. Въз основа на извършена проверка за административно съответствие до конкурсната процедура са **допуснати 37 проекта.** Следвайки процедурите на ERC и насоките за конкурса, оценяването е проведено на два етапа, като на всеки етап е проведено заседание на панела. В заседанията участват по-голямата част от експертите, като решенията са приемани с консенсус. **Проектните предложения по трите направления, допуснати до втория етап на оценяване са 19.** Те са обсъдени на втори заседания на оценителните панели по трите научни направления, на които членовете на панелите обсъждат подробно всеки от проектите и рецензиите към него, включващи и интервюта с учените кандидати за финансиране.

Следвайки процедурите на ERC и насоките за конкурса, оценяването е проведено на два етапа, като на всеки етап е проведено заседание на панела. В заседанията участват

по-голямата част от експертите, като решенията са приемани с консенсус. Заседанията на оценителните панели по трите научни направления за първия етап на оценяване са проведени дистанционно чрез Скайп. Проектните предложения, допуснати до втория етап на оценяване, са 19. Те са обсъдени на втори заседания на оценителните панели по трите научни направления, като част от участниците в панелите участват в заседанията в София, а друга част участват дистанционно чрез Скайп. Заседанията включват представяне и интервю с кандидатите за Установени учени, както и за кандидатите за Водещи учени в панела за Обществени и хуманитарни науки по искане на панела и в съответствие с решение на ИС на ФНИ. Две от интервютата са проведени дистанционно, тъй като кандидатите са извън страната. На заседанията членовете на панелите обсъждат подробно всеки от проектите и рецензиите към него.

В съответствие с резултатите от оценяване на проектните предложения за конкурса ВИХРЕН са финансирани **10 проектни предложения, 6 от тях на водещи изследователи и 4 на установени изследователи.** Две от финансираните проектни предложения са на български учени, които ще се завърнат от чужбина. Успеваемостта в конкурса е 27% (10/37).

Сведение за провеждането на конкурса и процедурите, свързани с него, комисията получава от Годишен отчет на ФНИ и предоставените документи по т.3., вкл. На основание на оценяването и класирането на проектните предложения ИС решава да бъдат финансирани проектните предложения класирани на първо място и получили оценка А. ИС разглежда възможността за финансиране и на следващи в класирането проектни предложения, отчитайки получените оценки и подреждане от оценителния панел. Проектни предложения, одобрени за финансиране:

Проекти за Водещ изследовател

1. Панел по Обществени и хуманитарни науки:

акроним: JustEdu,

Кандидат: проф. Пепка Бояджиева

Базова организация: Институт за изследване на обществата и знанието,

Продължителност на проекта 48 месеца,

Обща сума за финансиране: 1 013 100 лв.

Сума за финансиране за първата година: 220 000 лв.

2. Панел по Науки за живота:

акроним: SARCOIDOSIS

Кандидат: проф. д-р Стефан Панайотов

Базова организация: Национален център по заразни и паразитни болести

Продължителност на проекта: 60 месеца

Обща сума за финансиране: 1 247 000 лв.

Сума за финансиране за първата година: 249 260 лв.

3. Панел по Физически и инженерни науки:

акроним: ROTA-Active

Кандидат: проф. Николай Денков

Базова организация: Софийски университет „Св. Кл. Охридски“

Продължителност на проекта: 60 месеца

Обща сума за финансиране: 1 325 000 лв.

Сума за финансиране за първата година: 265 000 лв.

Проекти за Установен изследовател

1. Панел по Обществени и хуманитарни науки:

Не се предлага проектно предложение за Установен изследовател за финансиране

2. Панел по Науки за живота:

Акроним: 3DModeInAction

Кандидат: доц. Таня Димова Базова

организация: Институт по биология и имунология на размножаването, БАН

Продължителност на проекта: 60 месеца

Обща сума за финансиране: 1 050 000 лв.

Сума за финансиране за първата година: 210 000 лв.

3. Панел по Физически и инженерни науки:

Акроним: REINFORCE

Кандидат: д-р Марин Буков

Базова организация: Софийски университет „Св. Кл. Охридски“

Продължителност на проекта: 60 месеца

Обща сума за финансиране: 1 043 900 лв.

Сума за финансиране за първата година: 210 000 лв.

Във връзка с актуализация на Годишната оперативна програма на Фонд „Научни изследвания“ за 2019 г. ИС приема допълнително проектни предложения, които да бъдат финансирани по конкурси за Национална научна програма Вихрен, следвайки класирането от експертните панели.

Проекти за Водещ изследовател

акроним: CARiM

Кандидат: проф. Радостина Стоянова

Базова организация: Институт по обща и неорганична химия, БАН

Продължителност на проекта: 60 месеца

Обща сума за финансиране: 1324 987 лв.

Сума за финансиране за първата година: 264 997 лв.

акроним: T-Motors

Кандидат: проф. дхн Людмил Антонов

Базова организация: Институт по електроника, БАН

Продължителност на проекта: 60 месеца

Обща сума за финансиране: 1325 000 лв.

Сума за финансиране за първата година: 265 000 лв.

акроним: CKGA

Кандидат: проф. Людмил Кацарков

Базова организация: Институт по математика и информатика, БАН

Продължителност на проекта: 60 месеца

Обща сума за финансиране: 1 212 000 лв.

Сума за финансиране за първата година: 152 000 лв.

Поради ограничение на бюджета сумата за изпълнение на проекта за първата година се намалява на 152000 лв., а сумите за следващите години се запазват както са предвидени в проектното предложение и общата сума за финансиране на проекта се променя на 1 212 000 лв.

Проекти за Установен изследовател

акроним:ReCat4VALUE

Кандидат: доц. д-р Свилен Симеонов

Базова организация: Институт по органична химия с Център по фитохимия, БАН

Продължителност на проекта: 60 месеца

Обща сума за финансиране: 1050 000

Сума за финансиране за първата година: 210000 лв.

акроним:MOSAICS

Кандидат:гл. ас. д-р Камен Козарев

Базова организация: Институт по астрономия с Национална астрономическа обсерватория, БАН

Продължителност на проекта: 60 месеца

Обща сума за финансиране: 1008 260

Сума за финансиране за първата година: 193820 лв.

3.12.2. Конкурс по Национална научна програма „Петър Берон. Наука и иновации с Европа“ (Петър Берон и НИЕ).

През 2019 г. е проведен конкурс по Национална научна програма „Петър Берон“. Общата цел на програмата е да ускори реинтеграцията и кариерното развитие в български висши училища и научни организации на перспективни учени с международно признати научни резултати (Experienced researchers).

До конкурсната процедура са допуснати всичките 13 проектни предложения, те са оценени от независими чуждестранни оценители, които отговарят на изискванията за оценител по МСК-ИФ (MSCA-IF). Всички експерти са бивши или настоящи оценители на проекти по Marie Skłodowska-Curie actions (MSCA) в научните области, по които са

подадените проектни предложения. Следвайки процедурите на MSCA и насоките за конкурса, оценяването беше проведено дистанционно на един етап според типа на проектното предложение.

Един от подадените проекти попада в Предложения Тип 1 – проекти, които са подадени по програма Хоризонт 2020 MSCA Individual Fellowships, според правилата на конкурса, той се класира с получената при оценяването оценка. Предложенията тип 2 са представени директно в конкурса и не попадат в обособения тип 1. Тези предложения са оценени от трима независими експерти от съответния научен панел. Един от тримата независими експерти беше излъчен за докладчик, който да подготви консенсусния доклад.

След обработване на консенсусните доклади в съгласие с ННП Петър Берон и НИЕ и насоките за конкурса, на основание на получените оценителни консенсусни карти са финансирани 7 проектни предложения (получили 70 или повече точки).

Информацията за организацията и протичането на конкурса е предоставена на комисията за оценка в Годишния отчет на ФНИ, Протоколите от заседания на ИС, в които се определят и гласуват съставът и правомощията на работна група, която да подготви насоките и конкурсната документация за двата конкурса, както и проектните предложения, одобрени за финансиране по Национална научна програма „Петър Берон“. Всички одобрени проекти са спродължителност 24 месеца, Обща сума за финансиране 120000 лева и финансиране за първата година 60 000 лв

1. Проекти Тип 1

Панел математика:

Проектно предложение с акроним: RBMC

Кандидат: доц. д-р Петър Рашков

Базова организация: Институт по математика и информатика, БАН

2. Проекти Тип 2

Панел обществени и хуманитарни науки:

Проектно предложение с акроним: MAFIO

Кандидат: д-р Елена Цанкова

Базова организация: Институт за изследване на населението и човека, БАН

Панел информатика и инженерни науки:

Проектно предложение с акроним: UmeLaMP

Кандидат: доц. д-р Ивайло Кацаров

Базова организация: Институт по металознание, съоръжения и технологии с
Център по хидро и аеродинамика, БАН

Панел физика:

Проектно предложение с акроним: ANAPOM

Кандидат: Хари Кришна Кодуру

Базова организация: Институт по физика на твърдото тяло, БАН

Панел физика:

Проектно предложение с акроним: NuDaAs

Кандидат: д-р Станимир Кисьов

Базова организация: Софийски университет „Св. Кл. Охридски“

Панел физика:

Проектно предложение с акроним: MSPLICS

Кандидат: д-р Калоян Златанов

Базова организация: Софийски университет „Св. Кл. Охридски“

Панел науки за живота:

Проектно предложение с акроним: MITORESPLANT

Кандидат: д-р Анета Иванова

Базова организация: Агробиоинститут

3.13. Изградени научноизследователски инфраструктури и социално-икономическо въздействие на резултатите от проектите

Поради ограничения бюджет на ФНИ през последните години не са финансирани проекти за изграждане на научна инфраструктура. Финансирането на научна инфраструктура се осъществява чрез други източници – Националната пътна карта за научна инфраструктура и ОП НОИР.

По тази причина единствената изградена научна инфраструктура, отчетена през 2019 г. и включена в отчета на ФНИ, е по договор № ДУНК-01/3 от 2009 г. ”Създаване на Университетски научноизследователски комплекс (УНИК) за иновации и трансфер на знания в областта на микро/нано технологии и материали, енергийната ефективност и виртуалното инженерство” с базова организация Технически университет – София. Описанието на инфраструктурата е представено в Приложение 3 на Годишния Доклад на ФНИ за 2019 г. В същото приложение са представени и основните параметри за социално-икономическото въздействие на проекта сред които защитени дисертации, патенти и др.

В рамките на проекта в Технически университет – София, е изградена инфраструктурата на УНИК, включва създаване и оборудване на 15 научно-изследователски лаборатории в направленията:

- Виртуално инженерство;
- Микроелектромеханични системи, микро и нанотехнологии;
- Нови материали и наноструктури;
- Енергийно рекуперирание;
- Комуникационни технологии;
- Енергийна ефективност в сгради и промишлени системи;
- Възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) и експериментална площадка за изследване на енергопреобразуващи технологии за оползотворяване на ВЕИ.

Основната база на УНИК е разположена в Блок 8, като 14 от лабораториите са обособени в самостоятелна сграда (блок 8 на ТУ-София) и една лаборатория в блок 11 на ТУ-София. Осигурена е впечатляваща научноизследователска апаратура и специално оборудване, както и обезпечена хардуерно и софтуерно високопроизводителна система за специализирани анализи в съответните направления.

Социално-икономическото въздействие на резултатите от проектите се измерва със:

- Създадено е Докторантско училище (ДУ) и проведени девет модула за обучение на докторантите, постдокторните и младите учени от с различен хорариум между 10 и 50 часа.

- Създадена е високотехнологична креативна среда, даваща възможност за постоянен трансфер на знания и опит към високо мотивирани млади докторанти и учени.
- Осъществени са срещи за запознаване на бизнеса с възможностите на разработените технологии, продукти и методи за изследване –проведени са над 15 срещи с бизнеса.
- Засилен е националният и транснационален научен и технологичен трансфер с прилагане на разработените подходи и методологии;
- Продължава активната иновационна дейност на смесени колективи от УНИК и от заинтересованите висши училища, БАН и особено от индустрията, както и подпомагане с иновационен потенциал на СМП в България;
- Реализирани са проекти, финансирани от ФНИ и НИФ;
- По-нататъшното развитие на УНИК се реализира чрез проекта за „Център за върхови постижения“ в ОП НОИР, направление „Мехатроника и чисти технологии“ –съвместен проект с БАН (14 института, ТУ Габрово, ТУ Варна и ХТМУ), като този формат в голяма степен бе определен именно в следствие на активната съвместна дейност на смесени колективи от УНИК и от заинтересованите висши училища, БАН.
- Реализирани са приходи от специализирано обучение на специалисти от индустрията;
- Развити са иновационни продукти и услуги за индустрията
- Голяма част от лабораториите и екипите, участващи в проекта имат дългогодишно успешно сътрудничество с фирми от България и ЕС, с които имат реализирани десетки изследователски и развойни индустриални проекти с внедряване и достигане до пазара. Тези изградени и доказани контакти дават възможност също за създаване на кариерни „пътеки” на студенти към индустрията чрез тези съвместни проекти.
- За целия период на проекта са зачислени общо 38 докторанта, като са защитени общо 18 докторски дисертации, пряко следствие от дейностите по проект УНИК.
- Членове на научноизследователския екип на УНИК участват в конкурси за заемане на академични длъжности, като вследствие на това общо седем души са

заели по-високи длъжности – два конкурса за АД „професор“, два конкурса за АД „доцент“ и три за АД „главен асистент“.

- Реализирани са общо 8 Патенти по договора.

По точка 8 от чл.18 на Правилника за наблюдение и оценка на дейността на ФНИ:

Списък на научните резултати през отчетния период, използвани в иновационни проекти

Изискуемият списък не е предоставен на Комисията.

ОБЩИ ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ФНИ

На основата на критериите за оценка на дейността на ФНИ, заложиени в чл. 21. (1) на Правилника за наблюдение и оценка, както и на база на информацията в ГОП и Годишния отчет на ФНИ за 2019 г. и предоставената на Комисията допълнителна информация, Комисията обобщава следните изводи, заключения и препоръки за дейността на ФНИ:

1. Принос на Фонда за постигане целите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания, Европейските рамкови програми, Европейската и Националната пътна карта за научноизследователска инфраструктура:

- Комисията констатира, че увеличеното финансиране води до повече одобрени проекти с високи оценки от ВНЕК на сесиите за Фундаментални научни изследвания и Млади учени. Това рефлектира в увеличен обем научна продукция и участие на млади учени в изпълнението на проектите и увеличаване на дела на научни публикации, финансирани от ФНИ в SCOPUS и Web of Science, спрямо общата научна продукция за България.
- Увеличеното финансиране дава възможност Фондът да изпълнява функциите си, определени в Закона за насърчаване на научните изследвания и Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 (Годишен отчет на ФНИ, 2019 г.).
- Осигуряването на допълнителни средства чрез ПМС през годината, а не чрез бюджета на ФНИ, обаче, води до забавяне на обявяване на конкурсите на ФНИ, оценяването, класирането и финансирането на проектите в рамките на текущата година, тъй като изисква серия от последователни административни процедури в Министерството на образованието и науката и Министерството на финансите. Този проблем беше особено актуален през 2019 г., когато обявяването на конкурсите стана чак в началото на август, а подаването на документите по тях беше в края на септември.
- Комисията подкрепя предложението на ФНИ, увеличените средства за нови конкурси да се включат в регулярния бюджет на ФНИ, и така новите конкурси да могат да бъдат обявени по-рано през годината, напр. през месец май (Годишен

отчет на ФНИ, 2019). По този начин ще се гарантира повишен интерес на научната общност и по-ефективно функциониране на ФНИ.

- Фондът не налага ограничения в тематиката на проектните предложения по тези конкурси за фундаментални изследвания (Годишен отчет на ФНИ, 2019), в съответствие с Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 - 2030. Сравнително ниските суми за отделен проект не позволяват закупуване дори на средно скъпа апаратура (напр. 40-60 000 лв.), както и достатъчно средства за адекватни възнаграждения на членовете на научния колектив, работещи по проекта или назначени изцяло за работа по проекта. Ако средствата за нови конкурси на ФНИ бъдат увеличени, ще може да бъде увеличена и сумата за един проект, като може да бъде приложен диференциран подход за различните типове разходи, типове проекти или други характеристики на проекта.
- Средствата за финансиране на проекти на млади учени и постдокторанти в някои вискотехнологични научни области, например медицина, са също недостатъчни за получаване на значими научни резултати, публикуеми в реномирани списания с IF.
- На основата на по-прецизен анализ на **ключови количествени индикатори за качество на научните проекти, съотношението на бр. подадени/бр. финансирани проекти, средна оценка на финансираните проекти/средна оценка на класираните проекти, оценка на съотношението на вложени средства спрямо реализирана научна продукция с високо качество**, ФНИ може да направи в бъдеще по-добро планиране и обосновано предложение за увеличаване на бюджета и прецизиране на разпределението между научните области за бъдещи конкурси.
- Комисията подкрепя заключенията на ФНИ, изразени в Годишния отчет за 2019 г., а именно:
 - Значителен ефект от увеличеното финансиране върху обема на международно разпознаваемата научна продукция - общият брой научни публикации по проекти, финансирани от ФНИ в базите данни Web of Science и Scopus в двете бази данни е близък през 2015 и 2016 г., около 200, но от 2017 г. броят публикации нараства - тези в Web of Science, достига 360 и 441 съответно за 2018

и 2019 г. а тези в Scopus е почти два пъти по-голям, 797 и 855, съответно за 2018 и 2019 г. През периода най-голям принос има БАН с 348 публикации за 2019 г., следвана от Софийския университет със 125 публикации за 2019 г., следвани от Медицинския университет – София, и Техническия университет – София, съответно с 54 и 18 публикации за 2019 г. Общият брой научни публикации по отчетите на проектите е 2 404, от които 1 130 публикации, са включени в отчетите за изпълнение на първия етап на проектите от конкурса за фундаментални научни изследвания от 2017 г., 514 публикации са по отчетите за вторите етапи на конкурса от 2014 г., а 433 публикации са от отчета на проекта ДУНК на Техническия университет – София. По проекта ДУНК са отчетени и 8 патента.

- Финансирането за конкурса двустранно сътрудничество е увеличено значително през 2019 г. в сравнение с 2018 г. Установени са и важни контакти с международни сътрудничества между български научни колективи, финансирани от ФНИ, и колективи, финансирани от други източници (ЕС, Германия, Русия, САЩ, Китай и др.).

2. Въздействие и ефикасност на изпълнението на годишната оперативна програма на Фонда за развитието на научните изследвания и иновациите в България:

- Подобрената организация на работа във ФНИ е създала предпоставки за спазване на приетата и одобрена актуализирана Годишна програма на ФНИ за 2019 г.
- В проектите, финансирани в двата конкурса на ФНИ (фундаментални изследвания и млади учени), участват 1807 членове на научните колективи през 2019 г. спрямо 1978 през 2018 г.
- Тревожен извод е, че намалява дялът на младите учени, докторанти и постдокторанти в одобрените през 2019 проекти спрямо 2018. През 2019 г. 11% са млади учени, 12% са постдокторанти и 14% са докторанти. Тези стойности са по-ниски от стойностите за проектите, финансирани през 2018 г. съответно 19% са млади учени, 16% са постдокторанти и 16% са докторанти.

- Необходим е анализ на причините за тенденцията за намалението на дела на млади учени, в одобрените проекти, и предприемане на мерки от страна на МОН, ръководителите на ВУ и научните организации. Възможно е негативната тенденция да се дължи на намаляване на броя на млади учени и докторанти, в резултат на ниските стипендии за докторанти, намаляване на интереса за научна работа в определени научни области за сметка на реализация в чужбина или в частния бизнес.
- Наблюдава се незначителен ръст в участието на студенти и учени от чужбина в проектите през 2019 г., спрямо 2018 г. През 2019 г. в проектите участват общо 148 студенти, т.е. около 8% от всички членове на колективите, което е с 1 пункт повече от 2018 г., а учените от чужбина са около 5% също с 1 пункт повече от 2018 г.
- Забелязва се повишаване на качеството на текущите проекти и на проектно-предложенията. За повишаване на научното ниво на проектите предложения ИС взема решение по конкурса да не бъдат класирани и финансирани проектни предложения, които при научното оценяване са получили комплексна числова оценка по-ниска от 80 точки.
- Създават се смесени научни проектни колективи от учени от различни ВУ и НИ, което подпомага съвместното ползване на научната инфраструктура и обмяната на знания и опит между учените.
- Изпълнява се много успешно Комуникационната стратегия на ФНИ, която отговаря директно на потребността от ефективна връзка между науката и гражданското общество, посочена многократно в целите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 - 2030 г.
- Финансирането за конкурса „Двустранно сътрудничество“ е увеличено значително през 2019 г. в сравнение с 2018 г.

3. Резултати от приоритизирането на финансирането на научни програми и проекти по научни области съгласно приложение № 1:

- В резултат на увеличеното финансиране на конкурсите и увеличения брой подадени проекти и сключени договори, през последните 3 години, през 2019 г. се отчитат като цяло повишен брой млади учени и постдокторанти, участващи в проектите (при текущите или приключващи проекти).
- Положителното в работата на ВНЕК е представената в докладите на Председателя на ВНЕК до Управителя на ФНИ таблица (например при ВНЕК ССН) с детайлно описание на посочените проектопредложения, които са отхвърлени, и причините, поради които те не отговарят на изискванията за административно съответствие и допустимост. Това е един добър пример за прозрачност и възможност, колективите да оценят своите грешки, както и да имат възможност за възражение (по целесъобразност). В допълнение, ВНЕК ССН прави повторен преглед на всички експертни карти, изготвени от независими оценители по двата конкурса, и на среща с Управителя на ФНИ потвърждава извода, че спазена конкурсната процедура и решението си за класиране на проектните предложения по двата конкурса.
- При оценката на успеваемостта и броя нефинансирани проектни предложения с високи оценки се наблюдават големи различия между отделните научни области. Тази информация може да послужи на ФНИ за прецизиране на бъдещото планиране и разпределение на финансирането по направления през следващата година.
- За първи път през 2019 г. се провежда конкурс по Национална научна програма “Вихрен”, предназначена да подкрепя учени с високи постижения в два етапа на тяхната научна кариера, установени лидери в научните изследвания със значителни научни постижения и учени, които са в процес на организиране на собствен независим изследователски екип или изследователска програма. Тази програма е от изключително значение за повишаване на качеството на научните изследвания в отделните научни области, чрез подкрепа на проекти с интердисциплинарен характер и висок иновационен потенциал и социална значимост.
- За първи път се провежда през 2019 г. конкурс по Национална научна програма „Петър Берон. Наука и иновации с Европа”, която цели да ускори реинтеграцията и кариерното развитие в български висши училища и научни

организации на перспективни учени с международно признати научни резултати (Experienced researchers). Тази програма е от изключително значение за подсилване на изследователския потенциал в България, създаването на устойчива научна и иновационна среда, повишаване качеството на висшето образование и капацитета на базовите организации, създаване на критична маса в перспективни научни области и развитието на конкурентна високотехнологична икономика в България.

4. Ефективност на дейността по осъществявания контрол на изпълнение и отчитане на финансираните проекти:

- Комисията отчита подобряване на съществуващата прозрачност и обективност в работата на ПНЕК. Очевидна е от протоколите на заседанията на ПНЕК-овете по-добра аналитичност при представяне на аргументите за оценката на рецензентите по отношение на изискванията за научна значимост, научните подходи на колективите, отношението към младите учени, релевантността на научната продукция и целесъобразността на изразходваните средства. Това вероятно се дължи на обективизиране на критериите и подобряването на **качеството на рецензентите, извършващи оценка** на проектите (използва се възможността за 'избор на случаен принцип' от ПНЕК на рецензентите на етапите на одобрените проекти).
- В част от научните области броят регистрирани независими оценители е сравнително малък, което затруднява избора на компетентни оценители за всяко проектно предложение. Опитът с привличане на оценители от чужбина в някои случаи води до съществени различия в оценките на български и чуждестранните оценители (Год. отчет на ФНИ, 2019 г.), **но тази практика трябва да се стимулира, като се държи на наукометричните показатели и компетентности на рецензентите в съответната област.**
- Забелязва се **повишена ефективност при мониторинга и контрола от страна на членовете на ПНЕК** върху изпълнението на проектните задачи и целесъобразността и законосъобразността на разходването на средствата по време на отделните етапи на всеки одобрен за финансиране проект.

5. Социално-икономическо въздействие на резултатите от финансираните проекти:

- Забелязва се **подобрене в качеството на проектите по отношение на тематика, която е изведена като приоритетна в Националната стратегия за развитие на научните изследвания и в европейските научни програми.**
- Основната цел на процедурата по Европейска програма COST за създаване на условия за пълноценно участие на български научни колективи в одобрените по програмата акции чрез предоставяне на национално съфинансиране, както и да засили интереса и присъствието на българската академична общност в програма COST е изпълнена. ВНЕК по Програма COST приема **24 проектни предложения за национално съфинансиране в сравнение със 17 проекта през 2018 г., което рефлектира и в повишено финансиране. Подкрепата на програмата води до по-добра видимост и възможности за международно сътрудничество на българските научни колективи.** За оценка на ефективността от участието в тази програма подходящ количествен показател би бил **броят на нови съвместни научни проектни предложения,** произлезли в резултат от участието на наши научни организации в Програма COST.

6. Качество на работни процеси и практики, прилагани във Фонда през оценявания период, включително спазване сроковете за разглеждане и уведомяване за резултатите от оценките.

- Указанията към участниците, вкл. условията и изискванията за допустимост в конкурса, изискванията към участниците в екипите, условията за допустимост на разходите, правилата за изпълнение на проектите и др. са подробно разписани, ясни и водещи до измерими резултати.
- Спазват се зададените предварително срокове, свързани с оценка и класиране на проектните предложения, и публикуването на одобрените за финансиране проектни предложения на сайта на ФНИ, както и уведомяването на ръководителите на проектите и сключването на договорите.
- Позитивна промяна е пилотното успешно използване на електронна система за подаване на проектни предложения по двете Национални научни програми ВИХРЕН и Петър Берон и НИЕ, както и за два от конкурсите по двустранно

сътрудничество, обявени в края на 2019 г. Заслужава подкрепа ФНИ за все по-широкото използване на такава система и за регулярните конкурси през 2020 г.

- По предложение на ИС на ФНИ през 2019 г. Правилникът на ФНИ е променен и допълнен с процедура по разглеждане на възражения по оценяване на проектни предложения по конкурсите на Фонда, която се предвижда за прилагане за първи път в началото на 2020 г.
- ИС на ФНИ приема предложението на ВНЕК за пакет от документи за кандидатстване по Процедура за предоставяне на национално съфинансиране за участие на български колективи в утвърдени акции по Европейска програма COST. Отсъствието на такива досега затруднява кандидатите при оформянето на проектните предложения, а и Комисията при разглеждането им. В пакета документи е предвидена и приета промяна на някои от финансовите условия.

7. Изпълнение на комуникационната стратегия на ФНИ

Вече втора поредна година ФНИ работи по приетата през 2018 г. Комуникационна стратегия, целяща да осигури прозрачност, като постоянно и подробно информира не само научните среди, но също законодателната, изпълнителната власт, бизнеса и широката общественост за всички елементи от дейността си. Важна част на Комуникационната стратегия е разпространението и популяризацията на резултатите от научните проекти, финансирани чрез ФНИ (Годишен отчет на ФНИ, 2019).

Висока оценка заслужава изпълнението на Комуникационната стратегия на ФНИ през 2019 г.

- ФНИ подава **регулярно информация и съобщения до академичната общност и потенциални бенефициенти**, осъществявани са редовни срещи с медии, с цел установяване на партньорство, и е извършвана редовна дейност по изработка и разпращане на подходящи **прессъобщения за дейността на ФНИ, вкл. на като новини в сайта на ФНИ и/или на страниците на съответните базови организации-бенефициенти**. Изготвени и разпространени в периода януари-декември 2019 г. са общо 23 прессъобщения.
- Проведени са редица **събития и представяния на проекти** (общо 16 броя), финансирани от ФНИ в колаборация с публикационни фирми, БАН, СУ „Св.

Климент Охридски“ и АУ-Пловдив, чуждестранни посолства. За всички тях са изпращани покани и информация към научната общност, включително към младите учени и към медиите, изработени и разпространени са подходящи прессъобщения.

- През юли 2019 г. се провежда и най-мощното събитие на ФНИ за годината - **„Седмица на бенефициентите на ФНИ“**, с представяне на **междинните отчети на всички проекти, финансирани в сесията за фундаментални научни изследвания от 2017 г.** Организиран са и достатъчно информационни срещи за представяне на насоките по конкурсите на ФНИ за 2019 г., както и срещи с водещи международни проекти в ЕС и света. Информацията за събитието е широко разпространена както на сайта на ФНИ, така и чрез прессъобщения и контакти с медии. Общият брой посетители е над 380 души. В интернет са представени видеозаписи на проектите, за да достигнат до по-широка аудитория чрез изградената много добра колаборация със Сдружение „Форум наука“.
- На база на присъствените списъци и оценка на аудиторията, общият брой на участниците във всички събития надхвърля 2000 души, включително представители на академичната общност, държавната администрация, медиите, бизнеса и гражданското общество.
- **Проведените събития през 2019 г. са активното отразени от медии** като Българска телеграфна агенция (БТА), БТВ, Българското национално радио (БНР), Българската национална телевизия (БНТ) и от водещи онлайн сайтове за новини и наука, с вероятна достигната аудитория от повече от 2,5 млн. души.
- През 2019 г. се повишава **популярността и посещаемостта на уебсайта на ФНИ** от общо 51 000 уникални посетители, като броят посещения е 139 114 (по 2,7 посещения на потребител средно), които са прегледали общо 551 386 страници (средно по 4 страници на посещение). Около 10% от уникалните посетители са с IP-адрес извън България (основно от САЩ, Русия и ЕС), което показва и устойчивия интерес на български учени, работещи в чужбина, към конкурсите на ФНИ. Това се демонстрира изключително ясно в успеха на конкурсите по ННП „Петър Берон и НИЕ“ и ННП „ВИХРЕН“.
- В изпълнение на проучвателни дейности са проведени срещи и разговори с НАЦИД за разработване **възможността в регистъра на научната дейност и**

свързаните с него интернет страници да се включат и функциите, които се изискват от Правилника на ФНИ по отношение на текущи и приключили проекти на ФНИ. В този случай страницата на ФНИ ще остане само за текуща информация относно дейностите на ФНИ и за съобщения, свързани с конкурси на ФНИ. Към момента в регистъра на научната дейност ФНИ публикува актуална информация за обявените конкурси и за финансираните проекти.

ПРЕПОРЪКИ КЪМ ДЕЙНОСТТА НА ФНИ

- **Необходимо е спешно адресиране на проблема с недостатъчния административен персонал на Фонда.** Сегашният състав на ФНИ е много натоварен, като секретарите на НЕК отговарят за по две ПНЕК, а в периодите на провеждане на нови конкурси и за по две ВНЕК, т.е. общо по четири научно-експертни комисии. Допълнително са натоварени и с административни и технически задачи, свързани с участието в различни ERA-NET програми. Голямата натовареност и ниското заплащане води до голямо текучество.
- Подкрепяме заключенията от Годишния отчет на ФНИ, че този проблем може да бъде решен с увеличаване на щата на ФНИ, и/или повишаването на заплатите, за да може ФНИ да задържи квалифицираните служители и да привлече нови компетентни служители.
- Забелязаната тенденция в някои научни направления (напр. „Обществени науки“ и „Селскостопански науки“) за намаление в броя на постъпилите проектни предложения и в броя на финансираните проекти в сравнение с годините преди 2018 г., и различната успеваемост по научни направления, и оставане на нефинансирани научни предложения с много високи оценки в други направления (напр. „Медицински науки“), трябва да се адресира от ИС на ФНИ **за по-добро разпределение на бюджета на бъдещи конкурси, стимулиране активността на научните организации и реално увеличение на степента на финансиране на МОН.**
- Предоставената документация на Комисията за мониторинг, анализ и оценка на дейността на ФНИ през 2019 г. не съдържа извлечения и справки от специализирания софтуер „Регистър за кандидатстване и управление на проекти

във Фонд „Научни изследвания“. Липсват обобщени справки, създадени с помощта на този софтуер, които да позволяват систематизиране на информацията за реализираните проекти и оценка на постигнатите резултати от научните изследвания. Тази информация се предоставя на Комисията под формата на сканирани копия на документите от отделните проекти. Необходим е спешен анализ за възможностите за актуализиране и използване на съществуващия специализиран софтуер или намирането на друго решение.

- Предвид обществените предизвикателства във връзка с COVID19 пандемията и необходимостта от електронно и дистанционно извършване на голяма част от административната дейност на ФНИ е изключително важна оценката на електронната платформа, пилотно използвана за подаване на проектите през 2019. Информация за нейните функционалности, възможности и ограничения е добре да се включи в следващия годишен доклад на ФНИ.
- Необходимо е намиране на **работещо решение за електронна система която да бъде използвана от ФНИ, съгласувана с нормативно определените процедури**, с цел прилагането на адекватни и прозрачни съвременни процедури за кандидатстване, оценяване мониторинг и контрол на изпълнението на финансираните научни проекти.
- Необходимо е да се **унифицират изискванията към научните колективи в различните области при представяне на резултатите**, списък с публикации, и копия на самите публикации, както и формата на предоставяната на комисията информация по т. 7. Научни резултати.
- Да продължат усилията за осигуряване на **възможност за независимо и обективно оценяване и мониторинг на проектите** и цялостното функциониране на Фонда, например чрез въвеждане и функциониране на вътрешно административно звено за мониторинг, анализ и отчитане на изпълняваните проекти и дейности по конкурси, и чрез външно оценяване.
- Да се продължи подкрепата от ФНИ за поддържане на **максимална прозрачност на работата на ПНЕК и ВНЕК**, които след всяка сесия да представят **публично** постигнатите резултати. Въпреки че резултатите от проведените конкурси и оценяването на проектните предложения по съответните конкурси се обобщават и оповестяват на Интернет-страницата на

ФНИ, трябва да се осигури още прозрачност и откритост и възможност за еднократни възражения на оценки, като съществено да се застъпи и аргументира оценка на научната част на проекта.

- **С цел прозрачност и подобряване работата на оценителите на проекти по конкурси и членовете на ПНЕК, които приемат оценката на оценителите по междинните и окончателните доклади, е целесъобразно отново да се ревизира Правилника на Фонд „Научни изследвания“ в посока ограничаване на участие на членовете на ПНЕК в проекти, финансирани от ФНИ (или поне ръководството на подобни проекти). Така, ФНИ ще се приравни с добрите Европейските норми и практики, прилагани отдавна от например Research Executive Agency - Главна дирекция „Наука“ на Европейската комисия.**
- Да се оптимизира подбора на регистрирани независими оценители, така че да се повиши броят на качествени и компетентни оценители за всяко проектно предложение или на текущите проекти. За целта да се увеличи финансовия стимул за оценителите и рецензентите.
- Да се обсъдят възможностите за оценка от страна на Комисията на качеството на рецензиите на експерт-оценителите на проекто-предложенията, чрез предоставяне на протоколите от заседанията на ВНЕК.
- При ПНЕК не може да се прецени доколко финансираните текущи проекти отговарят на дадените им от рецензентите оценки, най-вече по отношение на социално-икономическия ефект от реализирането на проекта, т.е. релевантност по отношение на приложимостта на резултатите от икономически субекти, ефективност на смесените колективи или значение за потребителите и т.н. В това отношение Комисията констатира за 3-та поредна година недостатъчна аналитичност в докладите на докладчиците по проектите в ПНЕК.
- ФНИ може да изиска в края на годината **Аналитичен доклад от Председателите на ПНЕК**, който да съдържа изводи, заключения и препоръки по отношение на правилното и целесъобразно изразходване на средствата, цялостния ефект от публикационната дейност на колектива на проекта, ефекта върху младите учени и възможностите им за израстване, както и цялостния социално-икономическия ефект от проектите (напр. националния и

транснационален научен и технологичен трансфер с прилагане на разработените подходи и методологии, запознаване на бизнеса с възможностите на разработените технологии, продукти и методи за изследване), т.е. много по-аргументиран научен отчет, както се изисква от чл. 12, ал. 2 от Правилата на ПНЕК, както и изрично упоменати в **чл. 20.** „Постоянните научно-експертни комисии осъществяват мониторинг и анализ на финансираните научноизследователски проекти и на направените разходи по реализацията на проектите“.

- **ФНИ може да изиска Аналитичен доклад от Председателите на ВНЕК** (след приключване на оценката на проектите в конкурсите), който да подчертае силните и слаби страни при оценката на проектопредложенията, а не само доклад, съдържащ декларация за спазване на изискуемите процедури и описание на фактологията на приетите и отхвърлени проекти. Докладите могат да съдържат анализ и оценка по отношение на: **качеството на подадените предложения като обобщение на оценките на рецензентите, тенденциите в подадените проектни подобласти в дадената научна област, изводи и препоръки за следващите сесии и т.н.**
- Да се продължат усилията и да се осигури финансиране за използване на пилотната електронна система за подаване на проектни предложения по всички конкурси, финансирани от ФНИ, и да се разширят нейните функции по отношение управлението на текущите проекти, с цел обезпечаване на ефективно разпространение на резултатите от научните изследвания, както и специално създадения за целта регистър.
- Да се обсъдят възможностите за въвеждане на ключови индикатори за оценка на ефективността на вложените средства и критерии за измерване на социално-икономическия ефект, в резултат от изследователската дейност на научните организации по одобрените и финансирани проекти.
- **Участието на чуждестранни специалисти** в реализацията на научните проекти в конкурсите за научни изследвания (фундаментални изследвания и млади учени) **остава незначително** в някои научни области. Комисията препоръчва да се набележат мерки от страна на ИС на ФНИ за стимулиране на научните колективи да увеличат чуждестранното участие на учени в рамките на

отделните проекти в конкурсите за научни изследвания, чрез примерно, **увеличаване на тежестта на оценката** при класирането на проектопредложенията им.

- Забелязва се тенденция за неизразходвани средства в първи етап от реализацията всички проекти, което вече бе отбелязвано и при предишните отчети. Това може да се счита за индикация за недостатъчна финансова дисциплина и недобро планиране на разходите при управлението на проектите. В тази връзка трябва да се отбележи, че има вероятност тази тенденция да се превърне в системна грешка през следващите години.
- В някои от научните области **процентът на млади учени и млади специалисти, участващи в проектите, намалява**. Необходимо е ИС на ФНИ да анализират детайлно тази тенденция и да набележат и предложат на МОН мерки за нейното преодоляване.

ТЕМАТИЧНА НАСОЧЕНОСТ НА КОНКУРСИТЕ

- Да се продължат усилията за адресиране на **обществените предизвикателства**, формулирани в Националната стратегия за научни изследвания, чрез инструментите на ФНИ.
- Препоръчва се Изпълнителният съвет и представителите на МОН в него да дефинират всяка година определени научни теми от обществено значение, които да залегнат в конкурсите за национално финансиране, напр. в **Конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания или в Конкурса за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти**. Тези теми да се дефинират в рамките на 10-те научни области, които залягат в ГОП за финансиране. Тук, може да се потърси и синергия с тематиката на мисиите и партньорствата, които ще определи Европейската комисия, в областта на научните изследвания и иновациите до 2027 г. (например в област “Селскостопански науки” това е „Зелената сделка“ на ЕК, В областта на “Медицински науки” това са мисиите, свързани с борбата с рака и пандемията COVID-19). При обсъждането и формулирането на тези национални теми/мисии да се поканят представители на други заинтересовани министерства, обществени организации и бизнеса.

- Темите, задавани във всяка научна област, да показват ясно не само стремежа за **адресиране на значими обществени предизвикателства**, но и за създаване на **научни продукти, засилващи връзките на науката с образованието, бизнеса, държавните органи и обществото като цяло**; да се потърси задължително национален и регионален характер на темите.
- Темите да бъдат обвързани и с рамка от ясни и конкретни критерии за всяка научна област, измерващи ефекта на научните резултати върху сектори на икономиката и обществото като цяло, количеството и качеството на международно видимата научна продукция, както и разширяване участието на българската научна общност в европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество.
- Необходимо е въвеждане на нова политика и управление на интелектуалната собственост с публичното финансиране на научните организации и университетите.
- Препоръчва се разработването на механизъм за балансирано разпределение на средствата в системата за оценка на проектните предложения.

Положителни тенденции в дейността на ФНИ

- Положителна страна в годишния отчет е **аналитичната оценка** по отношение на разпределението на участващите и финансирани научни организации в различните конкурси, обявени през 2019 г., т.е. оценена е активността и успеваемостта по научни организации; състава и разпределението на участниците в научните проекти по възрастови групи и категории изследователи; оценка на научната продукция, според световните бази данни Web of Science и SCOPUS, финансирана от ФНИ; оценка приноса на отделни научни организации за публикационната активност.
- Направени са усилия за **оптимизиране на дейността и подобряване на качеството на работните процеси във ФНИ**, чрез приемане на пакет от документи за кандидатстване по Процедура за предоставяне на национално съфинансиране за участие на български колективи в утвърдени акции по

Европейска програма COST, по предложение на ВНЕК, утвърждаване на ПНЕК по двустранно сътрудничество.

- Предприети са действия за **увеличаване на прозрачността** по провеждането на текущите конкурси и **възможностите за възражения** от страна на ръководителите на проектни предложения, като е променен и допълнен Правилникът на ФНИ с процедура по разглеждане на възражения по оценяване на проекти предложения по конкурсите на Фонда, които ще влязат в сила през 2020.
- Повишена е **ефективността при мониторинга и контрола от страна на членовете на ПНЕК** върху изпълнението на текущите проекти, чрез използване на обективни критерии за изпълнението на научната програма, целесъобразността и законосъобразността на разходването на средствата по време на отделните етапи, публикациите и отбелязване на подкрепата от ФНИ.
- Позитивна промяна е **пилотното успешно използване на електронна система за подаване на проектни предложения** по двете Национални научни програми ВИХРЕН и Петър Берон и НИЕ, както и за два от конкурсите по двустранно сътрудничество, обявени в края на 2019 г. Заслужава подкрепа ФНИ за все по-широкото използване на такава система и за регулярните конкурси през 2020 г.
- Успешно се изпълнява одобрената **комуникационна стратегия**, като през 2019 г. са популяризирани дейността на ФНИ, текущи конкурси, финансирани проекти, повишава се прозрачността и достъпът до информация на обществото до резултати от текущи проекти, финансирани от ФНИ.
- Предоставена е информация във връзка с дейността на комисията по точка 6. от чл. 18 на Правилника за Наблюдение и оценка, за изграждане на научна инфраструктура по “Конкурс за изграждане на Държавни Университетски Научно Изследователски Комплекси” (ДУНК) в областта на Технически науки, приключил и отчетен през 2019 г.
- В допълнение ФНИ предприема действия да популяризира максимално своята дейност, изградената научна инфраструктура и ефекта от повишените възможности за научно изследователска дейност в съответните направления, както и научните резултати от финансираните проекти и техния социален ефект.

Комисията смята, че независимо от положителната тенденция за увеличаване през 2019 г. на публичните средства в бюджета, които са предназначени за финансиране на научни изследвания в Република България през 2019 г., те са недостатъчни, за да може Фонд „Научни изследвания“ да обезпечи в достатъчна степен, стимулира и развива научните изследвания в страната.

Независимо от отбелязаните пропуски, са налице позитивни тенденции, свързани с по-ефективното използване на публичните средства, подобряване на степента на нормативната и ресурсната осигуреност, а също така и организация на дейността на Фонда.

В заключение Комисията подкрепя констатациите, препоръките, забележките, изводите в Годишния отчет на ФНИ 2019 г., свързани с увеличаване на ефективността на административния и финансовия контрол, недостатъчното финансиране на проектната дейност, необходимостта от подобряване на качеството на оценяване на проектните предложения, увеличаване на административния капацитет на ФНИ и належащото въвеждане на електронна система за подаване на проектни предложения.

Това става задача от първостепенна важност за ефективното функциониране на ФНИ в условията на ограниченията, наложени във връзка с пандемията COVID-19.

Заключение на Комисията за наблюдение и оценка на дейността на ФНИ при МОН, 2019 г., със Заповед на министъра на образованието и науката № РД09-1041/02.08.2016 г.:

На основата на анализа на цялостната дейност на Фонд „Научни изследвания“ за отчетната 2019 година, във връзка с чл. 19, 21 и 22 от Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“ (ДВ, бр. 54 от 29.06.2018 г.), Комисията за наблюдение и оценка на дейността на ФНИ при МОН, назначена със Заповед на министъра на образованието и науката № РД09-1041/02.08.2016 г., смята, че критериите за оценка на дейността на ФНИ, упоменати в чл. 20 на Правилника, са изпълнени в по-голямата си част, и дава своята

ПОЛОЖИТЕЛНА оценка за дейността на Фонд „Научни изследвания“ през посочения период.

Комисията за наблюдение и оценка на дейността на ФНИ при МОН, назначена със Заповед на министъра на образованието и науката № РД09-1041/02.08.2016 г., препоръчва на управителя на ФНИ и на председателя на ИС на ФНИ да вземат под внимание направените критични бележки и препоръки с цел да се подобри още повече цялостната дейност на ФНИ през следващата отчетна година.

Приложение 1

Годишен отчет за 2018 г., съгласно чл. 19 от Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност. | Фонд „Научни изследвания“ – бул. Ал. Стамболийски 239 Б

Във връзка с изготвянето на отчет за 2019 г., съгласно чл. 19 от Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд "Научни изследвания" предоставям исканата информация:

I. Списък на проведени конкурси за финансиране на научни програми и проекти през 2019 г., както и конкурсната документация към тях

1. Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания - 2019 г.

Покана:

http://fni.bg/sites/default/files/competition/08_2019/Fundamentalni2019/pokana%20titul%202019%20FUND.pdf

Въпроси _____ и _____ отговори:

http://fni.bg/sites/default/files/competition/08_2019/Fundamentalni2019/REG_2019.pdf

Резултати: <http://fni.bg/?q=node/1019>

2. Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти - 2019 г.

Покана:

http://fni.bg/sites/default/files/competition/08_2019/Mladi2019/pokana%20titul%202019%20MU.pdf

Въпроси _____ и _____ отговори:

http://fni.bg/sites/default/files/competition/08_2019/Mladi2019/MU_2019.pdf

Резултати: <http://fni.bg/?q=node/1020>

3. Конкурс българска научна периодика 2019 г.

Покана:

http://fni.bg/sites/default/files/competition/08_2019/Periodika2019/pokana%20PERIODIKA%202019.pdf

Въпроси _____ и _____ отговори:

http://fni.bg/sites/default/files/competition/08_2019/Periodika2019/BNP_2019.pdf

Резултати: <http://fni.bg/?q=node/1033>

4. Конкурс по програми за двустранно сътрудничество 2019 България – Китай

Покана:

http://fni.bg/sites/default/files/competition/12_2019/China_mobilnost/Pokana%20Kitai%20122019%20%D0%BC%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D0%BB%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82.pdf

Въпроси и отговори: http://fni.bg/sites/default/files/competition/01_2020/DVS_China_Q_A.pdf

Резултати:

5. "Конкурс за проекти по програми за двустранно сътрудничество 2019 България-Китай - изследователски проекти"

Покана:

http://www.fni.bg/sites/default/files/competition/12_2019/China_large/Pokana%20Kitai%20122019.pdf

Въпроси _____ и _____ отговори:

http://www.fni.bg/sites/default/files/competition/01_2020/DVS_China_research%20projects_Q_A.pdf

Резултати:

6. Конкурс за проекти по програми за двустранно сътрудничество 2019 г. България – Русия

Покана:

http://www.fni.bg/sites/default/files/competition/12_2019/Bulgaria_Russia/Pokana%20BG-RU%20122019.pdf

Въпроси _____ и _____ отговори:

http://www.fni.bg/sites/default/files/competition/01_2020/DVS_Russia_Q_A.pdf

Резултати:

7. Конкурс по Национална научна програма „Върхови изследвания и хора за развитие на европейската наука“ /ВИХРЕН/

Покана:

http://www.fni.bg/sites/default/files/competition/07_2019/NNP_VIHREN/pokana%202019%20VIHREN.pdf

Въпроси _____ и _____ отговори:

http://www.fni.bg/sites/default/files/competition/07_2019/NNP_VIHREN/VIHREN_Q_A_ENG.pdf

Резултати:

http://www.fni.bg/sites/default/files/competition/12_2019/%D0%9E%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%8F%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5%20%D0%92%D0%98%D0%A5%D0%A0%D0%95%D0%9D%202019.pdf

8. Конкурс по Национална научна програма „Петър Берон. Наука и иновации с Европа“ (Петър Берон и НИЕ).

Покана:

http://www.fni.bg/sites/default/files/competition/07_2019/NPPPetarBeron/pokana%202019%20PBERON.pdf

Въпроси _____ и _____ отговори:

http://www.fni.bg/sites/default/files/competition/07_2019/NPPPetarBeron/P_BERON_Q_A.pdf

Резултати:

http://www.fni.bg/sites/default/files/competition/12_2019/Klasirane_finansirane_PBeron.pdf

Текущи конкурси по програми на Мрежата на европейското научноизследователско пространство (ERA-Net) със съфинансиране от Фонд „Научни изследвания“

<https://www.fni.bg/?q=node/578>

Национални изисквания и условия за допустимост:

https://www.fni.bg/sites/default/files/competition/12_2016/ERA/FNI_International_Programs_2017_BG.pdf

През 2019 г. Фонд „Научни изследвания“ участва в конкурсите обявени по следните Европейски програми за транснационално научноизследователско сътрудничество ERA-NET:

✓ **FLAG ERA** в областта на бъдещи и нововъзникващи технологии **Graphene Flagship** и **Human Brain Project**

<https://www.flagera.eu/flag-era-calls/jtc-2019/call-announcement/>

Покана

<https://www.fni.bg/?q=node/871>

✓ **CONCERT-JAPAN** - Научно-изследователско сътрудничество между държавите-членки на общността и Япония

<http://www.concert-japan.eu/spip.php?rubrique21>

Покана

<https://www.fni.bg/?q=node/909>

✓ **Southeast Asia-Europe JFS** - Научно-изследователско сътрудничество между държавите-членки на общността и държави от Югоизточна Азия

<https://www.sea-eu-jfs.eu/calls>

Покана

<https://www.fni.bg/?q=node/940>

✓ **BiodivERsA - BiodivClim** - на тема „Биоразнообразие и климатични промени“

<https://www.biodiversa.org/1587>

Покана

<https://www.fni.bg/?q=node/986>

✓ **EuroNanoMed III** - подкрепа на транснационални научно-изследователски проекти, които предлагат иновативни методи в наномедицината.

<https://euronanomed.net/joint-calls/11th-joint-call-2020/>

Покана

<https://www.fni.bg/?q=node/1017>

✓ **ERA NET RUS PLUS** - Научно-изследователско сътрудничество между държавите-членки на общността и Русия

<https://www.eranet-rus.eu/en/304.php>

Покана

<https://www.fni.bg/?q=node/1010>

✓ **ICT-AGRI-FOOD** - подкрепа на транснационални научно-изследователски проекти, които предлагат иновативни решения за създаване и поддържане на устойчиви системи в аграрния сектор.

<https://www.ictagrifood.eu/node/40178>

Покана

<https://www.fni.bg/?q=node/1050>

✓ **CHIST ERA** – подкрепа на проекти в областта на информационните и комуникационни технологии и по конкретно:

<https://www.chistera.eu/call-2019-announcement>

Покана

<https://www.fni.bg/?q=node/1056>

Въпроси _____ и _____ отговори:

https://www.fni.bg/sites/default/files/competition/12_2016/ERA/ERA_NET_Otgovori-23062017.pdf

9. Процедура за предоставяне на национално съфинансиране за участие на български колективи в утвърдени акции по Европейската програма за сътрудничество в областта на научните изследвания и технологии COST

Покана: <https://www.fni.bg/?q=node/874>

Въпроси и отговори:

https://www.fni.bg/sites/default/files/competition/10_2016/COST-Otgovori-17022017.pdf

10. Процедура за подкрепа на международни научни форуми, провеждани в Република България

Покана: <https://www.fni.bg/?q=node/733>